

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu

Diplomová práce

Úloha MAS Blanský les – Netolicko v regionálním rozvoji a její přínos pro zainteresované subjekty

Vypracovala: Bc. Martina Palková
Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

České Budějovice 2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Martina PALKOVÁ**
Osobní číslo: **E15649**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**
Název tématu: **Úloha MAS Blanský les - Netolicko v regionálním rozvoji a její přínos pro zainteresované subjekty**
Zadávající katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je analyzovat dopady projektů realizovaných konkrétní MAS. Teoretická část práce se zabývá konceptem rozvoje, místního rozvoje, studuje formy spolupráce mezi obcemi navzájem a mezi obcí a jinými subjekty a dále představuje Politiku rozvoje venkova pro období 2007-2013. Praktická část představuje vybranou MAS a realizované projekty, jejich dopad na rozvoj a také porovnává cíle a priority Strategického plánu LEADER s realizovanými projekty. Dále se zaměřuje na spolupráci MAS v rámci Národní sítě MAS. Získané informace budou využity k zhodnocení projektů doplněného o dotazníkové šetření mezi starosty obcí MAS.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury a sepsání literární rešerše vztahující se k dotčené problematice.
2. V rámci diplomové práce bude využito několik metod. Především se bude jednat o metody analýzy a syntézy jakožto základní metody tvorby odborných prací, v praktické části pak budou využity metody komparace a analogie.
3. Cílem je analyzovat činnost MAS, a to z hlediska nastavení výzev a Fiche opatření, naplňování monitorovacích indikátorů a národního hodnocení MAS, a porovnat projekty administrované MAS a to na základě výběru preferenčních kritérií, monitorovacích indikátorů, finanční alokace, přínosu pro danou oblast a včetně nastaveného systému kontrol. Dále bude provedeno dotazníkové šetření s cílem zjistit efektivitu práce MAS.
4. Potvrzení nebo vyvrácení hypotéz a zhodnocení výsledků. Výsledkem hodnocení a následné komparace MAS je poskytnout přehled o činnosti MAS, stavu plnění strategického plánu LEADER a rozlišit úroveň prováděných aktivit z pohledu kvality i rozsahu.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Cíle a metodika, 4. Analytická část, 5. Návrhy a doporučení, 6. Diskuze, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Přehled použité literatury, Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah pracovní zprávy: 50-60 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

1. Armstrong, H. & Taylor, J. (2000). *Regional Economics and Policy*. (3rd ed.). Great Britain: Wiley-Blackwell.

2. Bachtler, J., Polverari, L., & Taylor, S. (2000). *Methodologies used in the Evaluation of the Effectiveness of European Structural Funds: A Comparative Assessment*. Dostupné z: <http://www.evaluace.cz/dokumenty/metodika/methodologies.pdf>.

3. Binek, J. (2007). *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown.

4. Binek, J. et al. (2010). *Synergie ve venkovském prostoru: Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. (1st ed.). Brno: Garep, s. r. o.

5. Blažek, J., & Uhlíř, D. (2002). *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. Praha: Karolinum.

6. Majerová, V. et al. (2011). *Sociální kapitál a rozvoj regionu - Příklad Kraje Vysočina*. Praha: Grada Publishing.

7. Perlin, R. *Vymezení venkovských obcí v Česku*. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>.

8. Stimson, R. J. & Stough, R. R. Roberts, B.H. (2006). *Regional economic development: analysis and planning strategy*. (2nd ed.). Berlin: Springer.

Vedoucí diplomové práce: doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
Katedra regionálního managementu

Datum zadání diplomové práce: 25. ledna 2016

Termín odevzdání diplomové práce: 15. dubna 2017

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. prosince 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Úloha MAS Blanský les – Netolicko v regionálním rozvoji a její přínos pro zainteresované subjekty* vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Zároveň prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 13. 4. 2017

.....
Bc. Martina Palková

Poděkování

Děkuji vedoucí práce doc. Dr. Ing. Dagmar Škodové Parmové za odborné vedení a pomoc při zpracování diplomové práce. Současně děkuji všem starostům členských obcí MAS Blanský les – Netolicko a zaměstnancům kanceláře MAS za spolupráci a poskytnutí potřebných informací.

OBSAH

1	ÚVOD.....	3
2	LITERÁRNÍ PŘEHLED	5
2.1	Regionální rozvoj	5
2.1.1	Koncept místního rozvoje.....	6
2.1.2	Teorie regionálního rozvoje.....	8
2.1.3	Regionální politika Evropské unie.....	9
2.1.4	Regionální politika ve vztahu k venkovu	10
2.2	Politika rozvoje venkova.....	10
2.2.1	Problematika venkovských oblastí	11
2.2.2	Fondy významné pro rozvoj venkovských oblastí	13
2.2.3	Program rozvoje venkova ČR.....	15
2.2.4	Další dotační možnosti.....	18
2.3	LEADER	20
2.3.1	LEADER v EU	20
2.3.2	LEADER v ČR	22
2.4	Místní akční skupina (MAS).....	24
2.4.1	Základní parametry místních akčních skupin	25
2.4.2	Právní formy místních akčních skupin	26
2.4.3	Finanční zdroje místních akčních skupin.....	26
2.4.4	Náplň práce místních akčních skupin	27
2.5	Spolupráce obcí.....	28
2.5.1	Význam a důvody spolupráce obcí.....	29
2.5.2	Formy spolupráce	32
3	CÍL A METODIKA	36
3.1	Cíl práce	36

3.2	Metodika práce.....	36
4	MAS BLANSKÝ LES – NETOLICKO.....	38
4.1	Vznik a charakteristika místní akční skupiny	38
4.2	Socio-ekonomická analýza dané oblasti	44
4.3	Strategické dokumenty MAS BLN	50
4.4	Projekty realizované MAS BLN za podpory z PRV z programu LEADER.....	57
4.5	Hodnocení projektů ve vztahu k plnění Strategického plánu LEADER 2007–2013.....	70
4.5.1	Hodnocení projektů realizovaných podnikatelskými subjekty.....	70
4.5.2	Hodnocení projektů realizovaných obcemi, neziskovými organizacemi, spolky apod.....	73
4.5.3	Celkové vyhodnocení projektů a plnění Strategického plánu LEADER 2007–2013	76
4.6	Další aktivity MAS Blanský les – Netolicko	80
4.7	Hodnocení efektivity práce MAS BLN.....	84
5	DISKUSE A DOPORUČENÍ.....	100
6	ZÁVĚR.....	105
7	SUMMARY	107
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	109
	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ, GRAFŮ, ZKRATEK A PŘÍLOH	116
	PŘÍLOHY	120

1 ÚVOD

Místní akční skupiny jsou oficiální subjekty s právním statutem, které spolupracují na rozvoji venkova. Ve velké míře začaly na území České republiky vznikat od roku 2004 v souvislosti se vstupem České republiky (ČR) do Evropské unie (EU), neboť tímto krokem se naskytly regionům a subjektům v nich působícím nové možnosti získávání finančních prostředků. Do té doby v České republice v podstatě neexistovala ucelená politika rozvoje venkova a v závislosti na tom byly i možnosti čerpání finančních zdrojů na rozvoj regionů značně omezeny. V průběhu let se objevily, ale také zanikly mnohé programy a iniciativy (např. Program rozvoje vesnice, který je považován za první nástroj pro realizaci rozvoje venkova), ze kterých bylo možné rozvoj českého venkova financovat. Za nejdůležitější iniciativu, která vznikla v Evropě již v roce 1991, je považována iniciativa LEADER. Jejimi nositeli jsou právě místní akční skupiny, které představují nenahraditelný prvek pro rozvoj venkova skrze přístup „bottom-up“. Tento přístup založený na snaze využít náměty a připomínky samotných občanů a venkovských subjektů, které jsou dané problematice nejbližší, má zajistit efektivní rozdělování finančních prostředků právě tam, kde je to zapotřebí nejvíce, a tak přispět k rozvoji venkovských oblastí a zkvalitnění života místních obyvatel.

Ačkoliv zakládání místních akčních skupin souviselo v minulosti především s vytvořením absorpční struktury, která měla umožnit čerpat finanční prostředky z programu LEADER, postupem času se místní akční skupiny začaly angažovat i v řadě dalších aktivit. I v těchto aktivitách však měli hrát důležitou roli místní obyvatelé. Začalo se mluvit o tzv. komunitním plánování, v rámci kterého by mělo docházet k plánování veřejných služeb, veřejných prostranství i směru dalšího rozvoje regionu od spodu čili od občanů ještě v mnohem větší míře.

Cílem této diplomové práce je na základě analýzy činnosti Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko (MAS BLN), a to konkrétně činnosti spočívající v nastavení Fichí a výzev, realizaci projektů, další vlastní činnosti nad rámec Strategického plánu LEADER, plnění monitorovacích indikátorů atd., zhodnotit prospěšnost a efektivitu práce MAS Blanský les – Netolicko. Teoretická část práce je pro tyto účely zaměřena na poznatky z oblasti regionálního rozvoje, politiky rozvoje venkova, programu LEADER, zaměřuje se na i pojem místní akční skupina a možnosti spolupráce obcí. Následující praktická část je poté věnována charakteristice Místní akční skupiny

Blanský les – Netolicko, socio-ekonomické analýze dané oblasti, strategickým dokumentům MAS, realizovaným projektům a jejich hodnocení ve vztahu k plnění Strategického plánu LEADER, dalším aktivitám MAS a především závěrečnému hodnocení efektivity práce MAS BLN založenému na dosavadní činnosti MAS, podpořené informacemi získanými dotazníkovým šetřením mezi starosty členských obcí MAS.

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je velmi často a zároveň v mnoha kontextech užívaný pojem. Existuje tedy celá řada definic regionálního rozvoje závislých právě na daném pohledu. Kromě mnoha přístupů, jak regionální rozvoj teoreticko-metodologicky uchopit, existuje i celá řada přístupů jak ho prakticky aplikovat.

Stimson, Stough & Roberts (2006) definují regionální rozvoj jako použití ekonomických procesů a dostupných zdrojů s cílem dosáhnout požadovaných ekonomických dopadů na region, které splní očekávání podniků, obyvatel, ale i návštěvníků, avšak za současné podmínky udržitelnosti rozvoje.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky definuje ve Strategii regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020 regionální rozvoj jako souhrn procesů probíhajících uvnitř regionů, jejichž výsledkem jsou pozitivní ekonomické, sociální, environmentální a jiné proměny regionu (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013).

V dalších definicích regionálního rozvoje se objevují zmínky o růstu socioekonomického a environmentálního potenciálu, o růstu konkurenceschopnosti regionu, celkově o využívání místního rozvojového potenciálu, o zvyšování životní úrovně obyvatel regionu, o vzniku nových pracovních míst, o investicích, o partnerství veřejného a soukromého sektoru, o zachování udržitelného rozvoje a mnohé další. Jednotlivé definice se shodují na tom, že výsledkem regionálního rozvoje by měly být pozitivní změny v regionu. Jedná se především o změny mající povahu kvalitativních charakteristik, jako je zvýšení kvalifikace pracovních sil, zlepšení kvality života, zlepšení vybavenosti, zlepšení dopravní dostupnosti atd. Zlepšení těchto kvalitativních charakteristik je však často výsledkem prvotního zlepšení kvantitativních charakteristik, jako je úroveň příjmů obyvatelstva, vybudování ubytovacích kapacit, délka vybudovaných komunikací atd. Změny těchto kvantitativních charakteristik dané oblasti, které přispívají k zvýšení celkového produktu regionu, lze označit za změny týkající se ekonomického růstu. Růst je tedy součástí a zároveň předpokladem rozvoje, jakožto celého komplexu procesů (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2016; Stejskal & Kovárník, 2009). Kromě kvalitativního a kvantitativního rozměru regionálního rozvoje, má hospodářský rozvoj i rozměr výrobků a procesů a může být

vidět jako matice dosažitelných/požadovaných výsledků, výrobků, služeb při aplikaci vhodných ekonomických procesů rozvoje vedoucích k jejich dosažení. Regionálními ekonomickými procesy je poté zvolená politika, plánování, analýza, strategie, aplikace zdrojů a další. Regionální ekonomický výrobek/produkt může mít charakteristiku kvantitativní i kvalitativní a jedná se o zaměstnanost, bohatství, investice, infrastrukturu nebo například kvalitu života (Stimson, Stough & Roberts, 2006).

Pokud se zabýváme pojmem regionální rozvoj, je vhodné alespoň okrajově vymezit, co si můžeme představit pod pojmem region. Pokud bychom ho chtěli definovat geograficky, jedná se o „*komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry*“ (Kolektiv autorů, 2004, s. 65). Podle české legislativy se jedná o územní celek, jenž je vymezen územními obvody krajů či obcí a jeho rozvoj může být dle zákona o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. podporován. V případě regionálního rozvoje uvažujeme nejčastěji o rozvoji vyššího územně samosprávného celku – kraje, popřípadě oblasti NUTS 2. Obecně lze však říci, že tento rozvoj se týká území geograficky většího než vymezená municipalita. Takovým územím může být i mikroregion, jehož rozvoj lze samostatně systémově řídit. Tato podmínka velikosti území odlišuje regionální rozvoj od tzv. místního rozvoje, který je uskutečňován v místě, konkrétně v obci či městě (Stejskal & Kovárník, 2009).

2.1.1 Koncept místního rozvoje

Místní rozvoj (Local Economic Development – LED) je tedy rozvoj realizovaný v místě. Ani pro tento rozvoj neexistuje jedna jasná definice. Můžeme se ho snažit vymezit prostřednictvím spojení pojmů respektive výkladu pojmů rozvoj a územní celek, kdy pod pojmem rozvoj si můžeme představit proces změn vedoucích k efektivnějšímu a účelnějšímu využívání zdrojů a zároveň efektivnějšímu a účelnějšímu využívání možností, které jsou předpokladem dosáhnutí žádoucího stavu. Pod pojmem územní celek si můžeme představit sledovanou jednotku (obec, město), která je součástí většího celku, se kterým je v určité interakci. Spojením výkladů se poté dostáváme k vymezení konceptu místního rozvoje (Kolektiv autorů, 2004).

Místní rozvoj můžeme též definovat jako proces, v němž se místní samosprávy za podpory komunitních, ale i soukromých organizací snaží o zlepšení místní ekonomiky, především prostřednictvím stimulace obchodních aktivit a pracovních příležitostí v odvětvích zlepšující společnosti. Podstatou je účelné využívání

stávajících lidských, přírodních a institucionálních zdrojů (Stimson, Stough & Roberts, 2006).

Stejně tak, jako neexistuje jedna jasná definice, neexistuje ani jedna správná strategie, politika či program úspěšného ekonomického rozvoje. Záleží na geografických, ale i politických předpokladech dané lokality. Na základě nich volí každá komunita svůj vlastní přístup, kterým se snaží při využití místních zdrojů dosáhnout zlepšení investičního a podnikatelského prostředí, a tím zvýšit konkurenceschopnost lokalizovaných podniků, které mohou v důsledku poskytnout nové pracovní příležitosti. Cílem úspěšného místního ekonomického rozvoje je zvýšení společenského blahobytu občanů a celé komunity (Stejskal & Kovárník, 2009).

V rámci teorie místního rozvoje lze vymezit její základní koncepty. Jedná se o tzv. místní ekonomický rozvoj, jehož snahou je vytvořit v území trvale fungující a přiměřeně nezávislou ekonomickou základnu, a to prostřednictvím dosažení souladu mezi fyzickými (přírodními i umělými) a lidskými zdroji. Dále tzv. mnohorozměrný rozvoj, též označovaný jako regionální, popřípadě místní rozvoj, který naopak považuje ekonomické parametry pouze za součást rozvoje, za mnohem důležitější považuje parametry mimoekonomické. Typologii regionu za účelem identifikace potřeb a možností regionu poté vytváří na základě analýzy pěti oblastí, mezi něž patří a) populační vývoj a ekistika, b) bydlení, vybavenost obytného území, infrastruktura a rekreace, c) sociálně ekonomické a psychologické podmínky (zaměstnání, životní standard, bezpečí, etika), d) kulturně historické dědictví, kulturní statky a hodnoty, e) tvorba a ochrana prostředí včetně urbanismu, vzhledových kvalit uměle vzniklých složek prostředí a využívání půdy. Posledním z konceptů je koncept trvale udržitelného rozvoje. Ten je založen též na současném uspokojování potřeb, avšak s ohledem na zachování možností budoucích generací uspokojovat své potřeby v budoucnu také (Kolektiv autorů, 2004).

Ačkoliv mluvíme o místním rozvoji, nelze však uvažovat pouze o rozvoji v dané sledované územní jednotce, nýbrž je potřeba brát v úvahu, že některá rozhodnutí většího celku mohou mít vliv na rozvoj jeho částí a naopak rozvoj jednotlivých částí má výsledný dopad na daný celek. Z toho vyplývá nepochybná souvislost se zmíněným regionálním rozvojem a taktéž s regionální politikou (Kolektiv autorů, 2004).

2.1.2 Teorie regionálního rozvoje

„Teorie regionálního rozvoje představují více či méně ucelený systém vysvětlujících působení základních faktorů, subjektů, mechanismů a dalších souvislostí regionálního rozvoje.“ (Wokoun, Malinovský & kol., 2008, s. 220). Teorie regionálního rozvoje mají úzkou souvislost s regionální politikou a regionálními rozvojovými strategiemi, a to z pohledu jejich adekvátní formulace. Znalost jednotlivých teorií je předpokladem pro vytvoření efektivní regionální politiky. Od 1. pol. 20. stol., kdy vznikaly první regionální politiky založené právě na jednotlivých teoriích, prošly tyto teorie mnoha vývojovými fázemi. Existuje tedy značný počet teorií regionálního vývoje a v závislosti na tomto počtu i několik možných způsobů jak je klasifikovat. Jednu z možností představuje klasifikace teorií regionálního rozvoje na základě tzv. teorie regionální rovnováhy a nerovnováhy, kdy jednu skupinu tvoří tzv. konvergenční teorie založené na teorii regionální rovnováhy čili na předpokladu, že přirozenou základní tendencí regionálního rozvoje je návrat do rovnováhy a vyrovnání rozdílů mezi regiony. Druhou skupinu poté tvoří tzv. divergenční teorie založené na protichůdném základu, a tedy na teorii regionální nerovnováhy a tendenci regionálního rozvoje zvyšovat regionální rozdíly. Jak můžeme vidět v Tabulce 1, jednotlivými přístupy uznávaná teorie je poté podmiňující i pro výslednou podobu regionální politiky, která je realizována (Blažek & Uhlíř, 2002; Wokoun, Malinovský & kol., 2008).

Tabulka 1: Hlavní vývojové etapy teorií regionálního rozvoje a regionální politiky

Obecný přístup	Převažující teorie regionálního rozvoje	Regionální politika
neoklasický (1920 - 1940)	teorie regionální rovnováhy (zejména tzv. neoklasické modely)	základní koncept - "dělníci za práci", používány nástroje zvyšující mobilitu pracovních sil
keynesiánský (1950 - 1975)	teorie regionální nerovnováhy (např. teorie kumulativních příčin, teorie pólu růstu)	"práce za dělníky", nástroje podporující příliv investic ze soukromého i veřejného sektoru do problémových regionů (investiční dotace, realokace institucí)
neomarxistický (1970 - 1985)	teorie regionální nerovnováhy (např. teorie nerovné směny)	návrhy na opatření neomarxisté neformulovali; v některých socialistických zemích byla regionální politika velmi účinná (např. v bývalé ČSSR), ale za cenu ztráty ekonomické výkonnosti a vnější konkurenceschopnosti celého státu

neoliberální (1975 -)	teorie regionální rovnováhy i nerovnováhy (např. nová teorie růstu, teorie závislosti na zvolené cestě)	"podpora lokální iniciativy", podpora malých a středních firem, decentralizace kompetencí, deregulační opatření
institucionální (1980 -)	teorie regionální nerovnováhy (např. teorie průmyslového okrsku, teorie učících se regionů)	"spolupráce a inovace", podpora malých a středních firem, šíření inovací, networking, gradualistická proměna místních institucí založená na učení

Zdroj: Blažek & Uhlíř, 2002, str. 14

2.1.3 Regionální politika Evropské unie

Stejně tak, jako se vyvíjí jednotlivé teorie regionálního rozvoje, vyvíjí se i regionální politika. Dochází k mírným posunům v rámci stanovených cílů, mění se její nároky i cílové segmenty. Velmi obecně můžeme pohlížet na regionální politiku jako na soubor cílů, opatření a nástrojů, které vedou ke snižování rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů (Hrabánková & Vosejpková, 2002). Konkrétnější definici poskytuje N. Vanhove & L. H. Klaassen (1987). Podle nich regionální politika představuje všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností. Respektive se podle nich regionální politika pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů.

Existuje i mnoho dalších definic, žádná z nich ovšem není všeobecně akceptována. V moderním pojetí se regionální politika oprošťuje od tradiční myšlenky harmonického rozvoje všech regionů. Pozornost obrací na rovnost šancí a možností, na restrukturalizaci, na inovace a informace, soustřeďuje se na zhodnocení vnitřních zdrojů a na efektivní zhodnocení vložených prostředků. Regionální politika je součástí státní politiky a vychází z poznání, že samotné působení tržního prostředí nevede k vyváženému rozvoji celého území, a je tedy třeba prostřednictvím ovlivňování hospodářských struktur zefektivnit hospodářskou politiku. Ačkoliv je regionální politika silně decentralizována a podílí se na ní kromě EU také členské státy, ale i regionální/místní orgány, které mají stále vyšší kompetence, koordinace a aktuální vymezení regionální politiky zůstává v rukou Evropské unie. Ta prostřednictvím Evropské komise vymezuje regionální politiku a hlavně její cíle, které obecným způsobem určují, jakým způsobem, jakými prostředky a jaké regiony budou financovány, a to na sedmileté období korespondující s rozpočtovým obdobím EU. Za

hlavní nástroj regionální politiky jsou považovány strukturální fondy EU (Chvojková & Květoň, 2007; Stejskal & Kovárník, 2009; Wokoun, Malinovský & kol., 2008).

2.1.4 Regionální politika ve vztahu k venkovu

Náležitá pozornost venkovu, respektive venkovským regionům, začala být věnována až po Maastrichtské smlouvě. Ta uvedla ve svém článku 130a, že společenství se zaměří na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje jednotlivých regionů a zároveň se zaměří na nejvíce znevýhodněné regiony, a to včetně venkovských oblastí (Smlouva o Evropské unii, 1992, čl. 130a). Do té doby nedocházelo k rozlišování regionů podle jejich „venkovskosti“. Pozornost byla těmto regionům věnována především skrze agrární sektor, který byl brán jako nejvýznamnější odvětví venkova. Postupem času však došlo k posunu v rámci tohoto přístupu a evropské instituce začaly chápat zemědělství v jeho širší dimenzi. Již nebylo na zemědělství pohlíženo pouze jako na producenta potravin, nýbrž začaly být vnímány i jeho mimoprodukční funkce (krajinotvorné, sociální, environmentální, demografické a další). Konkrétní přístup k zemědělství a venkovu byl poté vymezen Nařízením Rady (ES) č. 1257/1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF). Tímto nařízením, vydaným na základě Agendy 2000, došlo k zapojení zemědělské strukturální politiky do širšího kontextu venkovských oblastí, ve smyslu ekonomickém i sociálním (Boháčková & Hrabánková, 2009).

2.2 Politika rozvoje venkova

Politika rozvoje venkova EU pomáhá venkovským oblastem řešit jejich problémy a využívat jejich potenciál s cílem podpořit udržitelný rozvoj těchto oblastí. Tato politika je součástí Společné zemědělské politiky (SZP), přesto je do značné míry v režii členských států a regionů, které nejlépe znají konkrétní potřeby svého venkova. Často bývá nazývána též „druhým pilířem“ SPZ a je financována částečně z centrálního rozpočtu EU a částečně ze státních a regionálních rozpočtů jednotlivých členských států. Konkrétně pocházejí finanční prostředky, které jsou směřované nejen zemědělcům, ale i dalším obyvatelům podílejícím se na hospodářství venkova, z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a jsou poskytovány na rozdíl od politiky regionálního rozvoje, která podporuje zejména nejvíce znevýhodněné

regiony EU, do všech venkovských regionů všech zemí (European Commission, 2013; European Commission, 2016a).

Společnou politiku rozvoje venkova prosazují členské státy EU z důvodu zajištění efektivity, neboť všechny členské země by si nemohly dovolit politiku, kterou potřebují, a též z důvodu racionality, neboť otázky řešené touto politikou značně přesahují regionální i státní hranice a mají dopad i na obyvatele jiných oblastí (European Commission, 2016a).

2.2.1 Problematika venkovských oblastí

S ohledem na rozlohu venkovských oblastí, které představují více než 90 % území EU a jsou domovem více než poloviny populace EU, není divu, že EU v tomto směru vyvíjí aktivní politiku, která se dokonce stává politikou prvořadého významu (European Commission, 2016a). Problematika venkovských oblastí však nesouvisí jen s rozlohou těchto oblastí, ale především s jejich vymezením. To je podstatné proto, aby vůči těmto oblastem mohly být uplatňovány strukturálně politické přístupy a mohla jim být poskytnuta specifická forma podpory.

Nutnost vymezení je však jedním z mála, na čem se odborníci shodují. Existuje řada různých přístupů, podle nichž pak charakteristika venkova nabývá různých podob. Prvním z problémů je samotný pojem venkov. Ten je synonymem nejen venkovského sídla (obce), ale také krajiny, území, prostoru. Může být tedy označením pro územně nespojitou jednotku (zastavěné území) nebo vymezuje určitý spojitý prostor (zastavěné území, ale i volná krajina). Další problematikou je pozitivní či negativní vymezení venkova. V podstatě se jedná o to, co je venkov a co není venkov. Venkovem je území s venkovským charakterem, není jím to, co je městem. Otázkou je poté vymezení venkovského charakteru (Pělucha & kol., 2012; Perlín, 2010).

V případě vymezení venkovských obcí lze využít podle Perlína (2010) řadu hledisek, podle nichž poté můžeme definovat venkovské sídlo. Jedná se o hledisko urbanistické, architektonické, sociální, ekonomické, historické, administrativní nebo statistické, které je založeno na ukazateli počtu obyvatel a jeho srovnání s konvenčně stanovenou hranicí. V současné době je právě toto statistické vymezení nejpoužívanějším hlediskem. Důvodem je nejen dostupnost, pravidelná publikovanost, jasná definovatelnost ukazatele počtu obyvatel, ale také možnost použití tohoto vymezení jako jediného při hodnocení velkého počtu sídel. V České republice se

jednotlivá pracoviště, jako například Český statistický úřad (ČSÚ), snaží definovat venkovské obce a venkovský prostor. ČSÚ vydal publikaci Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006, ve které navrhuje dokonce osm variant, jak venkov vymežit. Jedná se například o variantu, která udává, že venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2000 obyvatel (zpravidla užívané hledisko v české odborné literatuře) nebo že venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km², tuto variantu také s obměnou hustoty zalidnění do 150 obyvatel/km² nebo variantu, že venkovský prostor může být vymezen všemi obcemi, které nemají statut města (Český statistický úřad, 2008).

V České republice i přes nepochybnost venkovského charakteru sídla s počtem obyvatel méně než 2000, existuje několik věcí k dalšímu zamyšlení. Zákon o obcích využívá pro vymezení pojmu město hranici 3000 obyvatel. V případě negativního vymezení venkova se tedy dostáváme do sporu s hranicí 2000 obyvatel. Další věcí, stojící za zamyšlením, je, že počet obyvatel nemusí být v přímé souvislosti s venkovským charakterem obce. Existují sídla s větším počtem obyvatel než 2000, která mají jednoznačný venkovský charakter, zároveň existují malá města s počtem obyvatel pod 2000, která mají spíše městský charakter. O způsobu vymezení venkovských sídel lze tedy stále polemizovat. S ohledem na charakter české struktury osídlení je na rozdíl od některých jiných evropských států využívána stále nejčastěji konvenční hranice 2000 obyvatel, a to i přesto, že jako nejvhodnější by se z pohledu sjednocení statistických ukazatelů s dikcí zákona o obcích, a také z pohledu zařazení obcí jižní a jihovýchodní Moravy, které přesahují hranici 2000 obyvatel, ale vyznačují se jasným venkovským charakterem, jevila úroveň 3000 obyvatel (Perlín, 2009; Perlín, 2010).

V otázce vymezení venkovského prostoru (regionu) je nejčastěji přihlíženo k metodice OECD, kterou dnes využívá také statistický úřad EU Eurostat. Tato metodika je mezinárodně uznávaná a je založena na ukazateli hustoty zalidnění v jednotkách NUTS 3 a podílu obyvatelstva žijícího ve venkovských obcích, definovaných pro tento účel jako obce s méně než 150 obyvateli/km². Za venkovské regiony jsou poté považovány jednotky, ve kterých žije více než 50 % obyvatel ve venkovských obcích. Konkrétně jsou vymezeny tři kategorie, tzv. venkovské regiony (Rural region, dříve nazývány převážně venkovské regiony) s více než 50 % obyvateli žijícími ve venkovských obcích, dále přechodné regiony (Intermediate region, dříve nazývány jako významně venkovské regiony) s 15 až 50 % obyvateli žijícími

ve venkovských obcích a poté již městské regiony (Urban region, dříve nazývány jako převážně městské regiony), ve kterých žije ve venkovských obcích méně než 15 % obyvatel (OECD, 2011). I tato metodika má ovšem své nedostatky. Je velmi důležité vhodně zvolit územní jednotku, neboť při stanovení velkých jednotek dochází k unifikaci prostoru a stírání regionálních rozdílů. Příkladem je využití této metodiky (v dřívější podobě) v Programu rozvoje venkova, kdy v roce 2006 byly vymezeny všechny kraje, kromě Hlavního města Prahy, který byl zařazen do kategorie převážně městský region a kraje Vysočina, který byl zařazen do kategorie převážně venkovský region, jako významně venkovské regiony. V tehdejší pojetí byly i významně venkovské regiony, dnes tzv. přechodné regiony, považovány za venkovské a celé území České republiky kromě Prahy bylo tedy označeno za venkovské. Pro vymezení venkovského prostoru v podmínkách České republiky je tedy vhodnější použití modifikovaného ukazatele hustoty zalidnění, a to hodnoty 100 obyvatel/km² místo 150 obyvatel/km², a též použití menších jednotek, ať již jednotek správních obvodů pověřených obecních úřadů (POÚ) či správních obvodů úřadů obcí s rozšířenou působností (ORP) při zachování třech základních kategorií. Tato modifikace poté umožní diferenciaci území České republiky (Pělucha & kol., 2012; Perlín, 2009).

2.2.2 Fondy významné pro rozvoj venkovských oblastí

Jedním z nejvýznamnějších fondů pro rozvoj venkova je **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova** (EZFRV, EAFRD – European Agricultural Fund for Rural Development). Tento fond je finančním nástrojem na podporu rozvoje venkova a tedy nástrojem společenské zemědělské politiky, do které politika rozvoje venkova spadá. V roce 2007, společně s Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF), nahradil do té doby jediný, v oblasti financování společenské zemědělské politiky fungující, Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EZOZF). V programovém období 2007–2013 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, sloužící ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a kvality života na venkově a zároveň zlepšení diverzifikace hospodářství venkova, nepatřil mezi strukturální fondy EU. Pod rámec ESI fondů (Evropské strukturální a investiční fondy) byl zahrnut až v programovém období 2014–2020. V podmínkách České republiky jsou z tohoto fondu hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR (Evropské strukturální a investiční fondy, 2016a; Massot, 2016).

Mezi další fondy, ze kterých mohou být financovány některé aktivity ve venkovských oblastech, patří **Evropský fond pro regionální rozvoj** (EFRR, ERDF – European Regional Development Fund) a **Evropský sociální fond** (ESF, ESF – European Social Fund). Oba zmíněné fondy byly v programovacím období 2007–2013 i období 2014–2020 zařazeny mezi strukturální a investiční fondy Evropské unie. Evropský fond pro regionální rozvoj se zaměřuje na modernizaci a posilování hospodářství. Jeho cílem je snižovat rozdíly v životní úrovni mezi regiony Evropské unie a podporovat tak stabilní a trvale udržitelný rozvoj s příslibem trvale perspektivních pracovních míst. Daných cílů se snaží dosáhnout prostřednictvím financování investičních (tzv. tvrdých) projektů. Hlavními oblastmi politiky ERDF jsou produktivní investice k vytvoření nebo zachování permanentních pracovních míst, investice do infrastruktury, rozvoj endogenního potenciálu podporováním lokálního rozvoje a aktivit malého a středního podnikání a technická pomoc. Podporované projekty jsou poté projekty infrastrukturní – výstavba silnic a železnic, dále projekty zaměřující se na odstraňování ekologických zátěží, projekty regenerace tzv. brownfields, budování stokových systémů, projekty rozvoje a obnovy sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, projekty podporující inovační potenciál podnikatelů či začínající podnikatele. V regionech jsou podporovány projekty rozvoje obcí a měst, z daného fondu je možné podpořit také například vznik turistických cest, zakoupit vozidla veřejné dopravy, zvýšit kapacitu ubytování na podporu cestovního ruchu nebo materiálně vybavit školy (Euroskop, 2016; Kolektiv autorů, 2004).

Evropský sociální fond je důležitým nástrojem intervence orientovaným na podporu lidských zdrojů. Podporuje neinvestiční (tzv. měkké) projekty, a to takové, které směřují k lepší perspektivě lidí při hledání práce a získání potřebné kvalifikace. Cílem daného fondu je zvýšení zaměstnanosti a získání většího počtu lepších pracovních míst. Podporovány jsou projekty vzdělávání zaměstnanců, rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením nebo jiným znevýhodněním, projekty inovativního vzdělávání, projekty podporující zlepšení podmínek pro využívání ICT ve školách nebo například projekty zaměřené na zavádění moderních metod vzdělávání. Souvislost Evropského sociálního fondu s rozvojem venkovských oblastí je nesporná, neboť je z tohoto fondu mimo jiné podporováno i rurální obyvatelstvo, a tedy lidské zdroje podílející se na rozvoji venkova (Euroskop, 2016a; Wokoun, 2006).

Od programovacího období 2007–2013 již není problematika rozvoje venkova a rybolovu součástí politiky soudržnosti. Byla zařazena pod společnou zemědělskou politiku a podpora rozvoje venkova začala být tedy nově financována z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a z **Evropského zemědělského záručního fondu** (EZZF, EAGF – European Agricultural Guarantee Fund). Z tohoto fondu, určeného pro podporu udržitelného zemědělství, dochází především k financování přímých plateb zemědělským subjektům. Rybáři mohli v programovacím období 2007–2013 podobně jako zemědělci získávat nad rámec možností financování pro podnikatelské subjekty zvláštní finanční podpory z Evropského rybářského fondu (ERF, EFF – European Fisheries Fund), který byl pro programové období 2014–2020 nahrazen navazujícím Evropským námořním a rybářským fondem (ENRF, EMFF – European Maritime and Fisheries Fund). Z tohoto fondu je podporován udržitelný rybolov. V České republice mohou z tohoto fondu čerpat žadatelé podporu prostřednictvím Operačního programu Rybářství 2014–2020, podobně jako v předchozím programovacím období (Euroskop, 2016b; Wokoun, 2006).

2.2.3 Program rozvoje venkova ČR

Program rozvoje venkova České republiky je tedy nástrojem pro získání podpory z EU z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Tento program se vztahuje na území České republiky a určuje politiku rozvoje venkova ČR v příslušném programovacím období. Jeho řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR a zprostředkujícím subjektem Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Program rozvoje venkova (PRV) ČR na období 2007–2013

Program rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova ČR (NSPRV), který zajišťuje vazbu mezi obecnými cíli rozvoje evropského venkova a cíli rozvoje venkova ČR. Program rozvoje venkova přispívá k dosahování cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova. Mezi tyto cíle patří rozvoj venkovského prostoru ČR na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Obsah Programu rozvoje venkova je založen na specifikaci strategie v jednotlivých

osách stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně, což umožňuje jeho efektivní realizaci. Základní strukturu programu, který má mimo jiné i podporovat diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snižovat míru nezaměstnanosti na venkově a posilovat soudržnost obyvatel na venkově, tvoří čtyři prioritní osy, rozdělené dále na priority a opatření, prostřednictvím kterých mohou žadatelé čerpat finanční prostředky na realizaci svých projektů (Ministerstvo zemědělství ČR, 2013).

Jedná se o **Osu I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví**. Tato osa se dělí na prioritu modernizace, inovace a kvalita, která zahrnuje skupiny opatření modernizace zemědělských podniků, investice do lesů, přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, pozemkové úpravy a seskupení producentů, a dále prioritu přenos znalostí, která obsahuje skupiny opatření další odborné vzdělávání a informační činnost, zahájení činnosti mladých zemědělců, předčasné ukončení zemědělské činnosti a využívání poradenských služeb. Na tuto osu bylo vyčleněno cca 22 % celkových prostředků EZFRV. Na **Osu II – Zlepšování životního prostředí a krajiny** činila finanční alokace přibližně 55 % z celkových prostředků EZFRV. Tato obsáhlejší osa zahrnuje prioritu biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajín, prioritu ochrana vody a půdy a prioritu zmírňování klimatických změn, která podporuje využívání obnovitelných zdrojů energie a zachování funkce lesů. **Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova** má na celkové finanční alokaci PRV váhu bezmála 17 %. Obsahuje prioritu tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE (obnovitelných zdrojů energie). Tato priorita zahrnuje diverzifikaci činností nezemědělské povahy, podporu zakládání podniků a jejich rozvoje a podporu cestovního ruchu. Dále obsahuje prioritu podmínky růstu a kvalita života na venkově. Ta se mimo jiné zaobírá občanskou vybaveností a ochranou kulturního dědictví venkova. Poslední priorita je zaměřena na vzdělávání. **Osa IV – LEADER** je tvořena pouze jednou prioritou zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova. Ta má za cíl realizaci místních rozvojových strategií a spolupráci místních partnerství prostřednictvím opatření místní akční skupina (MAS), v rámci kterého by MAS měly realizovat svůj strategický plán LEADER a opatření realizace místní rozvojové strategie, v rámci kterého mohou MAS získat podporu na projekty a realizace projektů spolupráce. Příspěvek EZFRV na tuto osu byl cca 5 % rozpočtu na

PRV. Mimo jiné obsahuje Program rozvoje venkova i osu V – Technická pomoc, zaměřenou na podporu činností nezbytných pro monitoring, hodnocení, řízení a realizaci PRV. V rámci každé osy, respektive každého opatření, popřípadě podopatření jsou uvedeny důležité informace, jako je popis situace, legislativní rámec, charakteristika opatření, cíle opatření, vymezení podporovaných oblastí, podmínky poskytnutí podpory, kategorie příjemců podpory, způsobilé výdaje a forma a výše podpory (Ministerstvo zemědělství ČR, 2013).

Program rozvoje venkova (PRV) ČR na období 2014–2020

Program rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 byl zpracován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV. Vychází ze základního zastřešujícího strategického dokumentu pro čerpání prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy), kterým je tzv. Dohoda o partnerství. Tento strategický dokument, jež má povinnost vypracovat každý členský stát, má přispět k lepšímu využití fondů směrem k naplňování strategie EU 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Stejný cíl, čili naplnění strategie EU 2020 a cílů společné zemědělské politiky, má poté i PRV ČR, který sice vychází z potřeb svého území, ale zároveň musí vycházet i z priorit EU (Unie pro rozvoj venkova) (European Commission, 2016b; Ministerstvo zemědělství ČR, 2014).

Tyto priority a zároveň tedy podporované oblasti jsou: Priorita 1: Podpora předávání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech, Priorita 2: Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, Priorita 3: Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství, Priorita 4: Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím, Priorita 5: Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu a Priorita 6: Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech. Jednotlivé priority rozvoje venkova se dělí do oblastí zájmů, ze kterých vychází kvantifikované cíle PRV ČR na

období 2014–2020. V rámci PRV jsou dále uvedena jednotlivá opatření, která mají přispět k dosažení těchto cílů, a jejich finanční alokace. Finanční prostředky PRV ČR jsou cíleny především na obnovu, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím agroenvironmentálních opatření, dále na investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, na podporu vstupu mladých lidí do zemědělství nebo na krajinnou infrastrukturu. Cílem je také podporovat diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj a podporovat tzv. komunitně vedený místní rozvoj. Tento komunitně vedený místní rozvoj, respektive metoda LEADER, je podporována v daném období vícefondově, a to z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu. Dle pravidel EU musí být na tuto metodu vyčleněno alespoň 5 % prostředků Programu rozvoje venkova. Dalším pravidlem je vyčlenění nejméně 30 % prostředků na opatření týkající se životního prostředí a změn klimatu (European Commission, 2016b; Ministerstvo zemědělství ČR, 2014).

2.2.4 Další dotační možnosti

Program rozvoje venkova ČR představuje jednu z možností, prostřednictvím které mohou subjekty podílející se na rozvoji venkova získat finanční podporu na realizaci svých projektů. V Evropském zemědělském fondu však není dostatečný objem finančních prostředků, který by umožnil stoprocentní naplnění všech cílů Programu rozvoje venkova ČR. Proto je třeba využívat i dalších finančních podpor, ať již z evropských, národních či krajských zdrojů. Z evropských zdrojů se jedná především o prostředky, které lze získat prostřednictvím operačních programů, respektive prostřednictvím jejich os a konkrétních oblastí podpory. Operační programy jsou strategické dokumenty rámcově vymezené pro konkrétní oblast podpory (např. průmysl, infrastruktura). V období 2007–2013 sloužily jako nástroj realizace Národního rozvojového plánu (NRP)/Národního strategického referenčního rámce (NSRR) a politik jednotlivých států. Národní rozvojový plán byl Českou republikou dobrovolně zpracovaný dokument, který podobně jako povinně zpracovaný Národní strategický referenční rámec obsahoval priority státu v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti a odvíjel se od cílů regionální politiky EU stanovených na období 2007–2013. NSRR sloužil jako základní rozvojová strategie ČR a byly v něm rozebrány

jednotlivé operační programy daného období. V programovacím období 2014–2020 je charakterově podobným dokumentem, který se však pohybuje ve více obecné rovině a již neobsahuje detailní informace týkající se programů, avšak zastřešuje čerpání prostředků z ESI fondů a vychází z cílů regionální politiky EU stanovených na období 2014–2020, tzv. Dohoda o partnerství (Chvojková, Květoň & kol., 2007).

V rámci jednotlivých oblastí podpory, které jsou součástí každého operačního programu, jsou uvedeni mimo jiné i tzv. koneční příjemci nebo též oprávnění žadatelé. Těmi mohou být různé subjekty. Může se jednat o územní samosprávné celky, jejich svazky, fyzické osoby, právnické osoby, sdružení vlastníků, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, příspěvkové organizace, neziskové organizace a další. Místní akční skupiny, které jsou dominantním subjektem rozvoje venkova, a na které je tato práce zaměřena, jsou neziskové organizace s právní subjektivitou o. p. s. nebo spolek. To znamená, že mimo prostředků z Programu rozvoje venkova ČR, kde jsou konkrétně v PRV ČR na období 2007–2013 přímo uvedeny MAS jako koneční příjemci podpory v rámci IV osy LEADER v opatření Místní akční skupina a v PRV ČR na období 2014–2020 v rámci opatření M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj), podopatření příprava a provádění činností spolupráce místních akčních skupin, čerpat ze všech operačních programů i jiných národních, krajských apod. grantů, ve kterých jsou tito žadatelé uvedeni jako způsobilí.

Podpora MAS prostřednictvím metody LEADER byla v programovacím období 2014–2020 rozšířena jako komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) mimo Program rozvoje venkova i na Integrovaný regionální operační program pod jeho Prioritní osu 4: Komunitně vedený místní rozvoj, na Operační program Zaměstnanost, a v rámci něho na prioritu Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, která je součástí Prioritní osy 2: Sociální začleňování a boj s chudobou a na Operační program Životní prostředí, v rámci kterého budou MAS zapojeny prostřednictvím Prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, priority Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů ochranou a obnovou biologické rozmanitosti a půdy a podporou ekosystémových služeb, včetně prostřednictvím sítě Natura 2000 a ekologických infrastruktur, specifických cílů 4.2 Posílit biodiverzitu a 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015b; Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2015; Ministerstvo zemědělství ČR, 2013; Ministerstvo zemědělství ČR, 2014; Ministerstvo životního prostředí ČR, 2015).

2.3 LEADER

Pojem LEADER je zkratkou francouzského sousloví „Liasons Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“. To lze přeložit jako „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“. Tento prostředek, jenž má zlepšit hospodářství venkova prostřednictvím aktivizace místních subjektů, je založen právě na energii místních, kteří mohou uplatnit svůj talent, své zkušenosti a znalosti a svou dobrou vůli právě k rozvoji venkova, za podpory na národní úrovni. LEADER vkládá důvěru do obyvatel venkova, neboť předpokládá, že právě oni jsou určitým způsobem spjati s tímto místem, znají tedy nejlépe jeho potřeby, a zároveň chtějí využít této možnosti vzít svou budoucnost do vlastních rukou a nejen přihlížet pasivnímu dodávání hodnotových opatření (Ministerstvo zemědělství ČR, 2009).

2.3.1 LEADER v EU

LEADER vznikl původně jako iniciativa Evropské unie, a to již v roce 1991. Úředníci Evropské komise, kteří původně přišli s návrhem této iniciativy, tak reagovali na dramatický pokles zaměstnanosti v zemědělství v důsledku mechanizace a vyšší produktivity, následnou migraci obyvatel z venkova, a tím na fakt, že dochází ke stárnutí obyvatelstva na venkově. Vzhledem k vysokému podílu venkovských oblastí na celkové rozloze všech států, se objevila potřeba tuto situaci řešit, vynaložit úsilí a začít podporovat i další hospodářská odvětví na venkově, neboť do té doby existující nástroje byly nedostačující. Evropská unie v té době podporovala především zemědělce, a to v rámci společné zemědělské politiky, a dále města, průmysl a velké infrastrukturní projekty prostřednictvím Fondu pro regionální rozvoj. Tato iniciativa EU, řízená přímo z Bruselu, umožnila oficiálně založeným místním sdružením s vytvořeními akčními plány přímý přístup k fondům EU. Tím tato sdružení získala nezávislost na ústředních a regionálních vládách při přijímání opatření, což se potkalo s velkým úspěchem (Wade & Rinne, 2008). V dalších letech byly tedy postupně realizovány další iniciativy s názvem LEADER, a to v rozšířeném území. První iniciativa LEADER I byla realizována v letech 1991–1995 v 15 členských zemích, ve kterých v té době působilo 217 MAS, pro něž EU vyčlenila 442 mil €, v přepočtu na jednu MAS na jeden rok tedy asi 679 tis. €. Díky úspěšnosti tohoto přístupu došlo v dalších letech (1996–1999) k navýšení úrovně financování na 1 755 mil. €. V rámci iniciativy LEADER II, tak

případlo na jednu MAS, z celkového počtu 906, přibližně 484 tis. € na rok. V letech 2000–2006 již finanční alokace na iniciativu LEADER + činila 2 105 mil. €, při celkovém počtu 893 MAS působících v EU-15, tak připadlo ročně na jednu MAS 367 tis. €. I přes neustálé navyšování finančních prostředků i rozšiřování rozlohy území, na němž byla tato metoda uplatňována, jsme stále mohli mluvit, z hlediska výdajů, které byly pro tento program vyčleněny v rámci rozpočtu EU pro zemědělství, o jeho marginálním významu. Celkový rozpočet iniciativy LEADER je však díky fungování tohoto přístupu na principu „sdíleného financování“, které spočívá ve spolufinancování projektů z vlastních i národních zdrojů, navýšen o příspěvky z rozpočtu centrálních nebo regionálních vlád nebo i z rozpočtu obcí. Příspěvky mohou mít i charakter soukromých zdrojů a mohou pocházet přímo od samotných organizátorů projektu (MAS Partnerství venkova, z. s., MAS Boskovicko PLUS, z. s., MAS Brána Brněnska, z. s., MAS Mikulovsko, o. p. s. & MAS Podbrněnsko, spolek, 2015).

Všechny tyto „iniciativy Společenství“ byly financovány ze strukturálních fondů EU. Členské státy a regiony v té době měly na úrovni EU vyčleněny samostatné programy LEADER. Po roce 2007 se situace změnila a metoda LEADER se v programovém období 2007–2013 začlenila do celkové politiky EU v oblasti rozvoje venkova. Přestala být pouze iniciativou, stala se plnohodnotnou součástí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), takzvanou osou rozvoje venkova, a byla začleněna do vnitrostátních i regionálních programů pro rozvoj venkova podporovaných EU. K jejímu financování docházelo formou finančních obálek pro jednotlivé členské státy EU (European Commission, 2006). Přitom opět došlo k navýšení alokace. Na metodu LEADER bylo přiděleno přibližně 5 % celkových výdajů určených pro rozvoj venkova, což odpovídalo 3 487,4 mil. €. V současném programovacím období 2014–2020 přetrvává možnost využití přístupu LEADER. Možnosti využití tohoto přístupu byly dokonce rozšířeny na všechny evropské strukturální a investiční fondy. V tomto období se objevuje nový pojem tzv. komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), na který mají jednotlivé členské státy v jednotlivých operačních programech právo vyčlenit částky dle svého uvážení (MAS Partnerství venkova, z. s., MAS Boskovicko PLUS & další, 2015).

Dnes je program LEADER vnímán jako součást evropského myšlení. Je založen na sedmi klíčových rysech. Ty jsou ukotveny v nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v článku 61. Konkrétně se jedná o prvky vymezující přístup:

a) strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území; b) partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni (dále jen „místní akční skupiny“); c) přístup zdola spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám; d) víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství; e) uplatňování inovačních přístupů; f) provádění projektů spolupráce; g) vytváření sítí místních partnerství.

Tato metoda, jejímž nejdominantnějším rysem je právě přístup zdola („bottom-up“), má formou posílení místní demokracii čili přesunu rozhodování o finančních prostředcích z centra do regionů, přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti a soudržnosti venkovských oblastí. Místní obyvatelé se mohou díky prozření vlády, ohledně toho, že na rozvoji venkova nemohou pracovat pouze samy, aktivně podílet na formování své budoucnosti. Mohou prostřednictvím místních akčních skupin, které jsou klíčovým prvkem metody LEADER, vytvářet místní strategii rozvoje, realizovat investice, rozhodovat o projektech, tyto projekty monitorovat a hodnotit, díky jednotlivým projektům podporovat zavádění inovací a tím vším vytěžit v dlouhodobé perspektivě maximum z předností venkova (Wade & Rinne, 2008).

2.3.2 LEADER v ČR

Metoda LEADER je v Evropě uplatňována již od roku 1991. V rámci České republiky došlo k jejímu zavedení až v roce 2004, tedy po jejím vstupu do EU. Uplatňování některých principů metody LEADER a přípravy na její plné zavedení lze však v ČR vyzorovat již dávno předtím. První snahu o podporu spolupráce obcí a vznik mikroregionů můžeme vidět ve vytvoření prvního programu pro rozvoj venkova. Tento program, nazvaný Programem obnovy vesnice, byl vytvořen v roce 1992 a byl spravován Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Současně s Programem obnovy venkova, který byl realizován až do roku 2006, byly v České republice v letech 2002–2006 využívány prostředky pro podporu zemědělství a rozvoj venkova z předstupního programu SAPARD. V roce 2004, ještě předtím než bylo umožněno České republice, ale i ostatním novým členským státům připojit se do již probíhajícího programovacího období EU 2000–2006 a začít využívat evropské prostředky v rámci programu LEADER +, byl nastartován pod záštitou Ministerstva zemědělství (MZe ČR) čistě národní program LEADER ČR. Tento program financovaný ze státního rozpočtu byl realizován až do roku 2008 a měl se zaměřit především na řešení národních specifíků.

Postupně z tohoto programu, jehož cílem bylo nejen zlepšit kvalitu života ve venkovských oblastech, zlepšit ekonomické prostředí, zhodnotit přírodní a kulturní dědictví, ale i zlepšit organizační schopnosti subjektů v území a připravit je tak na nové programovací období 2007–2013, bylo podpořeno v roce 2004 16 záměrů MAS, v roce 2005 21 záměrů MAS, v roce 2006 23 záměrů MAS, v roce 2007 byla poskytnuta dotace 24 MAS a v roce 2008 v rámci programu LEADER ČR 2008 5 MAS. Celkem za tyto období vybraly MAS k financování 453 projektů (MAS Partnerství venkova, z. s., MAS Boskovicko PLUS & další, 2015; Wade & Rinne, 2008).

Souběžně po vstupu České republiky do EU se Ministerstvo zemědělství ČR připojuje k evropským aktivitám a vybírá prvních deset místních akčních skupin, které mohou v období 2004–2006 čerpat dotace z EU. Ty realizují projekty naplňující cíle jejich integrovaných rozvojových strategií a financují je prostřednictvím podopatření LEADER + z Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Cílem bylo přizpůsobit české zemědělství, jeho výrobky a venkov požadavkům EU. Od roku 2007 se LEADER stává čtvrtou osou Programu rozvoje venkova, který zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Tato osa měla za cíl realizaci místních rozvojových strategií a spolupráci místních partnerství a byla osou metodickou, která udávala způsob, jakým má být rozvoj venkova realizován. Ke skutečné realizaci poté docházelo prostřednictvím realizace cílů jednotlivých opatření os I – III Programu rozvoje venkova 2007–2013. Během tohoto programovacího období bylo v České republice podpořeno prostřednictvím programu LEADER celkem 112 místních akčních skupin. Konkrétně v rámci I. kola 48 MAS a v rámci II. kola nejprve 32 MAS, a poté ještě dodatečně dalších 32 MAS (Ministerstvo zemědělství ČR, 2009).

Metoda LEADER byla překlopena i do současného programovacího období 2014–2020 v podobě podpory tzv. komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). Jedná se o opatření M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj) Programu rozvoje venkova 2014–2020. Mimo to však bude docházet k podpoře CLLD i v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (pod Ministerstvem pro místní rozvoj), Operačního programu Zaměstnanost (pod Ministerstvem práce a sociálních věcí) a Operačního programu Životní prostředí (pod Ministerstvem životního prostředí). Režijní a animační náklady CLLD budou financovány z Integrovaného regionálního operačního programu z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Celková koordinace podpory CLLD z jednotlivých evropských

strukturálních a investičních fondů je poté v gesci Ministerstva pro místní rozvoj (eAGRI, 2016b).

O podporu implementace své Strategie komunitně vedeného místního rozvoje může v programovacím období 2014–2020 žádat MAS, která splní standardy MAS nastavené Ministerstvem zemědělství ČR a získá Osvědčení o splnění standardů MAS. Počet MAS, které toto osvědčení získaly, se vyšplhal až na počet 180 MAS. Získaly ho tedy všechny MAS, které o standardizaci požádaly. Finanční alokace na CLLD v ČR na období 2014–2020 byla stanovena celkem na 627,3 mil €. Tato částka je však rozdělena mezi již zmíněné operační programy. Při předpokládaném počtu 180 MAS by roční alokace pro jednu MAS činila přibližně 498 tis. € (MAS Partnerství venkova, z. s., MAS Boskovicko PLUS & další, 2015; NS MAS České republiky, 2015). V rámci první výzvy na překládání žádostí o podporu strategií Komunitně vedeného rozvoje, realizované v období od 1. 8. 2015 do 31. 3. 2016, však podalo žádost 165 MAS. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR poté vyhlásilo i výzvu č. 2, která byla určena místním akčním skupinám, jež v první výzvě žádost nepodaly, nebo jim nebyla schválena. Po prodloužení původního termínu bylo možné žádosti do této druhé výzvy podávat až do 31. října 2016 (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016).

2.4 Místní akční skupina (MAS)

Místní akční skupina – MAS (Local Action Groups – LAG) je druhem partnerství, které spočívá ve spolupráci zástupců všech sektorů regionu, tedy veřejných i soukromých partnerů z venkovských oblastí. Může se jednat o obce, svazky obcí, podnikatele, nestátní neziskové organizace, profesní organizace a svazy, environmentální sdružení či různá jiná sdružení, nebo i o aktivní neorganizované občany. Výběr partnerů však podléhá určitým kritériím reprezentativnosti a vyváženosti. Konkrétně pro účely rozhodování musí být podíl soukromých partnerů a sdružení minimálně 50 % místního partnerství. Úkolem těchto mezisektorových a mezioborových partnerství je dle European LEADER Association for Rural Development stanovit a provádět strategii místního rozvoje, rozhodovat o alokaci svých finančních zdrojů a jejich řízení (European LEADER Association for Rural Development, 2016).

2.4.1 Základní parametry místních akčních skupin

Aby místní akční skupiny, jakožto základní řídicí orgány iniciativy LEADER, mohly čerpat finanční prostředky na podporu přírodního a kulturního dědictví, na upevnění ekonomického prostředí s příspěvkem k tvorbě pracovních míst a na zlepšení organizačních schopností komunity ve svém území, musí splňovat určité základní požadavky cílových oblastí (Oznámení Evropské komise pro členské země ze dne 14. dubna 2000, která stanoví zásady pro iniciativu Společenství pro rozvoj venkova (LEADER +)), které byly jak pro období 2007–2013, tak pro období 2014–2020 stanoveny v kategorii geografické podmínky a v kategorii organizačně právní podmínky. Geograficky se musí jednat o homogenní území malého rozsahu, konkrétně s počtem obyvatel od 10 tisíc do 100 tisíc obyvatel, přičemž do území působnosti MAS se nezahrnují velká města s počtem obyvatel nad 25 tisíc. Pro období 2007–2013 byla výslovně stanovena i podmínka hustoty obyvatel do 150 obyvatel/km². Z hlediska podmínek organizačních a právních musí mít MAS právní subjektivitu (o. s., o. p. s. či z. s. p. o), zástupci veřejného sektoru v MAS nesmějí mít nadpoloviční většinu na rozhodující úrovni, členové MAS musí mít v daném území trvalé bydliště, sídlo, provozovnu nebo v něm jinak prokazatelně působit, MAS musí mít jasně určeny stanovy, statut organizace, strukturu a organizační řád, musí projednat a schválit místní rozvojovou strategii a musí fungovat metodou LEADER. Pro období 2014–2020 je konkrétně stanovena podmínka fungování metodou komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD, LEADER). Místní akční skupiny musí pro toto období splnit požadavky na standardizaci MAS dle Metodiky pro standardizaci místních akčních skupin schválené Vládou ČR. Cílem MAS je splnit kritéria přijatelnosti a obdržet od Ministerstva zemědělství ČR, v jehož gesci proces standardizace je, Osvědčení o splnění standardů MAS. Tímto osvědčením MAS prokáže schopnost podílet se na implementaci programů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů, může tedy předložit ke schválení Ministerstvu pro místní rozvoj zpracovanou Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) a zahájit přípravu tzv. Programových rámců v podobě dílčích strategií odpovídajících pravidlům jednotlivých operačních programů, o které se MAS bude ucházet (Ministerstvo zemědělství ČR, 2009; Strategie 2014).

2.4.2 Právní formy místních akčních skupin

Místní akční skupiny mohly být v minulosti založeny jako občanská sdružení (o. s.) podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, jako obecně prospěšné společnosti (o. p. s.) podle zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, nebo jako zájmová sdružení právnických osob (z. s. p. o.), podle občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., podle § 20, písm. f). Každá z těchto právních forem se vyznačovala určitými specifiky. V rámci místních akčních skupin, které jsou občanskými sdruženími, není možné členství obcí, ty mohou své zájmy hájit pouze prostřednictvím svého nominovaného zástupce. Obecně prospěšným společnostem není umožněno po založení rozšiřovat MAS na principu členství, musí využít možnosti evidence dalších subjektů jako partnerů. Zájmová sdružení právnických osob jsou naopak omezena v možnostech čerpání dotací mimo program LEADER, neboť nejsou povětšinou oprávněnými žadateli a zároveň se členem tohoto sdružení, jak vyplývá z názvu, nemůže stát fyzická osoba, ať již podnikající či nikoli (Pelcl, Havránek, Lehmannová & Martínek, 2008).

Po změně vyvolané přijetím nového občanského zákoníku se situace změnila. Žádné nové MAS těchto typů právní formy již nemohou být zřízeny. Pokud byla MAS občanským sdružením, stává se na základě nového občanského zákoníku automaticky spolkem. Obecně prospěšná společnost, stejně jako zájmové sdružení právnických osob, může využít možnosti přeměny. Obecně prospěšná společnost se může transformovat na ústav, nadaci nebo nadační fond, zájmové sdružení právnických osob na spolek. Druhou možností je pro tyto právní formy tzv. „dožití“, což znamená, že se i nadále budou řídit dosavadními právními předpisy, tj. zrušeným zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem (Salajka & Zbytovská, 2016).

2.4.3 Finanční zdroje místních akčních skupin

Financování činnosti MAS probíhá jak z vlastních, tak cizích zdrojů. MAS mohou získat vlastní zdroje vybíráním příspěvků od svých členů. Tato praktika je však o něco běžnější k financování mikroregionů. To je dáno především možností MAS získávat finanční zdroje z různých programů i na svůj provoz a fungování organizace. Mimo dotací mohou MAS získávat finanční zdroje i realizací komerční činnosti, jedná

se např. o zpracování odborných studií, organizaci školení, nakladatelskou činnost, pronájem prostor pro vzdělávací akce, zajišťování služeb cestovního ruchu apod. nebo mají možnost financovat své činnosti a akce prostřednictvím sponzorů (Šafářová & Škrabal, 2008).

2.4.4 Náplň práce místních akčních skupin

Úlohou MAS je především spolupracovat na rozvoji venkova prostřednictvím aktivizace občanů daného regionu, budování partnerství, sjednocování lidí či podporování dobrovolné činnosti. Cílem MAS je zvyšovat kvalitu života na venkově. Toho se snaží dosáhnout prostřednictvím získávání finančních prostředků (dotací) z EU, ale i národních programů, a jejich následným rozdělováním. Místní akční skupiny zpracovávají místní rozvojovou strategii tzv. Integrovanou strategii území. Ta je zpracovávána metodou komunitního plánování, schvalují ji všichni členové a je výchozí strategií pro zpracování Strategického plánu LEADER, prostřednictvím něhož se poté může MAS ucházet o podporu z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Pokud MAS získá v rámci programovacího období dotaci a pracuje metodou LEADER, rozděluje finanční prostředky vybraným projektům dle svého uvážení. Má v podstatě roli jakési „regionální grantové agentury“. Nejen, že vypracovává strategii, vyhledává dotační tituly ve prospěch svých členů, poté vyhláší výzvy, přijímá projekty, které zároveň napomáhá i zpracovávat, provádí následný výběr na základě hodnotících kritérií, ale také monitoruje průběh realizace před, v průběhu, i po skončení projektu (monitoruje tedy i udržitelnost). Vybrané projekty, které projdou přes výběrovou komisi, překládá následně regionálnímu odboru Státního zemědělského intervenčního fondu ke konečnému schválení. Ačkoliv byl důvod zakládání MAS spatřován především ve vytvoření absorpční struktury, která umožní čerpat finanční prostředky z programu LEADER, dnes již krom této činnosti regionální grantové agentury realizují MAS celou řadu dalších aktivit. Ty vyplývají ze zmíněné Integrované strategie území a pomáhají vrátit na český venkov hodnoty sounáležitosti, a to jak s územím, tak lidmi (Ministerstvo zemědělství ČR, 2009; Pelcl & kol., 2008).

2.5 Spolupráce obcí

Spolupráce je významným aktem pomoci, a to nejen v oblasti veřejné správy. Napříč společností se různé subjekty prostřednictvím této sociální interakce snaží dosáhnout potřebných výsledků, kterých mohou díky danému vztahu dosáhnout snadněji a efektivněji, popřípadě výsledků, kterých by bez daného vztahu nedosáhly vůbec. Spolupráce mezi různými subjekty je v podstatě důsledkem dvou lidských potřeb. A to potřeby chránit svůj vlastní prospěch a potřeby navazovat sociální kontakty (Galvasová & kol., 2008).

I obce, jakožto základní územní samosprávné celky, mají při zajišťování úkolů náležících do jejich samostatné působnosti tyto potřeby a vstupují tedy do vztahu spolupráce. Základní legislativní oporou pro tento vztah je zákon o obcích č. 128/2000 Sb., který uvádí možnost obcí spolupracovat při výkonu samostatné působnosti s jinými obcemi, s právníky a fyzickými osobami a s obcemi jiných států. Podporu tomuto zákonu, respektive § 54 o spolupráci s právníky a fyzickými osobami poskytuje občanský zákoník č. 89/2012 Sb., který ustanovením o spolku a ustanovením o smlouvě o společnosti tento vztah upravuje. V legislativě České republiky je i několik dalších právních předpisů, které spolupráci obcí zmiňují. Je jím zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Tento zákon upravuje podmínky pro a) poskytování podpory regionálnímu rozvoji a s tím související působnost ústředních správních úřadů, krajů, obcí, b) koordinaci a realizaci podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti, c) činnost evropského seskupení pro územní spolupráci v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, § 1).

V daném zákoně je v rámci jeho třetí části, upravující právě působnost správních úřadů, krajů a obcí při podpoře regionálního rozvoje, zakotvena možnost obcí ve své samostatné působnosti spolupracovat s krajem na strategii rozvoje územního obvodu kraje, a dále možnost podporovat, ať již samostatně či ve spolupráci s jinými obcemi, aktivity přispívající k rozvoji územního obvodu obce, popřípadě regionu. Dále je spolupráce obcí zmíněna i v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání, též nazývaném tzv. školský zákon. Ten upravuje spolupráci obcí v oblasti školství. Umožňuje obci být zřizovatelem školského zařízení, popřípadě se dohodnout s jinou obcí, která je zřizovatel základní školy, na vytvoření společného školského obvodu. Obec může též využít, mimo této meziobecní

dohody, i možnost zřídit školské zařízení prostřednictvím svazku obcí, který může být kromě obce, též přímým zřizovatelem. Právo místních orgánů spolupracovat a sdružovat se, je zakotveno i v mezinárodních dokumentech. Konkrétně v dokumentu Evropské charty místní samosprávy, který byl přijat 15. října 1985 ve Štrasburku a 1. září 1999 vstoupil v platnost v České republice, a dokumentu Evropské rámcové úmluvy o přeshraniční spolupráci (Galvasová & kol., 2007).

2.5.1 Význam a důvody spolupráce obcí

Především s ohledem na cíl, kterého chtějí obce dosáhnout, volí svého partnera pro daný vztah spolupráce. Spolupracující partner může být buď reprezentant veřejného či soukromého sektoru. Ve výběru se poté odráží význam i důvod spolupráce a zároveň charakter daného partnera podmiňuje i formu spolupráce.

V případě spolupráce uskutečňované v rámci veřejného sektoru můžeme nadále pozornost obrátit na fakt, zda k této spolupráci dochází při naplňování výkonu státní správy čili při výkonu tzv. přenesené působnosti nebo při výkonu samosprávy. V případě výkonu přenesené působnosti, tedy povinností, které územní samospráva, v konkrétním případě obec, vykonává na základě toho, že je na ni deleguje stát v rámci tzv. decentralizace, jejímž cílem je přiblížit státní správu občanům, mohou obce spolupracovat na základě tzv. veřejnoprávní smlouvy. Touto smlouvou lze přenést především starost o zabezpečování národních veřejných statků, to znamená statků, které využívají všichni obyvatelé států, na jinou obec, a to v případě, že daná obec není schopna tyto povinnosti plnit sama (Peková & Pilný, 2002). Je však nutno dodržet několik pravidel. Musí se jednat o přenesenou působnost, jež je delegována na všechny obce v České republice, tedy přenesenou působnost základního rozsahu. Přenos části nebo celé přenesené působnosti mezi obcemi musí být zároveň uskutečněn v rámci jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností (Galvasová & kol., 2008). Díky všem těmto specifikům, je tento vztah, jehož důvodem je pro obce dostat svým povinnostem v rámci výkonu státní správy, některými autory (např. Galvasová & kol., 2007) označován nikoli za vztah spolupráce, nýbrž za vztah koordinace, jehož podstatou je dosáhnout vlastních úkolů a zároveň nenarušit možnost dosáhnutí úkolů jiným složkám (Galvasová & kol., 2007).

V případě výkonu samostatné působnosti, v rámci které obec jedná v zájmu obce a občanů obce, a to tak, že

ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů, přičemž jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku, (Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, § 35 odst. 2),

může obec spolupracovat s různými úrovněmi veřejné správy. Různé postavení partnerů může poté mít vliv na důvod dané spolupráce. Obce mohou spolupracovat s kraji. Tento vztah je považován za takzvaný rozvojový vztah, kdy důvodem spolupráce je snaha kraje zlepšit podmínky obcí. Obec se může podílet na projektech, které svým charakterem přispějí k rozvoji celého mikroregionu nebo dokonce regionu, a tím se zvýší konkurenceschopnost dané oblasti. Na druhé straně, obce mohou spolupracovat s jinými obcemi, tedy se stejnou úrovní veřejné správy. K tomuto kroku obce přistupují hned z několika důvodů. Jeden z hlavních důvodů byl již zmíněn. Obce potřebují dosáhnout určitých cílů, kterých lze dosáhnout buďto pouze za předpokladu spolupráce, nebo díky spolupráci snadněji a efektivněji. Jasným příkladem jsou rozvojové projekty. Ty buď díky svému rozsahu, ať již územnímu, což znamená, že jsou realizovány na území více obcí (vodovody, kanalizace, odpadové hospodářství atd.) nebo finančnímu, nejsou v realizačních možnostech obce jako samostatné entity, nebo je pro obec neefektivní a neekonomické vynakládat pouze vlastní zdroje, když lze docílit tzv. úspor z rozsahu a též úspor ze sdílených nákladů. Princip spočívá v tom, že výsledek projektu je společným cílem více obcí, mají z něj užitek občané více obcí, a proto jsou i náklady hrazeny více obcemi (Galvasová & kol., 2007). Dalším, avšak neméně důležitým a velmi praktickým důvodem spolupráce obcí je možnost předávání si informací a zkušeností a zajištění vzájemné podpory. Jednotlivé územní samosprávy mají velmi obdobné povinnosti, potřeby a zájmy, proto se mohou navzájem informovat o svých postupech a výsledcích v jednotlivých oblastech výkonu samosprávné činnosti, a tím předcházet některým chybám, popřípadě bez větších problémů využívat některých zavedených postupů, které již fungují v jiné územní samosprávě. Spolupráci lze při zajišťování stejných činností využít i pro získání větší vyjednávací síly v partnerských vztazích vůči třetím osobám. Pokud obce nejednají každá zvlášť, nýbrž jako celek, můžou též docílit finančních úspor.

V posledních letech, a to konkrétně po vzniku regionální politiky v České republice a po následném vstupu do Evropské unie, se důvody, proč obce vstupují do vztahu spolupráce, rozšířily na cíl získat externí finanční prostředky pro rozvoj svého

území. Ty lze prostřednictvím členství ve svazku a rozvinutí úzké spolupráce při tvorbě rozvojových dokumentů získat snadněji, neboť řada podpůrných programů a dotačních titulů, ať již na národní či unijní úrovni, je postavena na principu podpory mikroregionů a regionů, což znamená, že u některých dotačních titulů jsou oprávněnými žadateli pouze svazky obcí. V případě navázání vztahu spolupráce mezi státní správou a samosprávou se jedná o vztah nazývaný vztahem správním a koordinačním (Galvasová & kol., 2007; Lacina, 2007).

Spolupracujícím partnerem ze soukromého sektoru může být pro obec fyzická nebo právnická osoba. Jedná se především o občany obce a soukromé podnikatelské subjekty. Kooperativní vztahy tedy v tomto případě vznikají mezi subjekty různých typů a bývají proto některými autory (např. Nejdrl, Čermák & kol., 2007) označovány odlišným pojmem, než je pojem spolupráce. V případě spolupráce s občany tzv. politickou participací, v rámci které se občané jako jednotlivci či jako součást kolektivu snaží svou dobrovolnou aktivitou ovlivnit místní politiku. V případě spolupráce s jiným soukromým subjektem, ať již podnikatelským subjektem či například nestátní neziskovou organizací, tzv. partnerstvím. Důvodem, proč vstupuje veřejný a soukromý sektor do spolupráce, je získání určitých výhod. Obě strany pragmaticky kalkulují nad tím, co jim tento vztah může přinést. Veřejný sektor může docílit rozšíření množství poskytovaných statků a služeb, tím může dosáhnout vyššího stupně uspokojení potřeb obyvatelstva a zároveň hospodárnějšího poskytování veřejných statků, neboť soukromý sektor disponuje větší výrobní efektivností a může minimalizovat vstupy při výrobě stanoveného množství výstupu. Nespornou výhodou je i možnost veřejného sektoru přenést na soukromý subjekt alespoň částečně rizika spojená s poskytováním statků a služeb. Soukromému sektoru vztah spolupráce přináší výhodu stabilního podnikatelského prostředí, vyšší a zároveň garantované míry ziskovosti, které je docíleno absencí konkurence a smluvně stanovenou výší poplatků (příjmů), a též výhodu sdílení rizika (Peková & Pilný, 2002).

Důvody, proč obce vstupují do různých vztahů spolupráce, jsou dány snahou pomáhat si, snahou získat externí finanční prostředky, snahou efektivně tyto prostředky využít a snahou dosáhnout vytyčených cílů. Za vším však můžeme vidět především sobecký zájem obcí dosáhnout svých individuálních zájmů, kterých lze za současného tlaku ze strany institucí České republiky, ale i Evropské unie docílit pouze uplatňováním principů spolupráce.

2.5.2 Formy spolupráce

Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

V oblasti možností výhradně meziobecní spolupráce došlo v relativně nedávné době ke změně. Tato změna byla vyvolána přijetím nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Tímto zákonem, který vstoupil v účinnost 1. ledna 2014, došlo k rekodifikaci českého soukromého práva. To se odrazilo v úpravě znění zákona o obcích, ale i mnohých dalších. Konkrétně tak bylo učiněno předpisem č. 303/2013. Do té doby bylo možné spolupráci obcí zaštitit uzavřením smlouvy ke splnění konkrétního úkolů, uzavřením smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí nebo založením právnické osoby dvěma nebo více obcemi, to jest na základě obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., na rozdíl od prvních dvou možností upravených v zákoně o obcích (Nejdl, Čermák & kol., 2007). Všechny tyto možnosti meziobecní spolupráce uváděl zákon o obcích v odstavci 2 § 46, který byl stejně jako § 48, upravující podrobnosti smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, zrušen. V rámci § 47 došlo pouze ke změně znění, a to v souvislosti s novým občanským zákoníkem, kdy tento nový zákoník zakazuje využít na spolupráci mezi obcemi ustanovení o spolku a ustanovení o smlouvě o společnosti, oproti předchozímu, který zakazoval využít na spolupráci mezi obcemi ustanovení o zájmových sdruženích právnických osob. Zákaz využít těchto ustanovení se týká pouze spolupráce mezi obcemi, spolupráce s právnickými a fyzickými osobami v občanskoprávních vztazích se naopak těmito ustanoveními řídí. V současné době v platném zákoně o obcích můžeme naleznout jedinou možnost spolupráce mezi obcemi, a to formou založení dobrovolného svazku obcí.

Dobrovolný svazek obcí je nejtypičtější formou čistě meziobecní spolupráce. Jedná se o formu dlouhodobé spolupráce v oblasti hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje obcí, upravenou v § 46–53 zákona o obcích. Dobrovolný svazek obcí je právnickou osobou, která vzniká za určitým účelem, a to na základě uzavření smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku. Tento účel, respektive předmět činnosti je vymezen v § 50 zákona o obcích.

Předmětem činnosti svazku obcí mohou být úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, veřejného pořádku, cestovního ruchu, zabezpečování čistoty obce, veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod a další (Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, § 50 odst. 1,2).

Podstatné je, že výkon činnosti svazku se může týkat pouze záležitostí, jež spadají do samostatné působnosti obcí. Obce, které vstupují do svazku obvykle vzniklého v rámci přírodně, technicky nebo historicky sourodé územně ucelené oblasti, mohou sdružovat své prostředky za účelem dosažení společných zájmů. To může pozitivně přispět nejen k samotnému dosažení stanovených cílů, a to díky možnosti čerpání dotací, ale i k snížení administrativního zatížení obcí. Otázka vzniku dobrovolných svazků obcí za účelem dosáhnutí na některé dotační tituly se začíná objevovat po vstupu České republiky do Evropské unie, tedy po roce 2004, kdy se postupem času objevovalo stále více dotačních titulů, u nichž byly oprávněnými žadateli pouze svazky, nebo byla žádost o dotační titul podmíněna účastí žadatele ve svazku. To v mnohých případech zapříčinilo u malých obcí rozdrobení úsilí a rozmělnění zdrojů v důsledku formálního vícenásobného členství (Galvasová & kol., 2008).

Dobrovolné svazky obcí bývají též někdy, avšak často chybně, označovány jako „mikroregiony“. Toto označení lze využít pro svazek obcí v soudržném území, usilující o dlouhodobý a trvalý rozvoj a disponující výraznou socioekonomickou a geografickou sounáležitostí. Jedná se v podstatě o víceúčelové svazky, zaměřující se na více aktivit v území. Druhou variantou mohou být tzv. monotematické svazky, též jednoúčelové. Tyto svazky jsou charakterově podobné dřívější možnosti spolupráce, kterou bylo uzavření smlouvy ke splnění konkrétního úkolu. Odlišností je, že uzavřením této smlouvy nedocházelo k vzniku právnické osoby. Monotematické svazky se zaměřují na zajištění konkrétního úkolu nebo činnosti. Může se jednat například o vybudování stavby, kanalizace, vodovodu či zajištění některé z činností obcí, ať již svozu domovního odpadu, zajištění sběru, podpory rozvoje cestovního ruchu atd. (Galvasová & kol., 2007).

Spolupráce obcí se subjekty v území

V souvislosti s problematikou finanční podpory směřované vždy jen oprávněnému okruhu žadatelů vstupují svazky obcí následně i do vyšší formy spolupráce. Tou je již zmíněná **místní akční skupina - MAS (Local Action Groups – LAG)**, která přináší možnost prostřednictvím programu LEADER získávat finanční prostředky do regionů na realizaci rozvoje svého zájmového území, přičemž tato finanční podpora může být poskytnuta jak veřejnému, tak soukromému sektoru působícímu v daném území (Palková, 2015).

Na podobném principu zapojování veřejnosti do plánování rozvoje obcí, měst a regionů pracuje **Místní agenda 21 (MA21, Local Agenda 21)**. Tento program přijatý na mezinárodním Summitu Země v Rio de Janeiru v roce 1992 se řídí zásadami udržitelného rozvoje. Jeho cílem je lepší kvalita života i budoucích generací, čehož má být nejlépe dosaženo zkvalitněním správy věcí veřejných a strategickým plánováním na místní úrovni. Do tohoto procesu má být zapojena celá společnost tak, aby došlo k využití všech poznatků udržitelného rozvoje a došlo zároveň k prohloubení pocitu odpovědnosti občanů za jejich chování, které by se mělo stát udržitelnějším. Realizátory MA21 mohou být města, obce i regiony. Kvalita vykonávané agendy je hodnocena pomocí jedenadvaceti kritérií (Sustainable Environment, 2016).

Dalším subjektem v území, se kterým může obec spolupracovat, je představitel soukromého sektoru. Tento specifický **partnerský vztah veřejného a soukromého sektoru** je označován **Public Private Partnership, PPP**. Důvody, proč obce spolupracují se soukromým sektorem, již byly zmíněny. Jedná se především o využití zdrojů a schopností soukromého sektoru. Touto formou spolupráce jsou zajišťovány projekty veřejné infrastruktury, popřípadě veřejné služby. Cílem je zvýšit kvalitu a efektivnost. Existují dvě možnosti realizace projektu. Obec nebo jiná veřejná instituce může založit se soukromou osobou společnost, která investici realizuje a následně i provozuje. Druhou možností je, že organizace soukromého sektoru na základě smlouvy s veřejnou institucí financuje vybudování, ale i provoz zařízení veřejné infrastruktury nebo poskytuje veřejnou službu. Veřejný sektor si poté ponechává právo kontroly, ale náklady a rizika se smluvně dělí mezi partnery. Veřejný sektor v podstatě platí za „dostupnost“ služby, pokud se nejedná o koncesní projekt, kdy soukromý subjekt získává prostředky přímo od konečných uživatelů (Galvasová & kol., 2008; Nejdrl, Čermák & kol., 2007).

Ostatní formy spolupráce

Kromě spolupráce realizované v rámci regionu existují i některé další formy spolupráce. Jedná se o spolupráci obcí na úrovni národních struktur a spolupráci obcí s obcemi jiných států. Na úrovni regionálních struktur v ČR funguje **Svaz měst a obcí České republiky**. Tato organizace umožňuje členství pouze obcím a má za úkol hájit jejich společná práva a zájmy a umožňovat členům řešit jejich případné problémy. Svaz je nestátní a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob.

Podobnou organizací, též zájmovým sdružením právnických osob, je i **Národní síť Zdravých měst ČR** (NSZM). Členství v této organizaci je umožněno nejen obcím, ale i ostatním municipalitám, tedy městům a krajům, sdružením municipalit, pokud jsou právnickou osobou, ale i právnickým osobám nemunicipálního charakteru, které respektují stanovy NSZM. NSZM zajišťuje pro své členy poradenské služby v oblasti spolupráce a umožňuje výměnu zkušeností. Hlavním přínosem je však pomoc této organizace při přístupu ke státním, ale i evropským finančním zdrojům, a s tím související poskytované konzultace k přípravě projektů, ale i pomoc při zpracování strategie rozvoje nebo pomoc při navazování vztahů spolupráce s českými i zahraničními odbornými partnery (Galvasová & kol., 2007).

Spolupráce obcí s obcemi jiných států nebo i s jinými partnery ze zahraničí je stále běžnější. Pilotním evropským projektem v této oblasti přeshraniční spolupráce regionů jsou **přeshraniční impulsní centra** (GIZ). Úlohou těchto center je překonat nejen technické, ale i společenské hranice v příhraničních regionech Dolního Rakouska, České republiky, Slovenska a Maďarska formou podpory přeshraničních projektů týkajících se oblasti hospodářství, kultury a sociálních věcí. S cílem překonávat státní hranice, obecně snižovat jejich význam a podporovat kulturní a hospodářskou spojitost, která tyto hranice překračuje, vznikly **euoregiony**. Tato přeshraniční spolupráce obcí a měst je i přes neexistenci právní opory (výjimkou jsou některé charty Rady Evropy, které euoregiony zmiňují) podporována ze strany EU v rámci Iniciativy INTERREG, a to již od roku 1989. V současné době se stále více rozmáhá i spolupráce obcí a měst ČR s **partnerskými městy a obcemi** z evropských států s cílem konzultace a přenosu poznatků v oblasti veřejné správy, dopravy, územního plánování, podpory cestovního ruchu či kulturní a společenské spolupráce. Tato spolupráce je podporována ze strany Evropské unie formou grantů na výměnné pobyty občanů nebo pořádání konferencí a seminářů. Mohou ji realizovat města a obce samy či za podpory Svazu měst a obcí ČR (Galvasová & kol., 2007).

3 CÍL A METODIKA

3.1 Cíl práce

Diplomová práce je zaměřena na současnou roli MAS Blanský les – Netolicko v regionálním rozvoji. Tématem dané práce je popis a zhodnocení současného stavu MAS Blanský les – Netolicko z hlediska sociálního i ekonomického s cílem poskytnout ucelený pohled na danou oblast. Kromě zmíněné charakteristiky řešeného regionu je součástí práce i přehled konkrétních příkladů realizace úspěšných projektů, prostřednictvím kterého jsou nastíněny možnosti čerpání finančních podpor pro subjekty v území. Hlavním cílem práce je poté zhodnotit prospěšnost činnosti MAS Blanský les – Netolicko pro region a efektivitu práce MAS.

Hypotézy:

- 1) Projekty realizované v rámci MAS Blanský les – Netolicko a jejich zaměření odpovídají specifickým vlastnostem a požadavkům regionu.
- 2) Existují MAS, které podporují rozvoj i svou další iniciativou nad rámce Programu rozvoje venkova (programu LEADER).
- 3) MAS Blanský les – Netolicko podporuje regionální rozvoj i svou další činností, kterou vyvíjí nad rámec programu LEADER.

3.2 Metodika práce

Diplomová práce *Úloha MAS Blanský les – Netolicko v regionálním rozvoji a její přínos pro zainteresované subjekty* je rozdělena na dvě části. První část práce využívá sekundární zdroje informací, je částí teoretickou (jedná se o literární rešerši). V rámci této části jsou čtenáři informováni o regionálním rozvoji, o regionální politice Evropské unie, o politice rozvoji venkova, o metodě LEADER, o místních akčních skupinách a o spolupráci obcí. Zdrojem informací pro literární rešerši byla odborná literatura vztahující se k dotčené problematice, zákony, internetové stránky, informační brožury týkající se problematiky místních akčních skupin atd. Konkrétní výčet použitých zdrojů je možné najít v kapitole 8 Seznam použitých zdrojů.

Druhá část práce vychází jak z primárních, tak sekundárních zdrojů informací. Tuto část, která je částí praktickou, můžeme rozdělit na dvě pasáže. V první pasáži je představena MAS Blanský les – Netolicko, její strategické dokumenty a úspěšně realizované projekty, které jsou zde také zhodnoceny z hlediska plnění Strategického plánu LEADER (SPL). Zároveň tato pasáž obsahuje i analýzu dalších aktivit MAS Blanský les – Netolicko, a to aktivit nad rámec SPL. Data pro tuto kapitolu byla získána především z internetových stránek MAS, dokumentů MAS a osobní a e-mailovou komunikací se zástupci MAS. Stěžejní kapitolou druhé pasáže praktické části je kapitola 4.7 Hodnocení efektivity práce MAS BLN. Ta je založena na shrnutí stávajících informací o činnosti MAS a na vyhodnocení výzkumu. Konkrétně byl pro sběr primárních dat uplatněn kvantitativní výzkum formou dotazníkové šetření s otevřenými i uzavřenými otázkami. Dotazníkové šetření probíhalo během jednoho měsíce od 7. 2. 2017 do 7. 3. 2017 a základní soubor dotazovaných tvořily starostové obcí MAS. Velikost výběrového vzorku tedy odpovídala počtu 41 respondentů. Tyto subjekty odpovídaly na otázky, které souvisejí především s čerpáním dotací prostřednictvím MAS Blanský les – Netolicko. Dotazník byl prvotně distribuován online formou (e-mailová komunikace), později bylo přistoupeno vzhledem k menšímu počtu respondentů a nutnosti zajistit reprezentativnost dat k osobním schůzkám. Na těchto schůzkách byl více podpořen charakter spíše kvalitativního výzkumu, který byl již nastíněn otevřenými otázkami v dotazníku a komunikace probíhala formou polostandardizovaného rozhovoru. Získaná data z šetření byla zpracována pomocí programu Microsoft Office Excel s využitím základních statistických metod popisné statistiky (modus, aritmetický průměr, rozdělení četností apod.) a prezentována prostřednictvím slovního popisu, tabulek a grafů. Závěrečnou část práce poté tvoří shrnutí poznatků a návrhy a doporučení na ně reagující, které by mohly vést k zlepšení činnosti a efektivity práce MAS.

Metodologicky je tato diplomová práce založena především na metodě popisu a analýze dokumentů (interní i veřejné dokumenty MAS BLN) a ostatních získaných informací (především prostřednictvím dotazníků a rozhovorů), na syntéze výsledků a jejich vyhodnocení. Mimo metody analýzy a syntézy byla uplatněna v teoretické části (částečně i v praktické) metoda historická a deskriptivní doplněná komparativní analýzou a heuristikou metodou.

4 MAS BLANSKÝ LES – NETOLICKO

Místní akční skupina Blanský les – Netolicko (MAS BLN) se rozkládá na území Jihočeského kraje. V dané oblasti o rozloze 493,8 km², nacházející se mezi významnými centry České Budějovice, Český Krumlov a Prachatice, žije v současnosti bezmála 30 tisíc obyvatel, působí zde tři svazky a nalezneme zde 41 obcí (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014–2020 Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko, 2014 (dále jen SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014)).

Tato MAS byla založena v prosinci roku 2004 na základě zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Je vedena u Rejstříkového soudu obecně prospěšných společností u Krajského soudu v Českých Budějovicích v oddílu 0, vložce 98 pod IČ 26080575. Sídlo společnosti se nachází na Mírovém náměstí 208 v Netolicích (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

4.1 Vznik a charakteristika místní akční skupiny

MAS BLN vznikla na základě dohody představitelů tří sousedních svazků, a to Svazku Blanský les – podhůří (se sídlem ve Včelné), Svazku obcí Netolicko (se sídlem v Netolicích) a Svazku obcí Podkletí (se sídlem ve Křemži). Tyto svazky čítající v té době 33 obcí (18 obcí ve správním území ORP České Budějovice, všechny součástí Svazku Blanský les – podhůří, 6 obcí ve správním území ORP Český Krumlov – Svazek obcí Podkletí a 9 obcí ve správním území ORP Prachatice – Svazek obcí Netolicko) se rozhodly uzavřít formálně vzájemnou spolupráci. Rozhodnutí mikroregionů spolupracovat bylo podloženo mnoha fakty. Jedná se o území s podobným charakterem, což je dáno přechodem od Českobudějovické pánve k pohoří Šumavy, na území svazků se nachází mnoho významných krajinných prvků (kopce, rybníky, lesy, pole), provázanost svazků je dána i historicky, kdy společný kulturní vývoj podmínil shodnost kulturního dědictví (památky „rožmberské renesance“, lidové stavby se specifickým typem jihočeského selského baroka), svazky mají podobnou sídelní i ekonomickou strukturu, která je charakteristická velkou vahou zemědělství a lesnictví a naopak malým významem průmyslu a absencí velkých podniků. Díky poloze blízko významných turistických center, a to Českých Budějovic

Po úspěšném oslovení zástupců soukromého sektoru byla dne 23. 8. 2004 Zakládací smlouvou obecně prospěšné společnosti založena 18 subjekty (3 mikroregiony, 2 neziskovými organizacemi, 9 zemědělskými podnikateli a 4 podnikateli z oboru služeb) MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s.

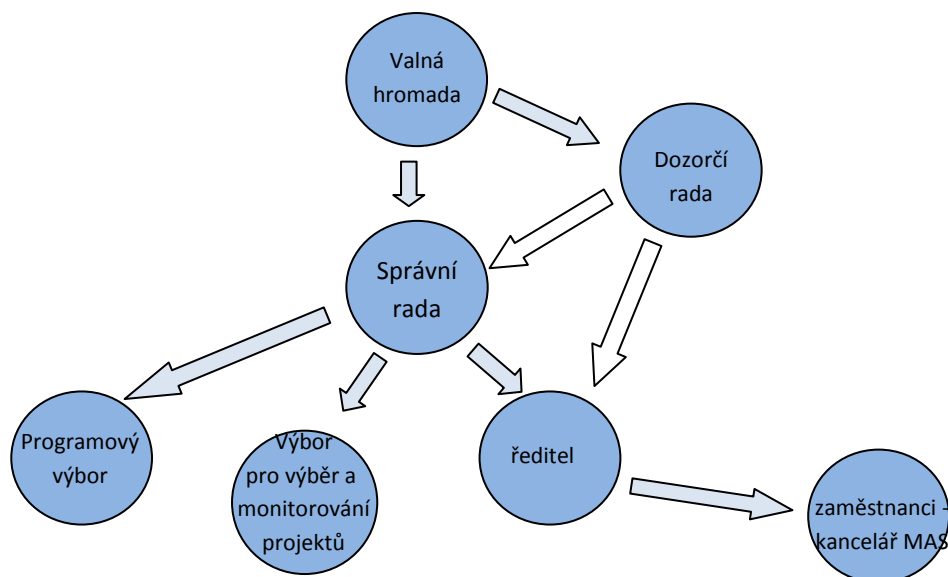
Obrázek 2: Logo MAS Blanský les - Netolicko

Zdroj: MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016

V dané smlouvě bylo stanoveno, že společnost se zakládá na dobu neurčitou, byly zde stanoveny druhy obecně prospěšných služeb místní akční skupiny, a to konkrétně 1) vytvoření a aktualizace rozvojové strategie, 2) v rámci přijaté strategie podporovat rozvojové projekty v oblasti péče o kulturní a hospodářský rozvoj oblasti, v oblasti spoluúčasti na projektech evropské spolupráce, v oblasti péče o životní prostředí, v oblasti meziregionální nebo mezinárodní spolupráce ve zmíněných tématech, v oblasti podpory malého a středního podnikání a v oblasti péče o rozvoj cestovního ruchu, 3) vypisování výzev pro předkládání projektů, 4) hodnocení předložených projektů na základě předem schválených a zveřejněných kritérií, 5) výběr projektů pro přiznání dotace dle pravidel programu LEADER nebo podobných iniciativ a dotačních programů, 6) vyhledávání dalších možných finančních zdrojů pro financování rozvojových projektů, 7) evidence a monitorování realizace projektů a 8) zřízení a provoz organizační struktury, která bude schopna plnit všechny uvedené činnosti. Dále byly v zakládací smlouvě stanoveny vklady zakladatelů, a to ve výši 5000, - Kč pro právnické osoby a 2000 Kč,- pro fyzické osoby a orgány společnosti včetně jejich identifikace. Jako orgán společnosti byla stanovena valná hromada, správní rada, dozorní rada, programový výbor, výbor pro výběr a monitorování projektů, ředitel společnosti a facilitátor (poradce společnosti). V neposlední řadě byly uvedeny ve smlouvě například i informace o hospodaření společnosti nebo o přijetí nových členů a ukončení členství (Zakládací smlouva obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2004).

Obrázek 3: Organizační struktura MAS BLN v době založení MAS BLN (r. 2004)

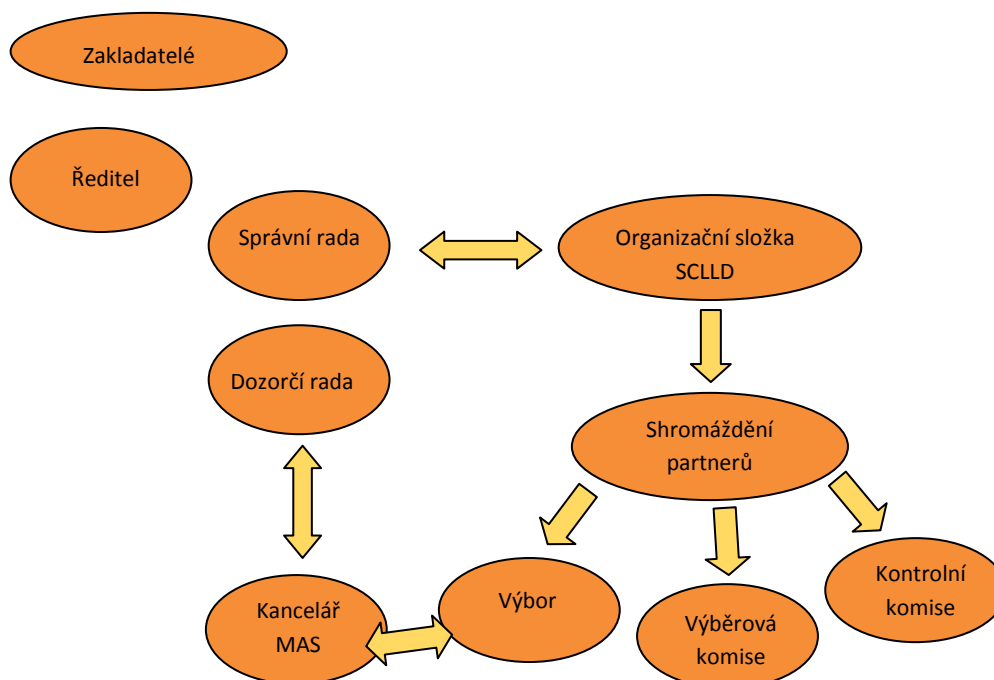

Zdroj: SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014; upraveno

V průběhu fungování MAS byly přijaty dva dodatky k Zakládací smlouvě obecně prospěšné společnosti, které měnily text zakládací smlouvy. Konkrétně 24. 6. 2012 dodatek č. 1 a 27. 11. 2014 dodatek č. 2. Dne 26. 6. 2015 se poté zakladatelé dohodli na změně zakladatelské smlouvy. Výsledkem byly změny, které spočívaly v rozšíření oblasti působení mimo tři zmíněné svazky i na obec Chlumeč a Litvínovice, rozšíření druhů obecně prospěšných služeb na realizaci vzdělávacích akcí, aktivit, projektů a programů, pořádání společenských a kulturních akcí, realizaci komunitně vedeného místního rozvoje, zejména prostřednictvím vytváření, schvalování a realizace Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) a bylo též stanoveno, že obecně prospěšná společnost může vykonávat kromě obecně prospěšných služeb i jinou doplňkovou činnost, avšak za podmínky účinnějšího využití prostředků společnosti a bez ohrožení kvality, rozsahu a dostupnosti obecně prospěšných služeb. Dále byly poskytované služby rozšířeny i na dotační a projektové poradenství. Ke změnám došlo i v rámci orgánů společnosti. Mezi orgány obecně prospěšné společnosti byl zařazen ředitel, správní rada a dozorčí rada. Určeno bylo, že kromě uvedených orgánů působí v MAS i organizační složka pro realizaci SCLLD a její orgány (shromáždění partnerů, výbor, výběrová komise, kontrolní komise) a kancelář MAS. Poslední změnou bylo zrušení odstavce o přijetí nových členů a ukončení členství, neboť otevřenost MAS v této době spočívá v možnosti stát se partnerem MAS BLN (Dodatek č. 1 k Zakládací smlouvě obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les – Netolicko

o. p. s., 2012; Dodatek č. 2 k Zakládací smlouvě obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les – Netolicko o. p. s., 2014; Zakládací smlouva obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2015).

Obrázek 4: **Organizační struktura MAS BLN v současnosti (prosinec 2016)**

Zdroj: SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014; upraveno

V současné době zahrnuje MAS BLN 32 partnerů. Ty lze rozdělit do čtyř zájmových skupin. Jednu z nich představuje zemědělství, v rámci kterého působí 11 subjektů, ať již družstev či samostatně hospodařících rolníků (Farma Chvalšiny, s. r. o., Václav Jindra, Jiří Machovec – Farma Vrbice, Karel Kučera, Ladislav Brašnička, Ing. Václav Sládek, Václav Filištejn – GEM, Zemědělská společnost Dubné, a. s., Zemědělské družstvo Podkleťan Křemže, Zemědělské družstvo Skalka Jankov a Zemědělsko-obchodní družstvo se sídlem v Němčicích). Druhou zájmovou skupinu představují nezemědělské podnikatelé. V rámci této skupiny působí 7 subjektů, 2 z oblasti cestovního ruchu (Autocamp Podroužek – TJ Netolice, a. s. a Kuta, a. s.) 1 z oblasti stavebnictví (Stavea plus, s. r. o.), 2 z oblasti ekonomických služeb (Ing. Jaroslava Honsová – účetnictví a Jiří Honsa – EKOSOFT), 1 z oblasti tepelného hospodářství (Sviták – měření a regulace tepla, s. r. o.) a Jihočeská hospodářská komora – oblastní kancelář Prachatic. Třetí zájmovou skupinou jsou územní samosprávy.

Jedná se celkem o 8 partnerů, a to 3 mikroregiony (Svazek obcí Blanský les – podhůří, Svazek obcí Netolicko a Svazek obcí Podkletí) a v současné době již jen 2 samostatné obce (Litvínovice a Chlumeč). Do celkového počtu 8 partnerů jsou však i nadále počítány 3 obce (Hracholusky, Mojné a Vrábče), které jsou dnes již součástí některého ze zmíněných svazků, avšak jeho součástí se staly až v pozdější době. Poslední skupinu představují neziskové organizace a spolky, konkrétně Archeos, o. s., TJ Sokol Křemže, FK Boršov nad Vltavou a Sbor dobrovolných hasičů Žitná. Nově po jednání Shromáždění partnerů konaného 14. 1. 2016 i Farnost Netolice a spolek Netolice 3D. Partneři tedy zastupují jak veřejný (8 partnerů) tak soukromý sektor (24 partnerů), při dodržení pravidel, že žádný z partnerů (veřejný sektor, ani žádná z jednotlivých zájmových skupin) nepředstavuje na rozhodovací úrovni více než 49 % hlasovacích práv (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

MAS BLN je od roku 2007 členem Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z. s. (NS MAS) a od roku 2009 členem Krajského sdružení Národní sítě Místních akčních skupin ČR, o. s. Jihočeského kraje. Národní sít Místních akčních skupin České republiky je společenstvím, které sdružuje místní akční skupiny pracující formou komunitně vedeného místního rozvoje, a tedy metodou LEADER, ve prospěch venkova. NS MAS se snaží na území České republiky sdružovat místní akční skupiny, rozvíjet jejich spolupráci s dalšími aktéry, kteří venkov podporují, hájit jejich společné zájmy ve vztahu k orgánům státu, prosazovat stanovování pravidel pro fungování MAS, které jsou transparentní, rovné a administrativně jednoduché, snaží se též zajistit dominantnější úlohu MAS při administraci dotací z fondů určených k podpoře rozvoje venkova, reprezentovat členské MAS na národní a mezinárodní úrovni při jednáních týkajících se výměny zkušeností a příkladů dobré praxe, propagovat úlohu MAS v rámci venkova formou přednášek, školení a instruktáží a podílet se na pořádání řady národních i mezinárodních akcí (konference, výstavy, exkurze, soutěže, slavnosti atd.), které podporují udržitelnost venkova. Organizační strukturu NS MAS tvoří především valná hromada a výbor. Dále kontrolní komise, krajská sdružení, tajemník a popřípadě pracovní skupiny zřízené výborem. U Krajských sdružení NS MAS jsou poté orgány obdobné. Krajská sdružení NS MAS mohou vzniknout pouze tehdy, dohodne-li se na tom nadpoloviční počet členských MAS v příslušném kraji. Pokud se tak stane, orgány krajské sítě následně spolupracují se všemi MAS na území kraje bez ohledu na to, zda se jedná o členy či nečleny NS MAS ČR. V konkrétním případě Jihočeského kraje, tak

Krajské sdružení podporuje principy LEADER na stejné úrovni v území MAS členů (12 MAS), ale i v území MAS nečlenů (3 MAS) (KS MAS Jihočeský kraj, 2017; NS MAS České republiky, 2017). Od ledna roku 2013 se zároveň MAS BLN zapojila do Národní sítě Zdravých měst ČR, což znamená, že se snaží naplňovat „Místní agendu 21“ (MA21) (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

4.2 Socio-ekonomická analýza dané oblasti

MAS Blanský les – Netolicko se rozkládá v Jihočeském kraji, převážně v geomorfologickém celku Šumavského podhůří, konkrétně mezi významnými hospodářskými a kulturními centry jižních Čech, a to Českými Budějovicemi, Českým Krumlovem a Prachaticemi. Celá oblast o rozloze 493,8 km² je velmi zachovalým krajinným celkem, který není ve velké míře narušen negativními vlivy lidské činnosti. To je dáno CHKO Blanský les (nejvyšší hora Klet'), která zaujímá podstatnou část regionu MAS BLN (cca 40 % celkové rozlohy MAS). Daný region s bezmála 30 tisíci obyvateli (29 767 k 1. 1. 2016) je tvořen již zmíněnými třemi svazky a 41 obcemi (viz Tabulka 2) převážně venkovského charakteru. To dokládá Tabulka 3: Obce MAS Blanský les – Netolicko dle počtu obyvatel k 1. 1. 2016, ze které vyplývá, že 61 % obcí MAS BLN jsou obce do 500 obyvatel. S tímto faktem souvisí skutečnost, že 44 % starostů vykonává svou funkci neuvolněně a také, že v této venkovské oblasti je dominantním odvětvím zemědělství, lesnictví, zpracovatelský průmysl a drobné služby. To je podmíněno i půdní strukturou, kdy více než polovinu území regionu tvoří zemědělská půda (z toho 64 % orná půda) a též podstatnou část lesní porosty (37 %). Na území převažují malé subjekty působící v těchto oblastech, které poskytují pouze omezené pracovní možnosti, samotný region nemá významného zaměstnavatele, čímž je dána poměrně velká migrace obyvatel za prací do blízkých větších center (především do Českých Budějovic). V daném regionu nenalezneme významnější průmyslové vlivy, a tak si území uchovává statut nezničené přírody, turisticky velmi atraktivní. K atraktivitě regionu přispívají pro aktivní trávení volného času kromě nezničené přírody i hustě, dobře značené sítě cyklotras, pěších tras, hipotras, zimních běžeckých stop apod., lyžařské sjezdovky (Skiklub Chmelná u Křemže, Skiklub Rohy u Brloha, neudržovaná sjezdovka na Kleti – vhodné spíše pro jednodenní lyžování), vodácká trasa na řece Vltavě z Vyššího Brodu přes Český Krumlov, Zlatou Korunu a Dívčí Kámen do Boršova nad Vltavou, nacházející se na území regionu, přírodní cenné lokality v rámci

CHKO Blanský les, kulturně-historické památky (klášter Zlatá Koruna, klášter a hrad Kuklov, Hrad Dívčí Kámen, koněspřežní železnice České Budějovice-Linec), prvky jihočeského selského baroka (např. Holašovice – zapsány na seznamu Světového dědictví UNESCO či vesnické památkové zóny ve Chvalšínách, Záboří, Mahouši či Dobčicích), archeologicky významné lokality (keltské oppidum u Třisova, Archeopark Na Jánu Netolice), tradiční řemesla (např. rybníkářství v okolí Netolicka), ale i bohatý kulturní a spolkový život v obcích (např. tradiční Křemežský veletrh, Netolický jarmark, Holašovické slavnosti a mnoho dalších menších kulturních, společenských a sportovních událostí). V závislosti na možnosti využití regionu po celý rok, není divu, že rozvoj turistického ruchu patří mezi priority regionu (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

Tabulka 2: Seznam obcí MAS Blanský les - Netolicko a počet obyvatel k 1. 1. 2016

SO Blanský les – podhůří			
Obec	Počet obyvatel	Obec	Počet obyvatel
Boršov nad Vltavou	1813	Kvítkovice	115
Branišov	227	Lipí	635
Břehov	153	Planá	247
Čakov	272	Radošovice	179
Dubné	1487	Strýčice	62
Habří	93	Včelná	1751
Homole	1479	Vrábče	741
Hradce	93	Záboří	356
Jankov	391	Závraty	39
Kamenný Újezd	2307	Žabovřesky	420
Počet obyvatel SO Blanský les - podhůří			12 860
SO Netolicko			
Babice	108	Němčice	198
Hracholusky	463	Netolice	2581
Chvalovice	172	Olšovice	61
Lužice	38	Vitějovice	507
Mahouš	155		
Počet obyvatel SO Netolicko			4 283
SO Podkletí			
Brloh	1067	Mojné	238
Holubov	1097	Nová Ves	415
Chvalšiny	1255	Přísečná	196
Kájov	1823	Srnín	327
Křemže	2855	Zlatá Koruna	768
Počet obyvatel SO Podkletí			10 041

Obce samostatné			
Chlumec	101	Litvínovice	2482
Počet obyvatel MAS Blanský les - Netolicko			29 767

Zdroj: Český statistický úřad, 2016; vlastní zpracování

Tabulka 3: Obce MAS Blanský les - Netolicko dle počtu obyvatel k 1. 1. 2016

Počet obyvatel	Počet obcí MAS/v %	Počet obyvatel/v %
1 - 200	15/36,6	1 763/5,9
201 - 500	10/24,4	3 356/11,3
501 - 1000	4/9,8	2 651/8,9
1001 - 2000	8/19,5	11 772/39,5
2001 a více	4/9,7	10 225/34,4
MAS BLN celkem	41/100,0	29 767/100,0

Zdroj: Český statistický úřad, 2016; vlastní zpracování

Z hlediska počtu obyvatel je v daném regionu zaznamenán dlouhodobý nárůst. Během posledních deseti let (2006–2016) byl tento nárůst více než 14%. Toto číslo je však souhrnné a neodráží specifika uvnitř regionu. Zatímco v obcích ležících v blízkosti krajského města (České Budějovice), a tedy převážně v mikroregionu Blanský les – podhůří, byl nárůst počtu obyvatel obrovský, především v souvislosti s masivní bytovou výstavbou, která zde probíhala v minulých letech (konkrétně např. v obci Litvínovice, Boršov nad Vltavou, Homole či Včelná), v odlehlejších, ne tak atraktivních částech území MAS BLN nedosahovaly hodnoty růstu počtu obyvatel takové míry. Tento fakt se odráží i v hustotě zalidnění, ta je ve zmíněných obcích mnohonásobně vyšší, než je průměr regionu (kolem 60 obyvatel na km²), a také v kladném přirozeném přírůstku a v důsledku i ve věkové struktuře. Ačkoliv se region nevymyká celorepublikovému trendu v podobě nárůstu podílu obyvatel ve věku 65 a více let, pozitivním jevem je také procentuální nárůst složky obyvatel ve věku 0–14 let. Za pozitivní můžeme označit i neexistenci lokalit s výrazným počtem sociálně vyloučených skupin obyvatel a tedy problémových lokalit. MAS BLN lze označit za region s minimálními problémy. Přesto sebou zvyšování počtu obyvatel přináší mnoho úskalí pro dotčené obce. Ty se potýkají s obrovskou zátěží, která souvisí s jejich omezenými prostředky a na ně navazující schopností/neschopností reflektovat zvyšující se nároky nových obyvatel (Český statistický úřad, 2016; SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

S obyvatelstvem souvisí i jejich ekonomické charakteristiky. Souhrnně, z hlediska počtu ekonomicky aktivních obyvatel (EAO), které tvoří polovinu celkového souboru,

je území MAS BLN stabilním regionem. Odlehlejší oblasti, zejména malé obce na Českokrumlovsku a Prachaticku s horší dostupností větších center, z regionálního pohledu poté i obce v mikroregionu Podkletí, se však potýkají s problematikou vyšší nezaměstnanosti a nízkých pracovních příležitostí. Z údajů týkajících se průměrné míry nezaměstnanosti celého území MAS BLN lze vyvodit, že region se v tomto ohledu pohybuje v průběhu let kolem průměru Jihočeského kraje. Má však strukturální problémy. Ty jsou dány velkou nevyvážeností regionu v daném ohledu a podmíněny mnoha skutečnostmi. Přes podprůměrnou nezaměstnanost v blízkosti krajského města, dochází celkově v regionu k odlivu pracovních sil, a to díky malým pracovním příležitostem přímo v regionu (odliv pracovní sil v důsledku absence významnějšího zaměstnavatele, ale především absence pracovních míst pro pracovníky s vyšší kvalifikací, kteří z tohoto důvodu často z venkova nechtěně odcházejí). Region se potýká s velmi vysokou mírou výjezdu obyvatel za prací (kolem 70 % obyvatel), ale i za vzděláním (kolem 30 % vyjíždějících do škol), pouze 10 % obyvatel a 12 % žáků pracuje nebo se vzdělává v místě bydliště. To je dáno již zmíněnou absencí pracovních příležitostí a zastoupením pouze předškolního a základního vzdělání na území (21 mateřských škol s kapacitou 1 348 míst a 12 základních škol s kapacitou 2 465, z nichž 5 působících jako neúplné malotřídní školy). Dostupnost těchto školských zařízení lze hodnotit jako dobrou. V současné době je problémem nedostatečná kapacita předškolního vzdělávání, v brzké době očekávaná nedostatečná kapacita základního vzdělávání a omezená nabídka volnočasových aktivit a mimoškolských činností zejména pro děti a mládež (např. Základní umělecké školy, Střediska volného času atd.). Většina obyvatel regionu spadá z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání do kategorie vyučení a střední odborné bez maturity a úplné střední s maturitou (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

Z hlediska infrastruktury, vybavenosti obcí a služeb obyvatelstvu stojí za zmínku dopravní obslužnost zajišťující trať č. 194 České Budějovice – Český Krumlov – Nová Pec – Černý Kříž, která spojuje krajské město s turistickou oblastí Lipensko a východní částí Šumavy, dále městská hromadná doprava spojující opět krajské město a to s okolními obcemi (Boršov nad Vltavou, Homole, Planá, Litvínovice a Včelná) a veřejné vnitrostátní a neveřejné mezinárodní služby zajišťující letiště Planá u Českých Budějovic. Technická infrastruktura obcí v podobě dodávek elektřiny je zajištěna bezproblémově, otázka napojení na pitnou vodu a připojení na kanalizační síť je rozdílná především dle velikosti obce. Pravidelný svoz komunálního odpadu je zajištěn

ve všech obcích. Z hlediska další občanské vybavenosti nalezneme ve většině obcí dětské hřiště nebo sportoviště, pouze v některých obcích kulturní dům a knihovnu (v 26 obcích), v 15 obcích z celkových 41 i tělocvičnu, v 10 obcích poštu a pouze ve 2 obcích – Boršov nad Vltavou a Netolice funguje Policie ČR. Specializované pracoviště a nemocniční péči nalezneme pouze v bývalých okresních městech (České Budějovice, Český Krumlov a Prachatice), základní lékařskou péči pro dospělé v 11 obcích regionu, pro děti a dorost v 6 obcích, stomatologickou ordinaci v 6 obcích a gynekologickou ve 2 obcích regionu. Péče pro seniory v podobě domu s pečovatelskou službou je zajištěna pouze ve třech obcích MAS BLN, a to s celkovými výrazně omezenými kapacitami, v Netolicích – kapacita 84 klientů, v Brloze – kapacita 25 klientů a Křemži – kapacita 20 klientů. Kromě těchto služeb nalezneme v obci Homole a Litvínovice – Šindlovy Dvory dětský diagnostický ústav, dětský domov se školou a středisko výchovné péče, v Boršově nad Vltavou též dětský domov a ve Chvalšínách – Červený Dvůr psychiatrickou léčebnu specializovanou na léčbu závislostí. Spolkový život a volnočasové aktivity podporuje v regionu na 150 společenských, kulturních nebo sportovních spolků, občanských sdružení, obecně prospěšných společností nebo neziskových organizací a k tomu ještě mnoho dalších neregistrovaných spolků (např. kluby věnující se dětem). Lze tedy říci, že MAS BLN má vytvořený kvalitní základ pro fungující spolkový život a také pro udržení tradic v obcích. Místní obyvatelé, sdružující se v daných uskupeních, se podílejí na nejvýznamnějších kulturně-společenských akcích regionu, ale také sami pořádají řadu tradičních akcí (stavění máje, den dětí, masopust, ochotnická divadla, plesy), jež pro místní obyvatele představují možnost setkávat se, zapojit se do určité činnosti a trávit tak aktivně svůj volný čas. Podstatnou část z celkového počtu spolků tvoří sbory dobrovolných hasičů, kterých je dokonce více než samotných obcí v regionu (53), což je dáno i tím, že zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů je dle zákona o požární ochraně povinností každé obce. Dále jsou v rámci spolků hojně zastoupeny tělovýchovné spolky (TJ), fotbalové kluby (FK) a myslivecká sdružení (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014; Strategický plán Leader MAS Blanský les – Netolicko, čertovsky hezké místo, 2007 (dále jen SPL MAS BLN, 2007)).

Současné ekonomické charakteristiky regionu jsou podmíněny charakterem oblasti, zmíněnými lidskými zdroji a celkově socioekonomickým vývojem, kterým oblast prošla. Dnes tedy vlivem tohoto vývoje působí na území MAS BLN přes 4 tisíce podnikatelských subjektů. Jedná se hlavně o drobné živnostníky, kteří tvoří téměř 70 %

těchto subjektů. Na jejich celkovém počtu se výrazně podepsalo období hospodářské krize (2008–2009), během kterého mnoho obyvatel přišlo o práci, a období následující, kdy na tuto situaci mnoho obyvatel reagovalo svými podnikatelskými aktivitami. Jednalo se především o aktivity v oblasti zpracovatelského průmyslu, maloobchodu a stavebnictví, které jsou dodnes dominantními oblastmi působení ekonomických subjektů. Kromě zmíněných oblastí došlo v období po hospodářské krizi i k nárůstu počtu podnikatelských subjektů působících v oblasti administrativních a podpůrných činností, kulturních, zábavných a rekreačních činností a v oblasti vědeckých a technických činností. K nejmenšímu nárůstu počtu působících subjektů došlo v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství. To dokládají i statistiky týkající se počtu a právní formy podnikatelských subjektů na území MAS. Ty udávají, že dochází k postupnému poklesu počtu zemědělských podnikatelů. Z hlediska právních forem se naopak velmi rozšířila kategorie tzv. svobodných povolání, do které můžeme zahrnout různé odborné, kvalifikované profese, jako jsou advokáti, architekti, daňoví poradci, lékaři, notáři, exekutoři atd. I přes tyto změny má celé území stále charakter výrazně zemědělský, podmíněný půdní strukturou. Na území regionu probíhá rozsáhlá zemědělská výroba i v tzv. méně příznivých oblastech (LFA). Ty zauímají 66 % celkového území MAS BLN. Jedná se například o celé území mikroregionu Podkletí (10 obcí) a dalších 11 obcí v rámci zbytku území. V oblasti nepůsobí žádný významný průmyslový podnik, který by negativně ovlivňoval životní prostředí, pouze kamenolom v Plešovicích, i přesto je MAS BLN označena za průmyslově-zemědělskou oblast, neboť v průmyslu, konkrétně ve zpracovatelském průmyslu (dřevozpracujícím, potravinářském a strojírenském) působí nejvyšší počet subjektů. Jedná se však ve velké míře o živnostníky nebo mikropodniky. Z významnějších průmyslových podniků stojí za zmínění GRAFOBAL BOHEMIA, s. r. o. zaměřený na polygrafickou výrobu a zaměstnávající cca 200 zaměstnanců a Europasta SE, a. s. v Boršově nad Vltavou (Zátkovy těstoviny). Další větší průmyslové podniky se nacházejí až v průmyslové zóně Český Krumlov – Domoradice a v Českých Budějovicích, a tedy mimo území MAS BLN (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014; SPL MAS BLN, 2007).

Ačkoliv strategie vytvořené MAS BLN identifikují celou oblast jako region s minimálními problémy, část území MAS BLN bylo Jihočeským krajem v rámci Programu rozvoje Jihočeského kraje 2014–2020 vymezeno jako hospodářsky slabá oblast (HSO) s nižší životní úrovní obyvatel, nadprůměrnou nezaměstnaností, nadprůměrným podílem zaměstnanosti v primárním sektoru a nízkou hustotou

zaldnění, do které je nutné investovat z rozpočtu Jihočeského kraje finanční prostředky k odstraňování zmíněných závad a nedostatků. Konkrétně se jedná o vymezenou oblast ORP Český Krumlov a v rámci území MAS BLN tak o mikroregion Podkletí a oblast Boletic (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

4.3 Strategické dokumenty MAS BLN

Po vzniku MAS BLN bylo možné vycházet pouze ze strategických dokumentů jednotlivých členských svazků. Ty však byly koncipované pouze cca do roku 2006 a zaměřovaly se na změny týkající se vstupu ČR do Evropské unie. V dané době tedy již neodrážely současný stav a hlavně neřešily přípravu obcí (svazku obcí) na nové programovací období EU 2007–2013. MAS BLN alespoň provizorně, do doby než budou ukončeny projednávání finanční perspektivy EU na léta 2007–2013, které budou určující pro nová nařízení a dopracování nových programovacích dokumentů týkajících se využívání prostředků fondů EU Českou republikou v daném období, vypracovala v květnu 2006 ve spolupráci s firmou BESI, a. s. **Aktualizaci strategií členských svazků MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s.** Tato strategie obsahovala klasicky analytickou a strategickou část. V analytické části byly mimo charakteristiky daného území a identifikace dané MAS obsaženy i informace o přeshraniční spolupráci některých členských obcí MAS, zhodnocení dosavadní činnosti MAS, a to včetně prezentace konkrétních projektů zrealizovaných díky činnosti poradce, který pomáhá obcím se žádostmi do různých dotačních titulů (např. grantové programy Jihočeského kraje, Programy obnovy venkova a další). Strategická část poté obsahovala SWOT analýzu regionu MAS, prioritní oblasti a návrhy opatření, možnosti financování v období 2007–2013 a katalog projektů (Aktualizace strategií členských svazků MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2006). Tato strategie byla předstupněm **Pilotní strategie území Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko, o. p. s.** (srpen 2006), která byla spolufinancována z Evropské unie z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF), a již měla sloužit jako stěžejní strategický materiál území v letech 2007–2013 a zároveň jako východisko pro vytvoření **Strategického plánu Leader (SPL) MAS Blanský les – Netolicko, čertovsky hezké místo.** Tento plán byl zpracován v listopadu 2007 a jeho osnovu tvoří žadatel/předkladatel SPL, základní údaje o území MAS, zpracování SPL MAS, analýza území MAS zahrnující hodnocení území MAS a zdroje území pro realizaci SPL, SWOT analýza, strategie (priority, cíle

a způsob jejich dosažení, včetně finančního plánu a dále např. monitoringu naplňování cílů SPL), partnerství MAS, zkušenosti a spolupráce, organizace a zdroje MAS, administrativní postupy zahrnující registraci projektů, způsob výběru projektů, realizační část, kontrola činnosti MAS, archivace, monitoring, vyhodnocení SPL (evaluace) a vyhodnocování MAS a v neposlední řadě zapojení žen, mladých lidí a zemědělců (SPL MAS BLN, 2007).

Kapitola zpracování SPL MAS uvádí způsob, jakým byl dokument zpracován, konkrétně uvádí, že je výsledkem kontinuální spolupráce členů MAS s aktivním zapojením veřejnosti, všech členských obcí a partnerů MAS. Celý dokument SPL i jednotlivé zpracované fiche vychází především z Pilotní strategie MAS na období 2007–2013, aktuálních potřeb regionu a výsledků dotazníkového šetření. Kapitola strategie určuje cíle SPL, které vychází ze snahy MAS naplnit požadavky Pilotní strategie území MAS na období 2007–2013. Konkrétně se jedná o cíl podporovat stávající potenciál území a aktivizaci rozvoje a modernizace podniků (především v zemědělské a turistické oblasti), cíl aktivizace činností v malých obcích, cíl podporovat turistický ruch na celém území MAS, cíl motivovat podnikatelské subjekty investovat do vlastního rozvoje a do rozvoje regionu, cíl podporovat zachování historických hodnot a tradic území a odkazu našich předků, cíl aktivizace místních aktérů, cíl vytvářet spoluzodpovědnost za rozvoj území MAS, cíl vytvořit pozitivní jméno regionu, cíl vytvořit kvalitní zázemí pro život a rozvoj, cíl motivovat ke spolupráci, cíl zapojit komunity do tvorby a realizace projektů, cíl podporovat zaměstnanost a cíl zlepšit podmínky podnikání v regionu. Na základě těchto cílů a z nich vycházejících priorit vytvořila MAS BLN pro své území v roce 2007 logo Peklíka a slogan „MAS Blanský les – Netolicko, čertovsky hezké místo.“ Tento slogan, který měl být výrazem jednotné „marketingové image“ regionu se stal zároveň názvem SPL a východiskem pro jednotlivé fiche. MAS Blanský les – Netolicko má být čertovsky hezké místo pro život, to má zajistit fiche č. 4, 5 a 7, také čertovsky hezké místo pro relaxaci, toho má být docíleno prostřednictvím fiche č. 3 a 6 a čertovsky hezké místo pro rozvoj, čehož má být docíleno pomocí fiche č. 1, 2 a 8. Jednotlivé fiche jsou poté prostředkem pro implementaci osy/opatření/podopatření Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 a mají sloužit pro naplňování cílů a priorit SPL na území MAS (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 1 ZEMĚDĚLSTVÍ má sloužit k rozvoji podnikatelských aktivit v zemědělském sektoru, jakožto tradičním hospodářským odvětví na území MAS, má

podporovat především mladé zemědělce, využívání nových technologií s cílem vyšší efektivnosti a hospodárnosti zemědělské výroby a v důsledku tedy hlavně lepší konkurenceschopnost zemědělských podniků. Fiche 1 je prostředkem pro implementaci PRV Osy I, Opatření I. 1.1. Modernizace zemědělských podniků, Podopatření I. 1.1.1. Modernizace zemědělských podniků, záměru a) Investice do budov, staveb a technologií pro živočišnou výrobu a záměru b) Investice do budov, staveb a technologií pro rostlinnou výrobu (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 2 DIVERZIFIKACE má za úkol diverzifikaci zemědělských aktivit a rozšíření nabídky služeb zemědělských podniků a tím i jejich příjmů pro lepší postavení na trhu. Fiche 2 je prostředkem pro implementaci PRV Osy III, III. 1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy, III. 1.1. a) Diverzifikace činností nezemědělské povahy (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 3 VENKOVSKÁ TURISTIKA podporuje turistický ruch, zejména investice do turistické infrastruktury. Jejím cílem je využití současného potenciálu území v oblasti ubytování a stravování a následné zlepšení kvality těchto kapacit i kvality doprovodných služeb. Fiche 3 podporuje podnikatelské subjekty v zemědělství a začínající nezemědělské podnikatelské subjekty v oblasti turistického ruchu. Fiche 3 slouží pro implementaci PRV Osy III, Opatření III. 1.3. Podpora cestovního ruchu, záměru b) Malokapacitní ubytovací a stravovací zařízení, volný čas (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 4 ZÁZEMÍ má zlepšit kvalitu zázemí v obcích (technickou infrastrukturu a funkční využití území – tvorba územně plánovací dokumentace). Obce by měly prostřednictvím této Fiche splnit požadavky svých občanů a legislativní nároky kladené na technickou infrastrukturu a rozvoj obcí. Prostřednictvím Fiche 4 dochází na území MAS k implementaci PRV, Osy III, Opatření III. 2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby, Podopatření III. 2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic, záměru a) Zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí, záměru b) Veřejné vodovody, kanalizace, ČOV a záměru c) Územní plány (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 5 ROZVOJ má zlepšit základní nabídku služeb v obcích, má rozvíjet aktivity občanských organizací a zapojení obyvatel do rozvoje. Je tedy zaměřena na posílení lidského potenciálu území. Prostřednictvím Fiche 5 dochází na území MAS k implementaci PRV, Osy III, Opatření III. 2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby, Podopatření III. 2.1.2. Občanské vybavení a služby, záměr a) Občanské vybavení a služby a záměr b) Zázemí pro společenské, kulturní, spolkové

a církevní aktivity. Zároveň i Opatření III. 3.1. Vzdělávání a informace, záměr a) Vzdělávací projekt (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 6 DĚDICTVÍ je zaměřena na zachování historických hodnot území, zvýšení atraktivity regionu, na obnovu významných památek a kulturních prvků regionu, zachování historického rázu obcí a jejich dalšího využití pro rozvoj regionu. Implementováno je prostřednictvím dané Fiche Opatření III. 2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova, Podopatření III. 2.2.2. Kulturní dědictví venkova, záměr a) Studie a programy obnovy, využití a regenerace kulturního dědictví venkova, záměr b) Obnova a zhodnocování kulturního dědictví venkova a záměr c) Stálé výstavní expozice a muzea. Fiche 3, 5 a 6 mají společně přispívat k zachování a dalšímu rozvoji atraktivit území pro tuzemské i zahraniční návštěvníky (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 7 VZDĚLÁVÁNÍ má přispět k zlepšení vzdělanosti a informovanosti obyvatel, především v oblasti ekologické výchovy, tradičních řemesel apod. To vše s cílem posílit lidský potenciál, který tvoří základ ekonomiky regionu. Implementováno je prostřednictvím Fiche Vzdělávání, Opatření III. 2.1. Vzdělávání a informace, záměr a) Vzdělávací projekt (SPL MAS BLN, 2007).

Fiche 8 SLUŽBYA ŘEMESLA zajišťuje rozvoj tradičních a významných řemesel k zachování různorodosti podnikatelských aktivit a zaměstnanosti regionu. Podporuje tedy aktivity nezemědělských subjektů, a to především drobných živnostníků. Implementováno je prostřednictvím dané Fiche Opatření III. 1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje, záměr a) Zakládání a rozvoj mikropodniků (SPL MAS BLN, 2007).

Kapitola strategie dále obsahuje i podkapitulu finanční plán, v rámci kterého jsou určeny jednotlivé výzvy, jejich témata fichí a jejich roční alokace, přičemž je předpokládáno, že v roce 2008 bude zveřejněna jedna výzva a od roku 2009 vždy v každém roce dvě výzvy (viz Příloha 1). Projekty uskutečněné v rámci jednotlivých výzev by měly přispívat k naplňování cílů fichí a postupně i k naplnění celkového cíle SPL prostřednictvím preferenčních kritérií. Ty byly stanoveny následovně: umístění v malých obcích, zapojení veřejnosti do přípravy a realizace projektů, soulad zejména podnikatelských záměrů se strategií obce, podpora projektů v mikroregionech s vyšší nezaměstnaností, obnova stávajících existujících budov a ploch, podpora tvorby nových pracovních míst, projekty spolupráce (dopad pro větší území, pro více subjektů), aktivní přístup žadatele (vyvíjí další aktivity, nabídku), širší využití projektu (obsahuje více

společných, navazujících aktivit v rámci projektu). Konkrétně jsou včetně bodového hodnocení uvedena v jednotlivých fichích (SPL MAS BLN, 2007).

Zda k naplňování cílů fichí opravdu dochází je poté sledováno a hodnoceno prostřednictvím monitorovacích ukazatelů. U projektů realizovaných v rámci Fiche 1 ZEMĚDĚLSTVÍ prostřednictvím monitorovacího ukazatele pořízení strojů, vybavení, zařízení a technologií a ukazatele obnova ploch a budov, u projektů v rámci Fiche 2 DIVERZIFIKACE prostřednictvím zmíněných dvou ukazatelů a dále prostřednictvím ukazatele tvorba nových pracovních míst, u projektů v rámci fiche 3 VENKOVSKÁ TURISTIKA je sledováno pořízení strojů, vybavení, zařízení a technologií, nové nebo obnovené ubytovací a stravovací kapacity, nová nebo obnovená doprovodná infrastruktura a služby a tvorba nových pracovních míst. Projekty v rámci Fiche 4 ZÁZEMÍ jsou sledovány a hodnoceny prostřednictvím ukazatele obnova technické infrastruktury a tvorba územních koncepcí, projekty v rámci Fiche 5 ROZVOJ prostřednictvím ukazatele obnova ploch a budov, vzdělávací akce a počet účastníků vzdělávací akce. Projekty v rámci Fiche 6 DĚDICTVÍ prostřednictvím ukazatele obnova ploch a budov, obnova kulturních památek, vytvoření nových expozicí, projekty v rámci Fiche 7 VZDĚLÁVÁNÍ jsou sledovány na základě monitorovacího ukazatele vzdělávací akce a počet účastníků vzdělávací akce a projekty v rámci Fiche 8 ŘEMESLA prostřednictvím ukazatele pořízení strojů, vybavení, zařízení a technologií, obnova ploch a budov a tvorba nových pracovních příležitostí. MAS pro účely monitoringu, hodnocení míry plnění realizace SPL a určování bonusů stanovuje monitorovací indikátory a jejich výstupní hodnoty jako plánovaný stav pro každý rok. Součástí této strategie je také katalog projektových záměrů členských obcí MAS BLN. Ty by se podle šetření měly týkat především oblasti občanské vybavenosti (117 záměrů z celkových 380), dopravní infrastruktury (80 záměrů) a vodohospodářské infrastruktury (79 záměrů) (SPL MAS BLN, 2007).

V roce 2007 byl zpracován ještě další strategický dokument, avšak zaměřen výhradně na oblast cestovního ruchu. Jednalo se o **Strategii cestovního ruchu na území MAS BLN**, která byla zaměřena na sportovní a rekreační cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, kulturně-poznávací cestovní ruch, infrastrukturu cestovního ruchu, gastroturistiku, incentivní cestovní ruch, marketing a destinační management (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

Pro účely nového programového období EU 2014–2020 byla vytvořena MAS za podpory v rámci Operačního programu Technická pomoc **Strategie komunitně**

vedeného místního rozvoje pro období 2014–2020 Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko o. p. s. (SCLLD MAS BLN) s mottem „MAS Blanský les – Netolicko, čertovsky hezké místo: pro život, relaxaci a rozvoj“. Dokument opět obsahuje kapitolu analytická část, v rámci které jsou uvedeny předpoklady a proces přípravy SCLLD (zodpovědnost týmů za přípravu SCLLD, zapojení místních aktérů do přípravy SCLLD, způsoby, postupy a časový harmonogram přípravy a schvalování SCLLD), socio-ekonomická analýza a analýza potřeb a problémů (specifikace rozvojových a problémových oblastí, SWOT analýzy jednotlivých oblastí: A – Lidské zdroje, B – Školství, vzdělávání, volnočasové aktivity dětí a mládeže, C – Dopravní a technická infrastruktura, odpadové hospodářství, energetika, D – Občanská vybavenost, služby obyvatelstvu, E – Spolkový život, volnočasové aktivity, vztah obyvatel k regionu MAS BLN, F – Kulturně-historické hodnoty regionu MAS BLN, G – Příroda a krajina, životní prostředí, H – Turistický potenciál území MAS BLN, I – Ekonomický rozvoj, J – Organizace MAS BLN) a kapitolu strategická část, která obsahuje popis klíčových oblastí rozvoje, zhodnocení naplňování priorit stávajících koncepčních dokumentů MAS BLN, ze kterého vyplývá, že je i nadále nutné se věnovat již dříve stanoveným tématům, a to i přesto, že většina potřeb území byla již v minulém programovém období naplňována ve velké míře, měla by však být věnována ještě větší pozornost rozvoji lidských zdrojů, ochraně přírody a krajiny, spolupráci a partnerství. Dále obsahuje strategická část již jasné vize, strategické cíle, specifické cíle a rámci nich jednotlivá opatření a cílové skupiny (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

Konkrétně se jedná o strategický **cíl 1 Konkurenceschopnost** a v rámci něho specifický cíl 1.1. Zajistit dostupné předškolní a školní vzdělávání, dostatečnou a kvalitní péči o děti a mládež, specifický cíl 1.2. Posílit význam tradičních řemesel a místních zdrojů, specifický cíl 1.3. Podporovat cestovní ruch, specifický cíl 1.4. Podporovat rozvoj zemědělství a hospodaření v lesích, specifický cíl 1.5. Rozvíjet lidský potenciál, strategický **cíl 2 Místní partnerství** a v rámci něho specifický cíl 2.1. Rozvíjet spolupráci a partnerství, specifický cíl 2.2. Podporovat činnosti a aktivity MAS Blanský les – Netolicko o. p. s., specifický cíl 2.3. Propagovat zajímavosti a místní zdroje regionu, specifický cíl 2.4. Zajistit strategickou a koncepční připravenost regionu, strategický **cíl 3 Tradice a hodnoty** a v rámci něho specifický cíl 3.1. Zachovat kulturní a přírodní dědictví a bohatství, specifický cíl 3.2. Podpořit sounáležitost, angažovanost obyvatel, strategický **cíl 4 Region** a v rámci něho specifický cíl 4.1. Zajistit odpovídající kvalitu infrastruktury v obcích, specifický cíl

4.2. Zlepšit stav a využití občanské vybavenosti, specifický cíl 4.3. Zlepšit podmínky pro trávení volného času, specifický cíl 4.4. Zajistit a zlepšit kvalitu veřejných služeb, specifický cíl 4.5. Podporovat rozvoj šetrné a aktivní turistiky, specifický cíl 4.6. Posílit úlohu přírody a krajiny a specifický cíl 4.7. Zajistit dostatečnou ochranu životního prostředí (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

Další část dokumentu představuje akční plán, ten popisuje Programové rámce (PR) v rámci IROP, OP Zaměstnanost a Programu rozvoje venkova. Každému programovému rámci je věnována jedna podkapitola. V podkapitole Programový rámec Integrovaný regionální operační program (PR IROP) jsou uvedeny základní informace k jednotlivým opatřením, jako jsou podporované aktivity, možní příjemci dotace, územní zaměření podpory, kritéria přijatelnosti, hranice způsobilých výdajů, principy preferenčních kritérií a monitorovací indikátory výstupů a výsledků. Jedná se o opatření Bezpečná a udržitelná doprava, Řešení a řízení rizik a katastrof, Infrastruktura pro vzdělávání a celoživotní učení a Podpora památek. Upřesňující informace jsou poté stanoveny vždy až v jednotlivých výzvách vypisovaných MAS. V podkapitole Programový rámec Program rozvoje venkova (PR PRV) jsou uvedeny jednotlivé fiche (Fiche 1: Zemědělství, Fiche 2: Řemesla a služby, Fiche 3: Spolupráce) a informace o jejich vazbě na cíle SCLLD, o oblastech podpory, o příjemci dotace, o hranici celkových způsobilých výdajů, o monitorovacích indikátorech výstupů a výsledků. V podkapitole Programový rámec Zaměstnanost (PR ZAM) jsou opět uvedena jednotlivá opatření (opatření Sociální služby a Prorodinná opatření), podporované aktivity, popis cílů opatření, časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán, popis možných zaměření projektů, cílové skupiny, typy příjemců podpory, absorpční kapacita MAS a monitorovací indikátory. V této podkapitole je uveden i přehled uvažovaných aktivit, které by MAS BLN mohla realizovat v oblastech podporovaných v OP ZAM. Důležitou podkapitolou jsou i Principy pro stanovení preferenčních kritérií. Ty jsou následující: vytvoření nových pracovních míst, velikost projektu (zvýhodnění projektů s nižším rozpočtem), velikost obce – žadatele (zvýhodnění malých obcí dle počtu obyvatel), komplexnost projektu (projekt obsahuje více aktivit – např. stavební i strojová část), stupeň připravenosti projektu (výběrové řízení, průzkum trhu), obnova stávajících ploch a budov, snížení energetické náročnosti budov, provázanost projektu (návaznost na již zrealizované projekty), návaznost na strategii (soulad projektu s lokálními strategiemi – obce, mikroregionu apod.) a veřejná obhajoba, přičemž při shodnosti počtu bodů je přihlíženo za prvé k nižšímu požadavku

dotace a za druhé k času přijetí žádosti o dotaci na MAS. Konkrétní principy však mají být uvedeny vždy u jednotlivých opatření ve výzvách (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

V neposlední řadě obsahuje dokument i implementační část, tedy kapitolu věnující se procesu implementace SCLLD MAS BLN (organizační zabezpečení implementace, úlohy a kompetence MAS v rámci implementace, shrnutí vnitřního potenciálu a absorpční kapacity území MAS, zdroje území MAS: administrativní kapacita – lidské a technické zdroje, finanční kapacita), způsobům implementace (prostřednictvím partnerství a projektů spolupráce, vlastní činností a realizací vlastních projektů a aktivit MAS BLN, prostřednictvím tzv. Programových rámců a realizací projektů třetích subjektů), monitorovacím indikátorům, strukturám a procesům řešícím postup při výběru projektů, financování a zapojení integračních a inovačních prvků (SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014).

4.4 Projekty realizované MAS BLN za podpory z PRV z programu LEADER

Realizace projektů v letech 2008–2013 probíhala prostřednictvím subjektů působících na území MAS BLN. MAS BLN podporovala subjekty přispívající k naplnění místní rozvojové strategie, a to metodou LEADER. MAS BLN na základě zpracovaného Strategického plánu Leader podala žádost o realizaci tohoto plánu a byla finančně podpořena v rámci Programu rozvoje venkova, Osy IV. Tato podpora umožnila realizaci řady projektů, na které subjekty z území žádaly dotaci. Žádosti podávaly do jednotlivých výzev a jejich témat fichí (opatření). Všechny žádosti musely dle Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele uveřejněné pro každou výzvu projít administrativní kontrolou zahrnující kontrolu úplnosti žádosti, při níž je kontrolováno, zda žadatel předložil veškeré nutné podklady, a tedy žádost o dotaci na předepsaném formuláři a veškeré povinné přílohy stanovené v jednotlivých fichích, a kontrolou obsahové správnosti. Dále musely projít i kontrolou přijatelnosti žádosti. Projekty předložené do všech fichí musely splnit shodná kritéria přijatelnosti projektů. Konkrétně se jednalo o to, že projekt musel být realizován na území působnosti MAS, musel splňovat účel a rozsah příslušné fiche, musel být v souladu s příslušnou právní úpravou, žadatel musel splňovat definici příjemce dotace dané fiche, žádost včetně příloh musela být v souladu s Pravidly MAS a příslušnou fichí, požadavek na výši

dotace nesměl převyšovat maximální hodnotu stanovenou v příslušné fichi a dotace byla vypočítána z uznatelných výdajů projektu, přičemž žadatel musel splnit všechna uvedená kritéria. V jednotlivých výzvách dále byly stanoveny konkrétní podmínky čerpání finančních prostředků na rozvojové projekty (tzv. vhodní žadatelé, podporované aktivity, výše dotace a finanční limity, termíny realizace apod.). Po splnění podmínek administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti byla žádost postoupena k bodovému hodnocení. To prováděla Výběrová komise MAS na základě preferenčních kritérií stanovených v jednotlivých ficích (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Pro **Fiche 1 Zemědělství** byla stanovena preferenční kritéria, a to povinná preferenční kritéria: vytvoření každého nového trvalého pracovního místa (body udělovány na základě počtu vytvořených míst), uplatňování inovačních přístupů (body udělovány v kategorii projekt zavádí novou technologii, projekt je zaměřen na informovanost a vzdělávání obyvatel, projekt navazuje na již zrealizované projekty na území, projekt přispěje ke zlepšení stavu životního prostředí na území a projekt zhodnocuje místní zdroje), víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství (body udělovány na základě toho, zda projekt podporuje spolupráci a partnerství mezi subjekty na místní úrovni a zda podporuje spolupráci a partnerství mezi subjekty na mezinárodní úrovni), zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let (zda jsou do projektu zapojeni mladí lidé – otázka zda projekt zlepšuje postavení mladých lidí ve společnosti – např. zlepšení vzdělanosti, ekonomické situace, sociálního zázemí, zda projekt řeší zkvalitnění trávení volného času mladých lidí), zaměření dopadů projektu na ženy (zda jsou do přípravy projektu zapojeny ženy, zda projekt řeší problematiku žen na mateřské dovolené, seniorek, žen se sociálně slabších vrstev) a preferovány byly projekty se zkrácenou dobou realizace tzn. méně než 12 měsíců (platné pro výzvy v letech 2007, 2008 a 2009). A dále preferenční kritéria stanovená MAS: žadatel předložil v daném kole na daný investiční záměr pouze jednu žádost, míra nezaměstnanosti ve správním obvodu s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován, žadatel je mladý zemědělec, součástí projektu je pořízení technologie ke zpracování a spalování biomasy, projekt využívá a obnovuje existující budovy a/nebo stavby evidované v katastru nemovitostí, v případě, že se jedná o novostavbu, musí nahrazovat starou stavbu a nesmí přesahovat o 40 % zastavěné plochy původní budovy a/nebo stavby, žadatel je zařazen do přechodného období nebo registrován jako

ekologický podnikatel dle zákona č. 242/2002 Sb., o ekologickém zemědělství a provozuje ekologické zemědělství na minimálně 50 % výměry obhospodařované zemědělské půdy, přičemž tato podmínka musí být splněna po dobu pěti let od data zaregistrování žádosti, další preferenční kritéria se týkala podílu příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele (zda jsou 45 % a více či 35–44 %), projekt je v souladu s programem rozvoje obce nebo se strategií mikroregionu, projekt je realizován v chráněném území, obec, na jejímž území je projekt realizován má méně než 250 obyvatel, 250–500 obyvatel nebo 501. Posledním z celkových 21 preferenčních kritérií bylo, zda je celý projekt realizován v nitrátově zranitelné oblasti (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Pro **Fiche 2 Diverzifikace** byla stanovena stejná povinná kritéria, ostatně jako pro všechny fiche, a kritéria stanovená MAS: žadatel předložil v dané výzvě pouze jednu žádost, projekt vytvoří novou službu nebo výrazně přispěje ke zlepšení nabídky služeb pro veřejnost v obci, míra nezaměstnanosti v obci, ve které je projekt realizován (3,5–5,9 %, 6,0–8,0 % nebo 8,1 % a více), žadatel je mladý zemědělec, projekt je v souladu s programem rozvoje obce nebo se strategií mikroregionu, shodná kritéria s Fichí 1 týkající se počtu obyvatel obce, ve které je projekt realizován, týkající se využití a obnovy existující budovy, dále kritérium velikosti podniku (11 a více zaměstnanců, 6–10 zaměstnanců, 0–5 zaměstnanců, přičemž preferována byla kategorie 0–5), kritérium nová činnost/služba vytvořená projektem přispěje k rozvoji a zkvalitnění nabídky turistického ruchu v regionu a kritérium žadatel nabízí další služby obyvatelům a návštěvníkům obce, regionu (tj. provozuje další doplňkovou činnost) (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Pro **Fiche 3 Venkovská turistika** stanovila MAS kritéria: součástí projektu je hromadné stravovací zařízení, projekt využívá OZE, předmětem či součástí projektu je sportovní zařízení a/nebo půjčovna sportovních potřeb, adresa trvalého bydliště/sídla žadatele a místo realizace podnikatelského záměru se nachází ve stejném nebo sousedícím katastru obce, a to minimálně do termínu předložení žádosti o proplacení, žadatel provozuje další doprovodné služby (např. ustájení koní, rybolov, půjčovna sportovních potřeb), žadatel má vytvořenou webovou prezentaci své nabídky v turistickém ruchu, budova, která je předmětem projektu je zapsána jako kulturní památka, a poté již dříve zmíněná kritéria o tom, že žadatel předložil v dané výzvě pouze jednu žádost, kritéria týkající se míry nezaměstnanosti v obci, využívání a obnovy existující budovy, souladu s programem rozvoje obce, týkající se velikosti

obce a velikosti podniku (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Žádosti o realizaci projektů podané do **Fiche 4 Zázemí** mohly získat body v rámci kritérií týkající se opět předložení pouze jedné žádosti, míry nezaměstnanosti v obci, počtu obyvatel v obci, a dále existence územního plánu pro obec – územní plán je zpracováván pro obec, která dosud územní plán nemá, komplexnost projektu – předložený projekt zahrnuje více než 3 aktivity záměru či 2–3 aktivity, projekt řeší zázemí v obci, které zde dosud není řešeno, projekt má prokazatelný význam pro 2 a více obcí, projekt řeší vzhled obce (veřejná zeleň, městský mobiliář, chodníky, úpravu parků, návsi a veřejných prostranství – např. zastávky autobusu apod.), zapojení veřejnosti při zpracování a/nebo při realizaci projektu (komunitním způsobem plánování), realizace projektu přispěje k rozvoji cestovního ruchu v obci, podíl připojených osob k celkovému počtu obyvatel (v rámci projektu) je více než 50 % nebo je 20–50 %, projekt obnovuje místní komunikaci, projekt řeší veřejný vodovod, projekt řeší ČOV a projekt řeší kanalizaci (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Pro **Fiche 5 Rozvoj** stanovila MAS jako preferenční kritéria: zaměření dopadů projektu na děti a mládež, žadatel předložil v daném kole na daný záměr pouze jednu žádost, míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován je 3,5–5,9 %, 6,0–8,0 % nebo 8,1 % a více, kritérium týkající se počtu obyvatel obce, zapojení veřejnosti při zpracování nebo při realizaci (komunitním způsobem), multifunkční využití objektu – projekt je realizován jako víceúčelové zařízení minimálně pro dva účely, projekt využívá a obnovuje existující stavbu/stavby, projekt je realizován jako zázemí pro tradiční nebo tradici zakládající akci/akce, projekt zahrnuje vzdělávací akci, projekt je v souladu s programem rozvoje obce nebo se strategií mikroregionu, projekt je zaměřen na podstatné zlepšení stavu občanské vybavenosti a služeb v obci (chybějící, prokazatelně nedostatečné) a význam projektu pro 1–2 obce nebo pro 3 a více (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Ve **Fichi 6 Dědictví** bylo hodnoceno předložení pouze jedné žádosti, míra nezaměstnanosti v obci, využívání a obnova existující budovy a/nebo stavby, soulad s programem rozvoje obce nebo se strategií mikroregionu, počet obyvatel obce, ve které byl projekt realizován, zda předmět projektu je/nebo se stane po realizaci veřejně přístupný, zda řeší kulturní dědictví v havarijním stavu či v bezprostředním ohrožení,

zda se jedná o multifunkční objekt – projekt je realizován jakou součástí víceúčelového zařízení, zda projekt přináší využití kulturního dědictví v cestovním ruchu, zda má význam pro 1–2 obce, 3–5 nebo 6 a více obcí nebo neziskové organizace působící na území MAS (mikroregionální dopad projektu), zda projekt přispívá k oživení místních kulturních a společenských tradic, zda projekt zahrnuje řešení objektu památkově chráněného včetně jeho revitalizace, zda řeší stálé výstavní expozice a muzea, zda řeší vypracování map kulturního dědictví, historických průzkumů, zda je předloženo vyjádření odborného pracovníka příslušného orgánu státní památkové péče k realizaci projektu a dopady projektu na obyvatele MAS (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Pro **Fiche 7 Vzdělávání** stanovila MAS preferenční kritéria: projekt je zaměřen na děti a mládež, na specifické skupiny obyvatel (nezaměstnané, postižené), projekt využívá aktivních forem výuky, projekt absolvuje alespoň 20 osob, absolvuje 21–50 osob nebo více než 50 osob, vzdělávací projekt má komplexní charakter, tzn. že poskytuje účastníkům všechny informace pro konkrétní zahájení či rozšíření činnosti, kterou je možné podpořit v rámci osy III (legislativa, odborné poznatky, řízení, informace o možnostech získání dotace, apod.), studentům budou poskytovány vzdělávací materiály v písemné podobě (tištěné prezentace, skripta apod.) a projekt spolupráce mezi subjekty, obcemi, regiony (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

V rámci **Fiche 8 Řemesla a služby** bylo hodnoceno předložení pouze jedné žádosti v dané výzvě, míra nezaměstnanosti v obci, ve které je projekt realizován, zda projekt využívá a obnovuje existující budovy a/nebo stavby, zda je projekt v souladu s programem rozvoje obce nebo strategií mikroregionu, počet obyvatel obce, na jejímž území je projekt realizován, zda projekt vytváří nový regionální produkt, zda projekt výrazně zlepšil nabídku služeb v obci/regionu pro obyvatele a návštěvníky, zda žadatel nabízí další doprovodné služby a velikost podniku (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele).

Po přidělení bodů docházelo k výběru projektů, které mají být podpořeny (v případě rovnosti bodů rozhodoval termín a čas odevzdání žádosti) a jejich předání na Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu (RO SZIF) v Českých Budějovicích k následné kontrole. Přijaté žádosti a podpořené projekty dále podléhaly monitoringu a kontrole. MAS je oprávněna po příjmu žádosti, v průběhu realizace a dále po dobu vázanosti projektu na účel (tzn. 5 let od data podpisu Dohody o přidělení

dotace) provádět kontroly projektů na místě, avšak po předchozím písemném informování. Kritéria pro monitoring a hodnocení byla uvedena též v jednotlivých fichích (již dříve zmíněna). Od jejich plnění se v minulosti odvíjela výše každoročního příspěvku pro území místní akční skupiny, proto byl systém preferenčních kritérií pro výběr projektů nastaven tak, aby preferoval projekty, které k plnění těchto indikátorů skutečně přispějí. Příjemci dotace byli povinni při překládání Žádosti o proplacení předložit jednu z povinných příloh – monitorovací tabulku s uvedenými parametry, které v rámci plnění monitorovacích a hodnotících kritérií během realizace projektu naplnili (viz Příloha 2) (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V období 2008–2013 proběhlo celkem 11 výzev v rámci Programu rozvoje venkova, Osy IV – Leader, v rámci nichž bylo vybráno k realizaci na 126 projektů různých subjektů. Ať již podnikatelských subjektů díky Fichím 1, 2, 3 a 8 tak obcí, neziskových organizací a spolků prostřednictvím Fichí 4, 5, 6 a 7 (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

Během 1. výzvy k předkládání žádostí na realizaci projektů, která byla vyhlášena 14. července 2008 v tématech Fichí 1, 5 a 7 s alokací 5 175 869 Kč, bylo přijato 17 žádostí. 4 žádosti ve Fichi 1 Zemědělství, z nichž byly vybrány 3 projekty k podpoře (projekt Výměna kotle na biomasu Zemědělského družstva Brloh, projekt Pořízení pohybové aktivity – farma Krásetín Zemědělského družstva Podkleťan Křemže a projekt Dodávka technologie hrazení, napájení a krmení pro teletník Žabovřesky Zemědělské společnosti Dubné). Úspěšně vybraný žadatel Zemědělské družstvo Podkleťan nakonec od realizace svého projektu ustoupil a prostředky byly přesunuty do následujících fichí. Dva realizované projekty byly podpořeny celkovou částkou 1 337 937 Kč. Ve Fichi 5 Rozvoj bylo přijato 12 žádostí, z nichž bylo podpořeno 9 projektů částkou téměř 4 mil. Kč (projekt Rozvoj lyžařské turistiky v CHKO Blanský les Sdružení pro duchovní a hmotnou obnovu a rozvoj CHKO Blanský les, Rekonstrukce víceúčelového hřiště – projekt obce Brloh, Vybavení pro pořádání akcí v SO Netolicko Svazku obcí Netolicko, Modernizace hasičské zbrojnice SDH Brloh, Zvýšení úrovně vybavení sportovního areálu SK Jankov, Regenerace dětského hřiště v městě Netolice, Provedení stavebních úprav budov SK Včelná – projekt Sportovního klubu Včelná u ČB, projekt Výměna oken v MŠ Nové Homole obce Homole a projekt TJ Sokol Křemže Rekonstrukce objektu Němcalka – náhradní projekt, k jehož realizaci došlo díky přesunu nevyčerpané částky a ušetřeným nákladům na administraci), a 1 žádost Městysu Křemže na podporu Ekovýchové vzdělávací akce pro děti a mládež

v Křemži ve Fichi 7, která byla přijata, avšak k realizaci projektu nedošlo z důvodu vyřazení projektu na Regionálním odboru Státního zemědělského intervenčního fondu – RO SZIF (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V rámci 2. výzvy probíhající v březnu 2009 v tématech Fichí 4, 6 a 7 bylo vybráno k podpoře 12 projektů, pouze 1 žádosti ve Fichi 4 nebylo vyhověno. Nejvíce prostředků 4 406 554 Kč z celkové alokace 5 217 271 Kč bylo přiděleno na 7 projektů realizovaných ve Fichi 4 Zázemí (projekt obce Záboří Komunikace pro pěší Záboří, projekt obce Homole Chodník v Nových Homolích, projekt obce Dubné Stavební úprava návsi, projekt městyse Křemže Oprava místní komunikace „Pasička – Drahejšov“, projekt obce Vitějovice Veřejný rozhlas, projekt obce Jankov Veřejné osvětlení Holašovice a projekt obce Kamenný Újezd Plavnice – prodloužení vodovodu). V rámci Fiche 6 Dědictví byly realizovány 3 projekty za 640 717 Kč v obci Křemže Záchrana vstupu do paláce na Hradě Dívčí Kámen, ve městě Netolice Obnova hřbitovní zdi a v obci Brloh Obnova a restaurování kapličky Panny Marie Kájovské na Rohách. Pod záštitou Fiche 7 Vzdělávání byl realizován projekt města Netolice Letní archeologická škola Netolice 2009: Sondy do života a kultury nejstarších obyvatel Netolic podpořen částkou 170 000 Kč (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

Během 3. výzvy probíhající v srpnu 2009 byly vybrány všechny přijaté žádosti. Celkově tedy 10 projektů, na které bylo počítáno s finanční alokací 2 092 989 Kč. Jednalo se o 2 projekty v rámci Fiche 2 Diverzifikace – projekt Václava Sládka Peletizační linka v Dobčicích (dotace 163 631 Kč) a projekt Zemědělství Prachatice Chráněná dílna Netolice – nákup soustruhu celkovou (od realizace tohoto projektu jeho žadatel ustoupil), 1 projekt ve Fichi 3 Venkovská turistika Rudolfa Strnada Rekonstrukce zemědělského objektu – Schwanzenbergovo silo částkou 274 400 Kč a 7 projektů v rámci Fiche 8 Řemesla a služby s celkovou alokací 957 230 Kč (projekt Petra Nekováře Modernizace provozovny na zpracování kovu, projekt Jiřího Mikeše Modernizace technologického zařízení truhlárny, projekt Jiřího Touška Modernizace podnikatelského provozu – nákup lešení, projekt Novák kuchyně s. r. o. Modernizace truhlárny, projekt Martina Jandy Modernizace vybavení laboratoře mechaniky zemin, projekt Miroslava Plánského Rozšíření stávajícího strojního vybavení o formátovací pilu, projekt Milana Hanakoviče Rozšíření technologického vybavení podnikatelského provozu) (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V dubnu 2010 proběhla 4. výzva, která nabádala podat žádosti o dotační podporu v tématech Fiche 1 Zemědělství, Fiche 5 Rozvoj, Fiche 6 Dědictví a Fiche 7

Vzdělávání. Celkem bylo přijato 13 žádostí, 4 ve Fichi 1 (projekt Václava Sládka Zastřešení silážní jámy, projekt Libora Lva Základna pastevního areálu „U Bychů“ 1. etapa, projekt Václava Filišteina Výstavba příslušenství stáje – manipulační plochy a přístřešek pro nakládání se stájovými krmivem a projekt Dobčické tvrze Porodna ovcí v pastevním areálu Chvalovice, k jehož realizaci ovšem nakonec nedošlo), všem bylo vyhověno, přičemž dotační podpora celkem v rámci Fiche 1 nakonec činila 629 420 Kč. V rámci Fiche 5 byly podpořeny 3 projekty (projekt Tělocvičné jednoty Křemže Rekonstrukce objektu Němcalka, projekt obce Srnín Garáž pro hasičskou techniku sportovního areálu Srnín a projekt města Netolice Stavba skateboardového zařízení ve sportovním areálu) částkou 2 300 401 Kč, v rámci Fiche 5 nebyly vybrány 3 žádosti. Pod Fichí 6 byl podpořen projekt městyse Křemže, a to Bezpečnostní ochoz dělostřelecké bašty a přístupové schodiště na Hradě Dívčí Kámen a projekt obce Žabovřesky Oprava kaple Nejsvětější Trojice v obci Děhtář (celková alokace 657 913 Kč) a pod Fichí 7 projekt města Netolice – Letní archeologická škola 2010: Sondy do života kultury nejstarších obyvatel částkou 180 000 Kč (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

5. výzva byla MAS vypsána v září 2010 v tématu Fiche 2 Diverzifikace a Fiche 4 Zázemí. Bylo přijato pouze 5 žádostí do Fiche 4, všem žádostem bylo vyhověno a realizované projekty byly podpořeny celkovou částkou 3 108 670 Kč (původně bylo počítáno s alokací 2,937 mil. Kč na tuto výzvu). Jednalo se o projekt Obce Olšovice Revitalizace návsi, projekt obce Vrábče Chodník u „Nové Hospody“, projekt obce Brloh Autobusová čekárna v Brloze, projekt obce Včelná Bezdrátový místní informační systém a projekt města Netolice Výstavba osvětlení v ulici Náměstí a v ulici Vodňanská (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V dubnu 2011 byla vypsána v pořadí 6. výzva s celkovou alokací 2,6 mil. Kč. (skutečná podpora činila 2 471 868 Kč). Celkem bylo přijato 23 žádostí o dotaci, 9 žádostí ve Fichi 1 Zemědělství, vyhověno bylo 6 (projekt Václava Sládka Oprava fasády ve vnitřní části zemědělské usedlosti Záboří, projekt Přemysla Hořejšího Výměna střešní krytiny na stáji pro chovné klisny Křemže, projekt Ladislava Brašničky Výměna střešní krytiny ustájení dobytka Hracholusky, projekt Libora Lva Nákup shrnovače, projekt Václava Vitka Nákup obrabeče a projekt Jakuba Placanda Nákup zemědělské mechanizace Dubné), na danou Fichi byla poskytnuta částka 1 078 400 Kč. 13 žádostí bylo přijato ve Fichi 5 Rozvoj, vyhověno bylo 5 (projekt Tělocvičné jednoty Sokol Křemže Němcalka – rekonstrukce sociálního zázemí pro ženy, projekt obce Srnín

Víceúčelové hřiště sportovního areálu, projekt obce Závraty Oprava střechy hasičské zbrojnice, dostavba přístřešku Závraty, projekt obce Němčice Úprava stávajícího víceúčelového hřiště a projekt obce Olšovice Rekonstrukce budovy obecního úřadu), na danou Fichi byla poskytnuta částka 1 097 968 Kč. Ve Fichi 7 Vzdělávání byla přijata 1 žádost, které bylo vyhověno. Na projekt Jihočeské hospodářské komory Cyklus vzdělávacích seminářů Netolice byla poskytnuta dotace 65 000 Kč (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V rámci 7. výzvy vyhlášené v září 2011 obdržely dotaci všechny podané žádosti (14 žádostí) do Fiche 3 Venkovská turistika, Fiche 4 Zázemí i Fiche 6 Dědictví. Ve Fichi 3 se jednalo o podporu projektu Antonína Benáka Modernizace a dovybavení ubytovacího zařízení, vybavení půjčovny sportovních potřeb Němčice částkou 249 000 Kč, ve Fichi 4 se jednalo o podporu projektu obce Němčice Výstavba chodníku v Němčicích a místní komunikace a úprava návsi v Sedlovicích Němčice, projekt obce Babice Veřejný rozhlas, projekt obce Nová Ves Nákup techniky na údržbu zeleně, projekt obce Planá Zlepšení vzhledu obce, projekt obce Olšovice Oprava místní komunikace Olšovice – Hlodačky, projekt obce Lipí Technika pro údržbu veřejných ploch obce Lipí a osady Kaliště, projekt městyse Křemže Bezdrátový rozhlas, projekt obce Vitějovice Technika na údržbu zeleně, projekt obce Dubné Pořízení komunální techniky Dubné, projekt města Netolice – veřejné osvětlení „U Podeřišťského potoka“, projekt obce Zlatá Koruna Komplexní úprava veřejného prostranství centrální části Zlatá Koruna – Rájov. Celkem tedy 11 projektů podpořených celkovou částkou 3 224 787 Kč. V rámci Fiche 6 byly podpořeny projekt města Netolice Obnova kapličky P. Marie dotací ve výši 90 597 Kč a projekt obce Homole Oprava sv. Josefa v Homolích dotací ve výši 86 400 Kč (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V roce 2012 proběhl ve dnech 2. 5. 2015 až 4. 5. 2012 příjem projektů v rámci 8. výzvy MAS. Bylo přijato 8 projektů, z nichž 7 bylo skutečně podpořeno, 1 projekt ve Fichi 2 Diverzifikace (projekt Jana Jirána Diverzifikace činností nezemědělské povahy – podpora částkou 135 000 Kč) a 7 projektů ve Fichi 8 Řemesla a služby (projekt Antonína Benáka Kombinovaný přívěs na přepravu automobilů a materiálu, projekt Karla Bárty Modernizace strojního vybavení Chvalovice, projekt Mügl stavby s. r. o. Nákup hydraulického kladiva na minirýpadlo, projekt Marie Ilichové Nákup zmrazovacího stroje, projekt Ing. Martina Jandy Nákup malého pásového traktoru, projekt Jiřího Mikeše Nákup srovnávací frézky a projekt Milana Hanakoviče Pořízení nového lešení – tento projekt nakonec nebyl v důsledku odstoupení žadatele podpořen).

Projekty v rámci Fiche 8 byly podpořeny celkovou částkou 470 750 Kč z celkové předpokládané alokace na tuto výzvu 0,92 mil. Kč. (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V témže roce proběhl ve dnech 10. 9. až 14. 9. příjem projektů do 9. výzvy. V rámci ní bylo přijato 20 projektů, 8 ve Fichi 4 Zázemí, 12 ve Fichi 5 Rozvoj. Po závěrečném jednání Výboru pro výběr a monitorování projektů byly vybrány všechny podané projekty ve Fichi 4 (projekt obce Branišov Opatření na zvýšení bezpečnosti dopravy – osazení dvou radarových měřičů rychlosti, projekt městyse Křemže Oprava hřbitova Křemže – vnější zpevněné plochy, projekt obce Olšovice Oprava kanalizace v Olšovicích, projekt obce Holubov Pořízení malotraktoru, projekt obce Jankov Výměna sloupů a svítidel veřejného osvětlení, projekt obce Nová Ves Propustek pod místní komunikací v osadě České Chalupy a oprava asfaltového povrchu, projekt obce Závraty Oprava vodojemu Závraty, projekt obce Kamenný Újezd Regenerace hřbitova u kostela Všech svatých) za 2 124 234 Kč a 9 z 12 podaných projektů ve Fichi 5 (projekt města Netolice Stavební úpravy tribuny a sociálního zařízení ve sportovním areálu Netolice, projekt obce Němčice Úprava stávajícího víceúčelového hřiště, projekt obce Tělocvičná jednota Sokol Křemže Přístavba nářadovny a skladu sportovních potřeb Křemže, projekt Spolku divadelních ochotníků TYL Netolice Divadlo – rekonstrukce ústředního topení, projekt obce Čakov Rekonstrukce bývalé fary v Čakově, výměna oken, projekt obce Chlumeč Centrum sportu a zábavy Chlumeč – zázemí areálu a sklad nářadí Chlumeč, projekt obce Brloh Rekonstrukce zázemí sportoviště – oplocení víceúčelového hřiště, projekt obce Srnín Dostavba víceúčelového sportovního areálu, projekt obce Hracholusky Oprava střechy v KD Hracholusky) za 2 749 271 Kč. Celková podpora projektů v rámci 9. výzvy činila 4 873 510 Kč (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V rámci 10. výzvy vyhlášené v dubnu 2013 byl zaznamenán rekordní příjem žádostí. Do Fiche 1 bylo přijato 20 žádostí (11 z nich vyhověno nebylo), do Fiche 3 byly přijaty 3 žádosti, všem bylo vyhověno, do Fiche 5 bylo přijato 23 žádostí (12 z nich nebylo vyhověno) a do Fiche 7 jedna žádost, která byla podpořena, a to částkou 136 300 Kč, jednalo se o projekt Jihočeské hospodářské komory Cyklus vzdělávacích seminářů pro podnikatele a obce. Celkově bylo přijato 47 žádostí o realizaci projektu, z nichž bylo podpořeno 24 celkovou částkou 5 451 962 Kč. Na 9 projektů ve Fichi 1 činila alokace 1 936 650 Kč, jednalo se o projekt Zemědělského družstva Brloh Linka na zpracování biomasy – štěpkovač, projekt Zemědělského družstva „Skalka“

Modernizace porodny prasnic Holašovice, projekt Martina Vilhuma Oprava budovy a nákup strojů pro rostlinnou a živočišnou výrobu, projekt Ing. Přemysla Hořejšího Výměna střešní krytiny na zemědělském objektu – stodola, projekt Miriam Líbalové Nákup baličky píce, projekt Stanislava Bůžka Nákup žacího stroje a krmného automatu pro telata, projekt Martina Kouby Pořízení naháněcích a manipulačních ohrad, projekt Ondřeje Brože Oprava střechy hospodářské budovy Vrábče a projekt Jiřího Pivoňky. Na 3 projekty ve Fichi 3 činila alokace 502 750 Kč – projekt Antonína Benáka Instalace solárního systému, dovybavení ubytovacího zařízení a půjčovny sportovních potřeb, projekt Milana Šebelky Jízdárna Rančice a projekt Ondřeje Papaje Penzion pod Buglatou. Na 11 projektů ve Fichi 5 bylo přiděleno 2 876 262 Kč. Jednalo se o projekt obce Vrábče Vybavení MŠ Vrábče, projekt obce Olšovice Dětské hřiště a sportoviště v Olšovicích, projekt Tělocvičné jednoty Sokol Křemže Rekonstrukce povrchu sportovního areálu Němcalka, projekt obce Dubné Modernizace zázemí pro konání sportovních a společenských akcí, projekt obce Čakov Rekonstrukce obecní knihovny a klubovny v Čakovci, projekt obce Lipí Vybavení nové třídy Mateřské školy Lipí, projekt obce Mateřská škola Žabovřesky Osazení herních prvků na zahradě MŠ Žabovřesky, projekt obce Přísečná Víceúčelové hřiště Přísečná, projekt TJ Netolice 1892 Hřiště na plážový volejbal, projekt Motosport klubu Netolice v AČR Nákup traktůrku pro sečení a údržbu sportovního areálu a projekt Spolku divadelních ochotníků TYL Netolice – rekonstrukce hygienického zázemí divadla Netolice (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

V rámci poslední 11. výzvy, která se týkala tématu Fiche 5, a do které probíhal příjem žádostí ve dnech 27. 2. 2014 až 28. 2. 2014 byly přijaty 3 žádosti. Žádost Podkletí o Modernizaci vybavení pro konání kulturních a společenských akcí ve svazku obcí Podkletí, žádost Netolicka o Pořízení vybavení pro konání kulturních akcí ve svazku obcí Netolicko a žádost Blanský les – podhůří o Dovybavení sportovišť a dětských hřišť v regionu svazku obcí Blanský les – podhůří. Všem žádostem bylo vyhověno a byly podpořeny celkovou částkou 291 600 Kč (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

Z hlediska podpořených projektů, respektive subjektů, které tyto projekty realizovaly, putovala největší finanční podpora do zájmové skupiny územní samosprávy. Tato skupina realizovala dokonce 66 projektů za částku přesahující 23 milionů korun, což odpovídá 64,5 % celkové alokace MAS. Na druhé příčce z hlediska obdržené alokace se umístila zájmová skupina zemědělství. Zemědělským subjektům

putovalo cca 15 % z rozdělovaných prostředků, tedy téměř 5,5 milionů. Třetí pozice patřila neziskovým organizacím a spolkům. Ty na své projekty obdržely okolo 5 milionů Kč. Nejmenší objem finančních prostředků poté obdrželi nezemědělní podnikatelé (2,3 milionů Kč, 6,5 % celkové alokace). V rámci soukromého sektoru, do kterého můžeme zahrnout nejen podnikatelské subjekty, ale i soukromý neziskový sektor působící v území, pak bylo skutečně realizováno 55 projektů za téměř 13 milionů korun, což odpovídalo cca 35,5 % celkového objemu rozdělených finančních prostředků.

Příklady konkrétních projektů

V následujících odstavcích jsou blíže prezentovány některé projekty reprezentující svým charakterem témata jednotlivých fichí. Tyto projekty uveřejnila MAS BLN ve svých zpravodajích jako ukázky v té době již úspěšně realizovaných projektů. Doplnující fotodokumentaci projektů nalezneme v Příloze 3.

2. výzva – Dívčí Kámen – záchrana vstupu do paláce

V dubnu až říjnu roku 2010 proběhla realizace projektu, na nějž obdržel Městys Křemže, jako majitel zříceniny hradu Dívčí Kámen, dotaci 393 120 Kč v rámci 2. výzvy v tématu Fiche 6 Dědictví. Cílem projektu bylo staticky stabilizovat jižní zeď dozděním chybějící klenby a vyspravením nestabilních částí povrchu zdi. Jednalo se o další krok v plánu konzervace hradu (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2010).

3. výzva – Peletizační linka v Dobčicích

Díky 3. výzvě v tématu Fiche 2 Diverzifikace byla přiznána dotace ve výši 163 631 Kč i Ing. Václavu Sládkovi. Ten v roce 2010 nákupem linky na výrobu pelet, dle jeho slov, vyřešil problém přebytku obilní a řepkové slámy, která vzniká při jeho zemědělské výrobě. Prodejem peletek zároveň rozšířil nabídku produktů jeho podnikání a zlepšil si svou ekonomickou situaci (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2011).

5. výzva – Chodník u „Nové Hospody“ v katastrálním území Vrábče

V roce 2011 proběhla realizace projektu, na který obec Vrábče obdržela dotační podporu ve výši 1 608 396 Kč na základě žádosti podané do 5. výzvy Fiche 4 Zázemí. Jednalo se o výstavbu chodníku pro pěší u hlavní silnice směrem na městys Křemže a město Český Krumlov. Investice ve výši 2 180 624 Kč byla nutná z důvodu

frekventovanosti dané silnice a existence zastávky autobusu a rodinných domů v daném místě mezi centrální částí obce Vrábče a částí Vrábče – zastávka (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2012, 5. vydání).

6. výzva – Cyklus vzdělávacích seminářů

V roce 2012 se díky finanční podpoře MAS BLN v rámci Fiche 7 Vzdělávání uskutečnil cyklus vzdělávacích seminářů týkající se legislativních podmínek, daní, účetnictví atd. Tento projekt, jehož žadatelem byla Jihočeská hospodářská komora, byl zacílen na zaměstnance firem a OSVČ, kteří se zde mohli seznámit s novinkami schválenými v průběhu roku 2011, ale i se změnami, které lze očekávat v roce 2012 v dané oblasti. Projekt s celkovými výdaji 78 000 Kč, podpořený dotací 65 000 Kč, realizovaný v Netolicích, přinesl každému účastníkovi osvědčení o absolvování odborného semináře, které stvrdilo jeho proškolení v uvedené problematice (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2012, 6. vydání).

7. výzva – Modernizace a dovybavení ubytovacího zařízení, vybavení půjčovny sportovních potřeb

Na základě finanční podpory ve výši 249 000 Kč v rámci Fiche 3 Venkovská turistika mohl Antonín Benák modernizovat své ubytovací zařízení, čímž výrazně zvýšil jeho konkurenceschopnost (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

10. výzva – Vybavení nové třídy MŠ Lipí

V roce 2013 v rámci 10. výzvy podala obec Lipí žádost o dotaci do Fiche 5 Rozvoj. Výbor pro výběr a monitorování přiznal na tento projekt dotaci 186 280 Kč. Celkové výdaje na otevření nové třídy v MŠ Lipí, jejímž cílem bylo zvýšení počtu míst v MŠ, a tím zlepšení sociálního zázemí pro mladé rodiny, činily 281 749 Kč. Za tuto částku byla položena podlahová krytina, došlo k instalaci svítidel, byla vybavena dětská šatna, třída byla vybavena stolky a židličkami, hracím koutkem, kuchyňkou, hračkami, sportovním náčiním apod. (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2013).

10. výzva – Pořízení naháněcích a manipulačních ohrad

V rámci 10. výzvy získal podporu též jeden z mnoha projektů v rámci Fiche 1 Zemědělství. Tento projekt spočívající v pořízení ohrad a fixační klece k usnadnění práce se zvířaty, a to i na vícero pastvinách díky mobilitě ohrad, s celkovými výdaji

193 600 Kč realizoval za podpory částkou 96 000 Kč Martin Kouba v roce 2013 (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2013).

4.5 Hodnocení projektů ve vztahu k plnění Strategického plánu LEADER 2007–2013

4.5.1 Hodnocení projektů realizovaných podnikatelskými subjekty

V období 2008–2013 realizovala řada podnikatelských subjektů z území MAS BLN své projekty za finanční podpory pocházející z Programu rozvoje venkova. Konkrétně se jednalo o 39 projektů (z celkových 121 skutečně realizovaných projektů) realizovaných prostřednictvím Fichí 1, 2, 3 a 8 (tedy Fichí určených pro zemědělské podnikatele, tzn. fyzické nebo právnické osoby podnikající v zemědělské výrobě – Fiche 1, 2, kromě toho pro Fichi 3 i nezemědělské podniky a subjekty podnikající v cestovním ruchu a fyzické a právnické osoby, které splňují podmínky pro zařazení do kategorie mikropodniků pro Fichi 8). Tyto projekty byly podpořeny celkem částkou 7 735 168 Kč (z celkových 35 620 678 Kč rozdělených na podporu projektů pro rozvoj venkova – viz Příloha 4). Účel jejich realizace spočíval v naplnění základní strategie regionu, tedy ve snaze dosáhnout pozitivního vývoje regionu a kvalitního zázemí pro všechny, kteří se v regionu MAS BLN ocitnou, vytváří zde své aktivity nebo zde žijí. Vyjádřením formou sloganu bylo skrze naplnění cílů jednotlivých fichí, určených pro podnikatelské subjekty, vytvořit čertovsky hezké místo především pro rozvoj a relaxaci. Stát se tak mělo prostřednictvím prioritního zaměření na rozvoj venkovského prostoru, udržitelný a trvalý rozvoj turistického ruchu, aktivizaci podnikatelských subjektů, podporu tradičního odvětví v regionu – zemědělství a zlepšení kvality a nabídky služeb.

Nejvíce podaných žádostí i realizovaných projektů podnikatelských subjektů bylo zaznamenáno v rámci Fiche 1 Zemědělství, což svědčí o skutečné potřebě zaměřit se na tuto oblast. Úspěšnost žadatelů v této fichi se pohybovala kolem 59,5 %. Toto číslo je nižší především z důvodu nominálně vyššího počtu podaných žádostí. Celková předpokládaná alokace do této fiche na období 2008–2013 (bez režie MAS) představovala 18,4 %. Té však nebylo dosaženo a skutečná úroveň se pohybovala kolem 14 % celkových rozdělených prostředků. Důvodem byla nejen nižší obdržená alokace oproti avizované a uvažované při tvorbě SPL, ale i odstoupení 2 úspěšně

vybraných žadatelů, a v reakci na to přesun financí mezi fichemi a výzvami. I přes nižší procento rozdělených prostředků došlo během jednotlivých výzev k naplnění všech cílů Fiche 1 Zemědělství (podpora aktivit zemědělských subjektů v oblasti rostlinné a živočišné výroby, zvýšení efektivnosti procesů ve výrobě, zlepšení hospodárnosti v zemědělství, zvýšení konkurenceschopnosti v zemědělství a podpoře ekologického zemědělství), což výrazně přispělo i k naplnění hlavního cíle SPL. Ke sledování plnění dílčích cílů docházelo skrze monitorovací indikátory pořízení vybavení, strojů a technologií a obnova ploch a budov a skrze povinnost příjemců u všech fichí při vyúčtování projektu předložit přílohu v podobě vyplněné tabulky monitorovacích indikátorů ze strany příjemce podpory.

V rámci Fiche 2 Diverzifikace, určené na podporu zemědělců v jejich nezemědělských aktivitách, byla zaznamenána 100% úspěšnost žadatelů. To je však způsobeno malým počtem podaných žádostí. Tento malý počet žádostí v souvislosti ještě s odstoupením jednoho z úspěšně vybraných žadatelů, kterému byla přiznána poměrně značná dotace ve výši 697 728 Kč, vedlo k nevyčerpání dané alokace. Skutečně rozdělená částka v rámci této fiche se tak pohybovala pouze kolem 1 % z celkově rozdělených prostředků oproti předpokládaným 4,2 %. Můžeme však říci, že i přes skutečnost pouze dvou realizovaných projektů došlo k naplnění cílů fiche v podobě rozšíření nabídky a služeb na území MAS poskytovaných zemědělskými subjekty a zajištění dalších příjmů zemědělských subjektů z nezemědělské činnosti. Ačkoliv lze polemizovat o splnění rozsahu, ve kterém mělo k zlepšení dojít, díky nenastavení konkrétních kvantitativních hodnot monitorovacích indikátorů dané fiche, lze i z tohoto pohledu považovat fichi za úspěšnou. Skutečně došlo k pořízení strojů, technologií a zařízení, což lze považovat za splnění prvního indikátoru, z hlediska indikátoru nová pracovní místa bylo počítáno s nulovou hodnotou, neboť se předpokládalo s podpořením aktivit, jejichž výstupem v praxi nemůže být vytvoření pracovního místa (jednalo se především o pořízení technologií, které naopak žadatelé čas ušetří, a tím pádem tvorba nového pracovního místa nepřichází v úvahu), taktéž tedy můžeme považovat tento indikátor za splněný.

Obdobných výsledků bylo dosaženo i u Fiche 3 Venkovská turistika. Opět byla zaznamenána 100% úspěšnost žadatelů, avšak též byla skutečná alokace na danou fichi nižší než předpokládaná. Došlo k naplnění monitorovacího indikátoru nové nebo zrekonstruované ubytovací a stravovací kapacity, k naplnění indikátoru doprovodná infrastruktura a služby, u indikátoru nová pracovní místa byla opět očekávána nulová

hodnota. Z hlediska cílů Fiche 3 došlo skrze realizované projekty k naplnění dílčích cílů: podpora tradiční oblasti na území MAS, zlepšení stavu a kvality ubytovacích a stravovacích kapacit v regionu, zlepšení nabídky doprovodných služeb a infrastruktury v oblasti cestovního ruchu (půjčovny, hřiště), podpora agroturistiky, zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity regionu v oblasti turistického ruchu. Pouze cíl podpora diverzifikace zemědělských aktivit směrem k rozvoji venkovské turistiky nebyl naplněn. Realizované projekty v rámci této fiche tak sice částečně přispěly k naplnění priorit SPL – zlepšení kvality a nabídky služeb, rozvoj venkovského prostoru a udržitelný a trvalý rozvoj cestovního ruchu, avšak pokud bychom pohlíželi pouze na ně, pak lze konstatovat, že tato aktivita (podpora) prakticky nemá vliv na cestovní ruch jako celek. Důležité je, že cestovní ruch byl podpořen i v rámci jiných fichí (Rozvoj a Dědictví) a v rámci jiných aktivit MAS (webové stránky, projekty spolupráce atd.).

Fichi 8 Řemesla a služby lze považovat za úspěšné téma, prostřednictvím kterého, respektive prostřednictvím jednotlivých poměrně různorodých projektů v rámci něho realizovaných, došlo k naplnění cíle podpora tradičních řemesel a služeb, podpora malých živností a udržení kvality služeb na venkově. Ačkoliv cíl podpora zaměstnanosti v regionu nebyl skrze realizované projekty naplněn, o úspěšně zacílené podpoře vypovídá několikanásobný převis, který byl však kompenzován „ušetřeními“ finančními prostředky v rámci nevyčerpaných alokací u fichí Diverzifikace a Venkovská turistika, čímž bylo dosaženo 100% úspěšnosti žadatelů. Skutečná finanční podpora této fiche se tak v procentuálním vyjádření, z celkově alokovaných prostředků, vyšplhala na téměř dvojnásobek (4 %) oproti předpokládané alokaci (2,3 %).

Projekty realizované podnikatelskými subjekty za podpory MAS lze celkově zhodnotit jako přispívající ke zlepšení podmínek k podnikání v území, avšak spíše v souvislosti s jednotlivými žadateli, nikoli plošně. Jako projekty, které sice neměly přímý vliv na vznik nových pracovních míst, ale přispívaly k udržení stávajících pracovních míst, což lze z hlediska výše alokace pro MAS považovat za vysoce přínosné, neboť ze zmíněných prostředků nelze realizovat takové projekty, které by vedly k masivnější podpoře zaměstnanosti. Z hlediska naplňování fichí lze z pohledu plnění jimi stanovených cílů považovat fiche 1 a 2 za jednoznačně naplněné (došlo ke splnění všech stanovených cílů) a fiche 3 a 4 za převážně naplněné (v rámci Fiche 3 došlo ke splnění 5 ze 6 stanovených cílů, v rámci Fiche 8 došlo ke splnění 3 ze 4 stanovených cílů) a z pohledu ukazatele vycházejícího ze součtu požadovaných dotací

a alokovaných částek v jednotlivých fichích lze považovat fiche 1 a 8 za jednoznačně naplněné, neboť v těchto oblastech lze vyzorovat značný zájem o dotaci (poptávka převyšuje alokaci na danou fichi). K výraznějším nesouladům oproti stanovenému plánu došlo u fiche 2 a 3. To však bylo způsobeno nezájmem subjektů podávat žádosti do daných fichí, nikoli pochybením ze strany MAS BLN. Ta naopak ukázala svou pružnost přesunem nevyčerpaných financí ze zmíněných fichí v rámci výzvy, i v rámci jednotlivých let do fichí 1 a 8, čímž vykompenzovala značný převis.

4.5.2 Hodnocení projektů realizovaných obcemi, neziskovými organizacemi, spolky apod.

V období 2008–2013 mohly obce, svazky obcí, o. s., o. p. s., nadace, církve, zájmová sdružení právnických osob, pokud jejich členy byly obce, svazky obcí realizovat projekty za finanční podpory z Programu rozvoje venkova prostřednictvím Fichí 4, 5, 6 a 7. Za dané období bylo podpořeno 82 projektů (62 projektů obcí, 16 projektů nevládních neziskových organizací a jiných institucí a 4 projekty svazků) celkovou částkou 27 885 510 Kč, což představuje 78 % celkové finanční alokace, oproti předpokládaným 67,6 %. Dané projekty realizované prostřednictvím příslušných fichí měly přispět k tomu, aby se z MAS Blanský les – Netolicko stalo čertovsky hezké místo především pro život, ale i relaxaci. Stát se tak mělo především skrze zaměření na zlepšení zázemí pro život obyvatel v obcích, zlepšení podmínek občanských organizací, vzdělávání, zachování dědictví a tradic regionu, ale i zaměřením na rozvoj venkovského prostoru, udržitelný a trvalý rozvoj turistického ruchu a zlepšení kvality a nabídky služeb.

Skrze Fichi 4 Zázemí mohly zmíněné subjekty žádat o finanční podporu např. na tvorbu územních plánů obcí, na kanalizace, vodovody, ČOV, místní komunikace, na technickou infrastrukturu apod. Realizované projekty skutečně přispěly ke zlepšení stavu základní infrastruktury v obcích, zlepšení stavu životního prostředí v regionu a zlepšení dopravní obslužnosti v obcích, pouze k naplnění cíle tvorba koncepcí rozvoje území nedošlo, což se odrazilo i v plnění některých monitorovacích indikátorů dané fiche (územní plány). Úspěšnost žadatelů o poskytnutí dotace byla téměř 97%. Množství rozdělených prostředků v rámci této fiche představovalo 36 % celkové finanční alokace, což výrazně převýšilo původní odhad 27,3 %. Většinové naplnění cílů Fiche 4 výrazně přispělo k naplnění zmíněných priorit SPL – zlepšení zázemí pro život

obyvatel v obcích a zlepšení kvality a nabídky služeb, což se výrazně projevilo i plnění cílů SPL.

Obrovský zájem o dotační podporu byl zaznamenán v rámci Fiche 5 Rozvoj. Z důvodu přečerpání celkové částky alokované pro tuto fichi vybral Výbor pro výběr a monitorování projektů na základě preferenčních kritérií k financování 39 projektů. Úspěšnost žadatelů byla právě z důvodu velmi vysokého nominálního počtu podaných žádostí v této fichi nejnižší, a to 56,5%. Celkově bylo na tuto fichi přiděleno bezmála 13 milionů, které přispěly k naplnění všech vytyčených cílů, a tedy zlepšení stavu zázemí v obcích pro konání sportovních, kulturních a dalších aktivit, dalšímu rozvoji služeb pro obyvatele v oblasti vzdělávání a informování, vč. aktivního zapojení veřejnosti, zlepšení nabídky služeb pro obyvatele a návštěvníky a podpoře aktivit spolků, sdružení a dalších organizací činných v regionu, vč. rozvoje spolupráce. Fichi zaměřenou na rozvoj lze považovat za velice úspěšnou z hlediska daného zájmu o ni a zároveň počtu realizovaných projektů, a to i přesto, že realizované projekty přispěly pouze k monitorovacímu indikátoru obnova ploch a budov. Hodnoty dalších dvou sledovaných monitorovacích indikátorů u dané fiche – vzdělávací akce a počet účastníků vzdělávacích akcí zůstaly nulové.

Fiche 6 zaměřená na zachování historických hodnot území, zvýšení atraktivity regionu, obnovu významných památek, zachování historického rázu obcí atd. je z hlediska charakteru oblasti s mnohými přírodními i kulturními vzácnostmi velmi důležitým tématem, na které je nutné se zaměřit. Nejen samotné nastavení, ale i 100% úspěšnost žadatelů, a tedy vyčerpání alokace, a charakter realizovaných projektů, který přispěl k naplnění cíle zvýšení atraktivnosti regionu z hlediska historického odkazu, zachování dědictví našich předků a využití pro další rozvoj regionu, především turistického ruchu, obnova významných památek a historických prvků regionu, zachování historického venkovského rázu obcí a zvýšení informovanosti o historii a tradicích regionu, vypovídá o úspěšnosti dané fiche. Pouze jeden ze stanovených cílů fiche nebyl skrze projekty naplněn, a to vytváření koncepcí ochrany kulturního dědictví na území MAS. Z hlediska monitorovacích ukazatelů bylo dosaženo kladných hodnot u ukazatele obnova kulturních památek a objektů a ukazatele obnova ploch a budov, projekty týkající se vytvoření nových expozic nebyly realizovány.

Fiche 7 Vzdělávání byla nastavena kvůli dosažení stejnojmenné priority SPL. Dosažení této priority bylo posuzováno na základě monitorovacích indikátorů počet vzdělávacích akcí a počet účastníků vzdělávacích akcí. Plnění obou těchto indikátorů

společně se 100% úspěšnosti žadatelů a plnění cílů fiche (zapojování a aktivizace komunit, podpora informovanosti a vzdělanosti obyvatel regionu a zlepšení podmínek podnikání na venkově) vypovídá o dobře zacíleném tématu fiche, která měla přispět především ke zlepšení vzdělanosti a informovanosti obyvatel. Na danou fichi, u které skrze projekty nedošlo k naplnění jednoho z jejich cílů – ekologická výchova, byla již podle SPL alokována nižší částka, a to z důvodu existence podopatření vzdělávání v rámci Fiche 5 Rozvoj. Předpokládané alokace 1,7 % do dané fiche nebylo dosaženo, avšak důvod lze spatřovat pouze ve vyřazení projektu Ekovýchovné vzdělávací akce pro děti a mládež na RO SZIF. Při realizaci tohoto projektu by došlo nejen k naplnění předpokládané alokace, ale i ke splnění všech cílů fiche.

Všechny projekty realizované v rámci zmíněných fichí výrazně přispívaly k naplnění strategie regionu, avšak je samozřejmé, že ačkoliv došlo k zlepšení zázemí obcí, jejich rozvoji, obnově řady významných památek atd., rozsah finanční podpory pro celou fichi, který následně ovlivňuje i výši přidělených dotací jednotlivým projektům, neumožňuje změny, které by dané zázemí, rozvoj, obnovu památek atd. ovlivnily zásadním způsobem. MAS, konkrétně programový výbor a správní rada MAS, si však při tvorbě SPL a určování alokací uvědomovaly nutnost podpořit především obce, které se potýkaly/potýkají s řadou problémů v oblasti nedostatečné infrastruktury, občanské vybavenosti a služeb v regionu, a to především díky neustále se zvyšujícímu počtu obyvatel, a rozhodly o přidělení největší alokace (cca 2/3) právě na rozvoj obcí a organizací. Primárním důvodem bylo vyšší procento požadavků na dotaci v porovnání s podnikatelským sektorem. Po skončení sledovaného období 2007–2013 lze skutečně konstatovat, že finanční plán zaměřený především na rozvoj obcí, NNO a občanských organizací byl kvalifikovaně odhadnut. Skutečná procentní alokace do fichí pro zmíněné subjekty dokonce překročila procento předpokládané alokace. Tento nesoulad byl financován z nevyčerpaných prostředků z jiných fichí a z úspory v nákladech MAS na administraci, která nedosáhla svého maxima 20 % z celkových výdajů, což umožnilo navýšení alokace jednotlivých fichí, čímž došlo k zvýšení pravděpodobnosti obdržení dotace a skutečné realizaci více projektů. Z hlediska plnění fichí skrze realizované projekty lze z pohledu jimi stanovených cílů považovat všechny fiche za z větší části naplněné (Fichi 5 zcela, u Fichí 4, 6 a 7 nedošlo k naplnění pouze jednoho ze stanovených cílů), z pohledu ukazatele vycházejícího ze součtu požadovaných dotací a alokovaných částek v jednotlivých fichích daná poptávka o dotaci ve všech fichích kromě Fiche 7 převýšila danou alokaci.

4.5.3 Celkové vyhodnocení projektů a plnění Strategického plánu LEADER 2007–2013

Nejvíce bylo v období 2008–2013 čerpáno z Fichí 4 a 5 (i v porovnání fichí určených pro podnikatelské subjekty), s čímž bylo při pohledu do Přílohy 1: Předpokládaná alokace do jednotlivých let a fichí skutečně počítáno. Nejméně naopak byly využity Fiche 2 a 3, v rámci kterých nedošlo k vyčerpání alokace. Důvodem však nebylo pochybení ze strany MAS, nýbrž malý počet podaných žádostí společně s odstoupením některých žadatelů od realizace svých projektů (většinou z důvodu nepříznivé změny v jejich ekonomickém vývoji). Odstoupení od realizace projektu, který již prošel schválením, se týkalo i jiných fichí, nejen Fiche 2 a Fiche 3. Pouze v jednom případě došlo k ukončení projektu ze strany SZIF, a to v 1. výzvě ve Fichi 7, kde na RO SZIF neprošel projekt ekovýchovy v mateřských školách kontrolou přijatelnosti. Kvalitu projektů a připravenost žadatelů lze přesto celkově zhodnotit jako velice dobrou, což společně s organizačním zajištěním programu ze strany MAS BLN přispělo k tomu, že MAS nemusela provádět zásadní změny ve SPL týkající se výše alokací jednotlivých výzev a fichí. Ve většině výzev došlo pouze k navýšení alokace díky úspoře nákladů na provoz a k několika ne příliš výrazným přesunům finančních prostředků. Celková procentní úspěšnost žadatelů byla poměrně vysoká (v průměru 73%), snad kromě případu Fiche 5, ve které byl nominálně vysoký počet podaných žádostí, stejně tak jako u Fiche 1 v případě projektů realizovaných podnikatelskými subjekty.

Vyhodnocení realizace SPL, respektive příspěvku jednotlivých projektů ke splnění strategických cílů, je založeno na plnění monitorovacích indikátorů (MI) fichí, a tím plnění monitorovacích indikátorů SPL (počet nově vytvořených pracovních míst, počet osob využívajících zkvalitněné služby – zejména Fiche 4, 5, 6, počet vzdělávacích akcí – Fiche 7, počet obnovených památek a významných kulturních prvků – Fiche 6, počet podpořených podnikatelských subjektů – Fiche 1, 2, 3, 8, pořízení strojů a technologií – Fiche 1, 2, 3, 8, počet lůžek – Fiche 3, výstavba nebo obnova objektů občanské vybavenosti – Fiche 5 a výstavba nebo obnova technické infrastruktury – Fiche 4). Pro tyto indikátory byla stanovena hodnota, které by mělo být prostřednictvím realizovaných projektů dosaženo. Aby k naplnění této hodnoty skutečně docházelo, bylo zajištěno již vhodně nastavenými preferenčními kritérii pro

výběr projektů, a zároveň správným a „střízlivým“ nastavením těchto indikátorů (Aktualizace SPL; Střednědobé hodnocení SPL MAS BLN, 2010).

Na základě Střednědobého hodnocení SPL provedeného v polovině programovacího období bylo zjištěno, že monitorovací indikátory nastaveny pro rok 2007–2009 byly naplněny všechny kromě počtu vzdělávacích akcí (důvodem bylo vyřazení projektu ekovýchovy v mateřských školách RO SZIF). V roce 2008 je sice v Tabulce 4 uvedena u indikátoru počet nově vytvořených pracovních míst z hlediska plnění hodnota nula, avšak pokud bychom nebrali v úvahu pouze pracovní místa vzniklá v přímé souvislosti s realizovanými projekty, mohli bychom tento indikátor považovat za splněný skrze pracovní místa, která vytvořila kancelář MAS (jednalo se o místo manažera SPL a místo referenta SPL). Nulová hodnota je dále uvedena z hlediska plnění v roce 2008 i u indikátoru počet obnovených památek a významných kulturních prvků a indikátoru počet lůžek. Zde lze spatřovat důvod v tom, že tyto indikátory se týkají především fichí, jejichž vypsání bylo naplánováno až ve výzvách v roce 2009. Proto i k jejich naplnění dochází až v roce 2009 (Střednědobé hodnocení SPL MAS BLN, 2010).

Monitorovací indikátory pro rok 2010, v době zpracování hodnocení, nebyly naplněny pouze tři. Jednalo se o indikátor počet podpořených podnikatelských subjektů, kde však v dané době stále probíhala realizace projektů (nakonec byl tento indikátor naplněn), indikátor počet lůžek, kde byla již předem jasná díky nevypsání fiche nulová hodnota, a proto také v rámci Aktualizace SPL č. 2 došlo k návrhu nulové hodnoty tohoto MI, a indikátor výstavba nebo obnova objektů občanské vybavenosti. U tohoto indikátoru nebyl stanovený počet v dané době naplněn z důvodu nižšího počtu skutečně přijatých a vybraných žádostí oproti počtu očekávanému. V rámci Fiche 5, která by měla vést k naplnění tohoto kritéria, byla vyčerpána dotace několika projekty, které obdržely poměrně vysokou dotaci, a na další projekty, které by umožnily naplnění monitorovacího indikátoru, již nezbyly finanční prostředky (nakonec však byl i tento indikátor díky úspoře prostředků z provozu MAS naplněn). Konstatováno tak bylo pro období 2008–2010 většinové naplnění indikátorů dokonce na 100 a více %. Od roku 2011 došlo k aktualizaci fichí a indikátorů. Úpravy však nebyly významné. V roce 2011 došlo k naplnění MI minimálně ze 100 %. Pro další roky byl problém z hlediska plnění především u indikátoru počet osob využívajících zkvalitněné služby, neboť došlo v rámci aktualizací SPL k výraznému navýšení hodnoty daného indikátoru. Důvodem byl předpoklad podpory projektů, které jsou finálně určeny pro široký okruh veřejnosti

v obci. V roce 2013 dále nebyl zcela naplněn indikátor výstavba nebo obnova objektů občanské vybavenosti a indikátor výstavba/obnova technické infrastruktury. U některých indikátorů naopak docházelo k několikanásobnému překročení MI, což bylo naopak způsobeno větším množstvím finančně méně náročných projektů, čímž došlo k uspokojení mnohem vyššího procenta žadatelů (Aktualizace SPL; Střednědobé hodnocení SPL MAS BLN, 2010).

Tabulka 4: Stanovené a naplněné monitorovací indikátory SPL v období 2008–2014

Rok	Monitorovací indikátory stanovené/naplněné						
	2008	2009*	2010	2011	2012	2013	2014
Počet nově vytvořených pracovních míst (počet)	2/0 (2)	2/0	0/0	0/0	0/0	0/1	0/0
Počet osob využívajících zkvalitněné služby (počet osob)	3000/ 7620	3000/ 7209	5000/ 23010	5000/ 14380	30000/ 7072	30000/ 1650	20000/ 20000
Počet vzdělávacích akcí (počet)	2/0	2/1	1/1	0/5	0/0	1/1	0/0
Počet obnovených památek a významných kulturních prvků (vč. výstavních expozic) (počet)	2/0	2/3	1/2	0/2	0/1	0/0	0/0
Počet podpořených podnikatelských subjektů (počet)	4/2	4/9	2/3	6/9	6/7	10/14	0/0
Pořízení strojů a technologií (počet)	1/3	1/11	1/1	4/17	4/11	10/11	0/0
Počet lůžek (počet)	10/0	10/10	5/0	0/3	0/0	8/14	0/0
Výstavba nebo obnova objektů občanské vybavenosti (počet)	2/6	2/0	3/3	5/5	5/10	15/10	3/3
Výstavba /obnova technické infrastruktury (vodovody, ČOV, komunikace) (počet)	2/2	2/7	2/5	5/8	5/8	8/1	0/0

*Dle SPL byly MI nastaveny na roky 2008 a 2009 společně, od roku 2010 pak po jednotlivých rocích

Zdroj: Aktualizace SPL; SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014, Příloha č. 11; upraveno

Z následující tabulky 5 poté můžeme vidět, že za celé programové období v souhrnu, došlo k naplnění všech monitorovacích indikátorů stanovených ve SPL pro období 2007–2013, kromě indikátoru počet osob využívající zkvalitněné služby.

K tomuto většinovému splnění parametrů SPL došlo i přesto, že MAS obdržela nižší alokaci oproti původním avizovaným částkám, což ji umožnilo přijmout a realizovat menší počet projektů než původně předpokládala (při zpracování SPL). Díky výběru projektů s nižšími finančními požadavky ovšem takový počet, který vedl k uspokojení převážné většiny žadatelů a k naplnění MI. Právě vysoký počet žadatelů a zároveň vysoké procento úspěšnosti těchto žadatelů svědčí o správném stanovení problematických oblastí a jím odpovídajícím fichím. Nastavené fiche skutečně reflektovaly situaci a potřeby regionu, a to věcně, v relativně dostačujícím rozsahu a zároveň relativně rovnoměrně, kdy z hlediska statistik vypovídajících o realizaci projektů dle místa realizace bylo zjištěno rovnoměrné rozprostření prostředků do jednotlivých členských mikroregionů (Blanský les – podhůří: 38 projektů, Netolicko: 44 projektů, Podkletí: 39 projektů). Vzhledem k výši ročním alokacím MAS nelze samozřejmě očekávat, že změny vyvolané realizovanými projekty budou makroekonomické povahy a dojde ke změnám ukazatelů jako je například nezaměstnanost nebo HDP regionu.

Tabulka 5: Plnění indikátorů stanovených v SPL

Indikátor	Indikátory Stanovené/Naplněné
Počet nově vytvořených pracovních míst (počet)	2/1 (3)
Počet osob využívajících z kvalitnější služby (počet osob)	96 000/80 941
Počet vzdělávacích akcí (počet)	4/7
Počet obnovených památek a významných kulturních prvků (vč. výstavních expozic) (počet)	3/8
Počet podpořených podnikatelských subjektů (počet)	28/44
Pořízení strojů a technologií (počet)	20/54
Počet lůžek (počet)	23/27
Výstavba nebo obnova objektů občanské vybavenosti (počet)	33/37
Výstavba/ obnova technické infrastruktury (vodovody, ČOV, komunikace) (počet)	22/31

Zdroj: Aktualizace SPL; SCLLD pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014; upraveno

Celkově lze říci, že realizované projekty výrazně přispěly k plnění monitorovacích indikátorů, nastavených cílů a priorit SPL. Díky podpoře projektů v jednotlivých výzvách docházelo k postupnému naplňování cílů jednotlivých fichí, což

se odrazilo v i naplňování hlavního cíle SPL „Zajištění udržitelného rozvoje obcí, podnikatelů a aktivit občanských organizací využitím a podporou stávajících kulturních, přírodních, lidských a hospodářských kapacit území MAS, které povede k celkovému zlepšení podmínek podnikání a života na venkově“ a samozřejmě i naplňování dílčích cílů SPL, které z uvedeného hlavního cíle vycházely. Konkrétně došlo díky realizovaným projektům k naplnění 11 ze 13 dílčích cílů. Naplněn byl cíl 1) Podpora stávajícího potenciálu území a aktivizace rozvoje a modernizace podniků (především v zemědělské a turistické oblasti), cíl 2) Aktivizace činností v malých obcích, cíl 3) Podpora turistického ruchu na celém území MAS, cíl 4) Motivace podnikatelských subjektů investovat do vlastního rozvoje a do rozvoje regionu (do rozvoje obce), cíl 5) Podpora zachování historických hodnot a tradic území a odkazu našich předků, cíl 6) Aktivizace místních aktérů (prostřednictvím vzdělávacích projektů, projektů spolupráce), cíl 8) Pozitivní jméno regionu (prostřednictvím prezentace výsledků), cíl 9) Vytvoření kvalitního zázemí pro život a rozvoj (rozvoj sounáležitosti obyvatel s regionem), cíl 11) Zapojení komunit při tvorbě a realizaci projektů, cíl 12) Podpora zaměstnanosti v regionu (místní příležitosti) a cíl 13) Zlepšení podmínek podnikání v regionu. K naplnění cíle 7) Vytváření spoluzodpovědnosti za rozvoj území MAS (integrované projekty spolupráce) a cíle 10) Motivace ke spolupráci (důraz na integrované projekty) realizací projektů poté došlo společně s dalším přispěním k cílům 2, 4, 5, 6 a 8 další činností MAS (realizace vlastních projektů, aktivit, školení, spolupráce apod.) (Aktualizace SPL; SPL MAS BLN, 2007).

4.6 Další aktivity MAS Blanský les – Netolicko

Kromě toho, že Místní akční skupina Blanský les – Netolicko o. p. s. v letech 2007–2013 navázala na úspěchy let 2005 a 2006, kdy díky statutu LEADER ČR podpořila na svém území jedenáct projektů za více než 7,5 milionu Kč, ať již z oblasti agroturistiky, cestovního ruchu, zemědělského podnikání tak občanské vybavenosti v obcích, a opět pro období 2007 až 2013 získala statut LEADER (MAS zpracovala Strategický plán Leader, podala žádost do Programu rozvoje venkova, Osy IV Leader pro období 2008–2013, se svou strategií uspěla v konkurenci dalších 102 místních akčních skupin a i nadále podporovala realizaci rozvojových projektů řady subjektů) nabízela též další služby (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2008).

Mimo administrace programu LEADER čili programu určeného na podporu rozvoje venkova se MAS BLN snaží přispívat k regionálnímu rozvoji prostřednictvím služeb jako je poradenství a monitoring v oblasti získávání prostředků na realizaci projektových záměrů, kompletní projektové řízení zahrnující vyhledání vhodného dotačního titulu, řízení realizace projektu a průběžné a závěrečné zprávy projektu, dále služeb kompletního zpracování projektů do strukturálních fondů, zpracování studií proveditelnosti, CBA analýz projektu, podnikatelských záměrů atd., zpracování rozvojových dokumentů (strategie, analýzy, marketingové studie atd.) z oblasti rozvoje municipalit, regionů, cestovního ruchu, komunitního plánování, služeb lektorské činnosti v oblasti regionální i evropské dotační politiky, včetně poskytování pomoci při vyhledávání zahraničních partnerů. Přehled těchto služeb uvádí MAS BLN na svých webových stránkách www.mas-netolice.cz (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

MAS Blanský les – Netolicko se však věnuje i řadě dalších aktivit. Za dobu své existence vytvořila jednotnou image regionu MAS, zavedla produkty cestovního ruchu a provozuje Informační systém cestovního ruchu regionu www.blanet.cz, kterým provádí maskot MAS strašidýlko čertík-hříbeček Peklík. Podílela se na Zahájení Jihočeské cykloturistické sezóny 2008, na vytvoření nové tradice Kratochvílské pouti se staročeským jarmarkem, v říjnu 2009 rozjela projekt ekovýchovného vzdělávání za podpory Nadace Via z programu Fond T-Mobile pro zaměstnance s názvem „Příroda je náš kamarád, naučím se mít ji rád“. Tento program byl určen pro děti předškolního věku, kteří se prostřednictvím pohybových aktivit – her, soutěží a rukodělné činnosti měly vzdělávat v oblasti ekologie a ochrany životního prostředí. Projektu se účastnily děti v mateřských školách v Netolicích, Malovicích, Nových Homolích a ve Křemži. V témže roce vydala MAS Blanský les – Netolicko díky dotaci z Jihočeského kraje svá vlastní pexesa pro děti (s motivy Peklíka – maskota regionu) i turisty (se zajímavými místy regionu jako je např. Dívčí Kámen, Kratochvíle, Kuklov, Klet' atd.), které distribuovala do obcí a infocenter na jejím území. V roce 2010 realizovala MAS BLN společně s partnerskou MAS Sdružení Růže a MAS Pomalší projekt „Rehabilitace drobných sakrálních staveb v jihočeském pohraničí“, jehož cílem bylo zmapovat památky v regionu (kapličky, křížky, zvoničky apod.), navrhnout způsob jejich obnovy a prostřednictvím tematických webových stránek www.jihoceskekaplicky.cz a letáků udělat těmto drobným, avšak v historii regionu významným, stavbám reklamu. Tento projekt byl podpořen z Programu rozvoje venkova, Opatření IV. 2.1. Realizace projektů

spolupráce. V daném roce se MAS věnovala i bezplatnému poradenství k programu Zelená úsporám (úspory energie, obnovitelné zdroje energie). V roce následujícím vydala tematické letáky s Peklíkem (za kulturou, na výlet, na lyže, na vodu, za sportem, na kolo atd.) a připravila na rok 2012 kalendář MAS, v rámci kterého dostala každá členská obec šanci se prezentovat. V kalendáři byly zároveň uvedeny zajímavé turistické cíle a tipy na kulturní či sportovní akce konající se v regionu MAS. Tisk propagačního materiálu i pořízení kalendáře bylo financováno z příspěvku Jihočeského kraje na činnost MAS (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2008, 2009, 2010, 2011).

V únoru 2012 spustila MAS BLN dokonce svůj malý grantový program „Podpora konání kulturních a společenských akcí v regionu“. Tento program byl zaměřen na podporu pouze neinvestičních projektů („měkkých akcí“). Cílem byla podpora spolkových, kulturních, volnočasových a sportovních aktivit obcí, svazku obcí, nestátních neziskových organizací a církví a jejich organizací s územní působností na území MAS. Během jeho doby trvání bylo podpořeno celkem 61 projektů. V roce 2012 bylo konkrétně rozděleno 70 000 Kč mezi 16 projektů, v roce 2013 bylo mezi 20 projektů rozděleno 97 500 Kč a v roce 2014 mezi 25 projektů 122 000 Kč. Maximální výše grantu ve všech letech byla 5 000 Kč, přičemž dotace nemusela být udělena v požadované výši a finanční podíl žadatele z grantu musel být ve výši minimálně 50 % z celkových nákladů. Podpořena byla různá divadelní představení, hasičské soutěže, besedy v muzeu, čarodějnické reje, fotbalové turnaje, slavnosti, kulinařské soutěže či například motokrosový závod. Společným prvkem těchto akcí bylo, že došlo ke sdružení místních obyvatel, mnohé z těchto akcí se svým charakterem snažilo zachovávat tradiční formu zábavy, udržovat tradice, spolkový život na venkově a pečovat o historické dědictví našich předků (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2010). V roce 2012 se dále MAS zapojila jako partner do mezinárodního projektu „Rozvoj místního partnerství a trhu práce“ schváleného v rámci výzvy OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Projekt, do kterého byly zapojeny 3 místní akční skupiny z Jihočeského kraje a zahraniční partner z Bavorska, měl za cíl vytvoření nové regionální platformy místního partnerství, v rámci které by mělo docházet ke sdílení zkušeností a dobré praxe, k rozvoji partnerství a společných iniciativ v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zvýšení efektivity politik v oblasti zaměstnanosti a prosazování rovných příležitostí. Projekt přispěl mimo

jiné například k vytvoření internetového portálu práce, e-kurzu „péče o děti“, souboru motivačních videospotů apod. (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2012).

Mezi další aktivity MAS patřily v minulosti i mnohé jiné projekty spolupráce, ať již projekt „S Peklíkem na vandr“, ve spolupráci s MAS Rozkvět zahrady jižních Čech, zaměřený na rozšíření a zlepšení turisticky atraktivních podmínek pro turisty v daném území spolupracujících místních akčních skupin, který zahrnoval vytvoření webového mobilního průvodce s interaktivním mapovým portálem a dalšími službami a zároveň instalaci odpočinkových zastavení (lavičky se stolem a stojany s informačními tabulemi), či uspořádání cyklovýletů, tak projekt „Zdraví nás baví“ ve spolupráci s MAS Rozkvět zahrady jižních Čech a s MAS Vodňanská ryba, v rámci kterého došlo k otevření venkovní tělocvičny v Netolicích, projekt „Linecká stezka“, jehož účelem bylo posílit motivaci k návštěvě regionu, projekt „Zdravé MAS = aktivní a vzdělaný venkov“ nebo projekt „Zvyky a tradice na obou stranách hranice“, který byl realizován v široké spolupráci MAS BLN, MAS Vodňanská ryba, MAS Rozkvět zahrady jižních Čech, MAS LAG Strakonicko, MAS Česká Kanada a MAS Vršatec, a jehož účelem bylo prostřednictvím přednášek, seminářů, workshopů, ukázek řemesel atd. seznámit s regionálními zvyky, tradicemi, tradičními řemesly a využít je pro rozvoj venkovského cestovního ruchu jako jednu z příležitostí rozvoje venkovské ekonomiky. MAS BLN byla dále aktivní i v pořádání různých exkurzí do zahraničí (např. v rámci tzv. Handwerkertag – Den zručnosti), pořádání workshopů (např. na téma „Česko-bavorský dějepis“), soutěží (např. fotosoutěží), podpoře mnohých akcí (např. setkání příznivců starých traktorů v Mahouši), podávání žádostí do různých dotačních titulů, ale i v účasti na mnoha propagačních akcích, ať již Země živitelky nebo veletrhu cestovního ruchu Jihočeský kompas v Českých Budějovicích, kde propaguje nejen činnost v dotační oblasti, ale hlavně své aktivity v oblasti cestovního ruchu a destinačního managementu (Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2011, 2012, 2013).

Významným projektem byl v nedávné době realizovaný projekt s názvem „MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů“. Tento projekt s cílem zvýšení kvality a efektivity výkonu veřejné správy s využitím platformy MAS, jehož realizátorem bylo Sdružení místních samospráv v ČR (SMS ČR), které obdrželo finanční podporu z Evropského sociálního fondu, prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost, byl na území MAS, která vystupovala v pozici partnera realizován od 1. 10. 2014 do 30. 11. 2015. Obdobným projektem byl projekt „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce“, který byl též ukončen na podzim 2015, a jehož

realizátorem byl Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR). Cílem tohoto projektu bylo přispět k vytvoření podmínek pro dlouhodobý rozvoj meziobecní spolupráce v ČR, jakožto prostředku pro zkvalitnění a zefektivnění veřejných služeb. Nejnovějším projektem, v němž již MAS BLN vystupuje jako realizátor, tedy pro území ORP Český Krumlov, a dále jako partner v ORP České Budějovice a ORP Prachovice (z důvodu pokrytí celého území MAS), je projekt „Místní akční plánování rozvoje vzdělávání na ORP Český Krumlov“. Tento projekt, který běží cca od února 2016 s předpokladem ukončení do konce roku 2017 je určen školám na území ORP a má sloužit jako pomoc při získávání finančních prostředků škol na projekty (investiční, vzdělávací, projekty spolupráce apod.) (MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; Výroční zpráva za rok 2015 MAS Blanský les – Netolicko o. p. s.).

4.7 Hodnocení efektivity práce MAS BLN

MAS BLN prostřednictvím přímé podpory projektů (metoda LEADER) v území MAS zajistila plnění převážné většiny cílů (i monitorovacích indikátorů), které si stanovila ve SPL na období 2007–2013, a to i přes obdržení nižší alokace oproti předpokládané. Důvodem bylo efektivní hospodaření s finančními prostředky určenými na provoz MAS, které umožnilo navýšení alokace pro jednotlivé fiche. Touto činností MAS poskytla mnohým příjemcům nejen finanční podporu, ale i neocenitelnou morální podporu v jejich činnosti, která byla podstatným vedlejším efektem. V celé řadě případů dokonce MAS BLN pomohla příjemcům podpory vyřešit existenční otázku. Pokud došlo k ukončení některých projektů, stalo se tak kromě jednoho ojedinělého případu, ze strany žadatelů. Tento fakt společně s poptávkou převyšující téměř u všech fichí danou alokaci, svědčí o odborném přístupu MAS, která dokázala adekvátně nastavit nejen témata fichí, ale i preferenční kritéria pro výběr projektů, která přispěla k výběru takových projektů, které skutečně vedly k naplnění monitorovacích indikátorů a cílů SPL. V souvislosti s realizací SPL nebylo ze strany MAS zaznamenáno žádné závaznější pochybení. Naskytnuté problémy dokázala MAS BLN vždy operativně vyřešit (např. přesun finančních prostředků mezi fichemi/výzvami kvůli nevyužití předpokládané alokace u fiche 2 a 3).

Cílů, kterých se nepovedlo dosáhnout skrze projekty jiných subjektů, dosáhla MAS svou další aktivitou. Jednalo se především o aktivity v oblasti cestovního ruchu (např. vytvoření Informačního systému cestovního ruchu) a propagace regionu (webové

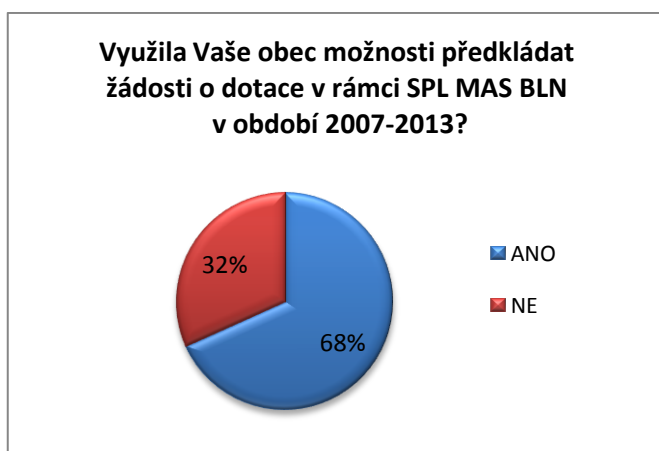
stránky, zpravodaj, leták SPL, semináře, účast na propagačních akcích, kalendáře, pexasa apod.), ale i aktivity v podobě realizace vlastních projektů (vlastní grantový program, vzdělávací akce, školení, poradenská činnost atd.), ale i projektů spolupráce. Tyto činnosti přispěly hlavně k plnění cílů 7 a 10, ale i k lepšímu plnění cílů 2, 4, 5, 6 a 8 (cíle popsány výše).

Skutečnost, že MAS BLN v průběhu programového období 2007–2013 pracovala skutečně efektivně, průběžně plnila cíle SPL, dodržovala postupy určené pravidly, sama vyvíjela i jinou aktivitu, nezaměřovala se pouze na administraci programu LEADER, a kancelář i členové MAS pracovali kvalitně, se odrazilo hned v prvním hodnocení místních akčních skupin podpořených v rámci opatření IV.1.1. Místní akční skupina Programu rozvoje venkova ČR 2007–2013, které v roce 2010 provedlo Ministerstvo zemědělství ve spolupráci se Státním zemědělským intervenčním fondem a Národní sítí MAS. MAS BLN byla na základě výsledků návštěv krajských hodnotících komisí a kritérií hodnocení – administrativní chybovost MAS, naplňování finančního plánu a spolupráce při hodnocení (zejména včasnost předání podkladů k hodnocení) zařazena do kategorie B: Dobře fungující MAS (kategorie A: Nejlépe fungující MAS – příklady dobré praxe, kategorie C: Průměrné MAS, kategorie D: MAS, které by měly svůj přístup přehodnotit). Výsledky hodnocení byly použity pro stanovení alokací pro jednotlivé MAS pro rok 2011, respektive měly být použity pro stanovení bonusu za naplňování SPL. Ten měl vycházet z faktoru hodnocení MAS 2010, administrativní chybovosti MAS, množství žadatelů neuspokojených MAS z důvodu nedostatku finančních prostředků (tzv. převis projektů) a z faktoru včasnost zaslání podkladů pro hodnocení (vyplnění dotazníku). Ve skutečnosti však tento bonus příliš neodrážel dobré hodnocení MAS BLN v podobě kategorie B a přidělená alokace pro rok 2011 byla oproti roku 2010 nezanedbatelně snížena o 1,5 mil. Kč. Tato skutečnost menší možnosti žadatelů uspět se svým projektem se společně se změnami pravidel, v důsledku kterých bylo nutné provést určité změny fichí, a nastartováním velké většiny aktivit bodovaných v rámci hodnocení v srpnu 2011 (projekty spolupráce, partnerství se zahraniční MAS, naplňování MA21 apod.) až ke konci roku, odrazila v horším hodnocení činnosti MAS BLN. MAS v tomto hodnocení, které již nevycházelo z návštěv místních akčních skupin, nýbrž z představení činnosti MAS formou veřejné prezentace před hodnotitelskou komisí a doložení požadovaných podkladů, byla zařazena do skupiny C, tedy průměrná MAS. Tento výsledek vzešel z hodnocení strategických dokumentů MAS, personálního zajištění činnosti MAS, administrace výzev a výběru projektů

v rámci Strategického plánu Leader, integrace a rozvoje MAS, monitoringu a evaluace MAS, propagace MAS a nadstavby aktivit MAS. Zhoršené hodnocení motivovalo MAS ke zlepšení vlastních činností a rozšíření stávajících aktivit, což skutečně přispělo k získání většího počtu bodů a hodnotící komise zařadila MAS v posledním Hodnocení místních akčních skupin 2012 do skupiny B. Opět tak bylo učiněno na základě dotazníků a veřejných prezentací. Hodnocené parametry byly shodné jako v roce 2011, pouze došlo k rozšíření hodnocení strategických dokumentů MAS i o hodnocení základních parametrů a již nebyla hodnocena oblast nadstavba aktivit MAS. V roce 2013 z důvodu ukončování administrace LEADER již hodnocení neproběhlo (Aktualizace SPL č. 4, 2010; eAGRI, 2010; MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016).

Doposud relativně pozitivní hodnocení efektivity práce MAS BLN založené na plnění plánů a vycházející z dokumentů týkajících se MAS (monitorovací zprávy, výroční zprávy o činnosti, evaluace, aktualizace SPL atd.) a národního hodnocení této místní akční skupiny bylo doplněno i o výsledky dotazníkového šetření (dotazník je k nahlédnutí v Příloze 5). Z tohoto výzkumu, jehož respondenty byly starostové obcí MAS, ve výsledku 37 z celkových 41 představitelů členských obcí (dosaženo bylo tedy 90% návratnosti) bylo zjištěno, že téměř 70 % obcí, které skutečně odpověděly na soubor otázek, využilo možnosti předkládat žádosti o dotace v rámci Strategického plánu Leader v období 2007–2013, přičemž v úvahu byly brány pouze žádosti, které obce předkládaly samostatně nikoli jako součást svazku.

Graf 1: Využila Vaše obec možnosti předkládat žádosti o dotace v rámci SPL MAS BLN v období 2007–2013?

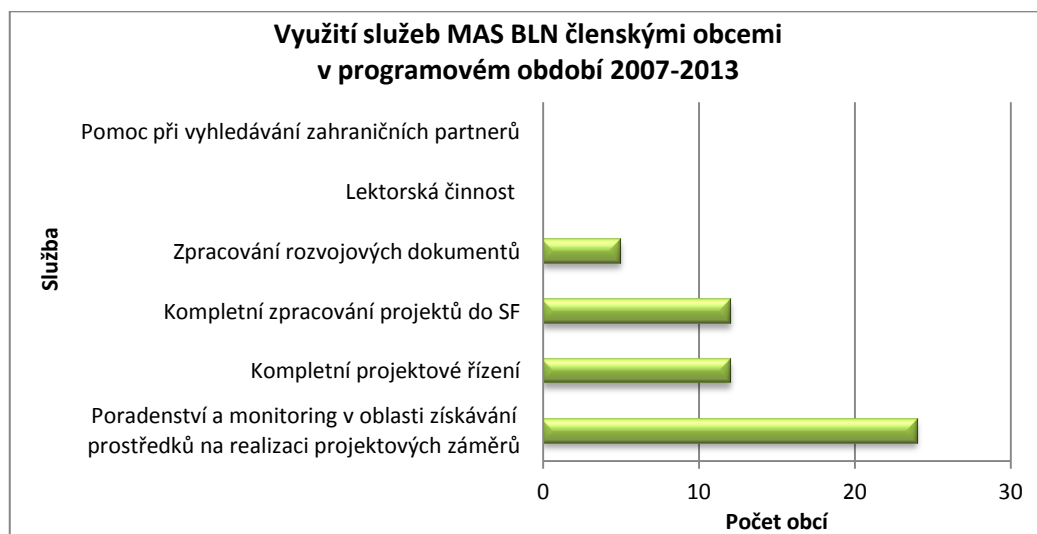

Zdroj: Vlastní šetření

Skrze MAS bylo možné zjistit odpověď na tuto otázku i za obce, které dotazník nevyplnily a mohlo být doplněno, že z celkových 41 obcí tuto možnost skutečně využilo 28 obcí. Z provedených polostandardizovaných rozhovorů bylo zjištěno, že důvod proč některé obce nežádaly, spočíval v pozdějším přistoupení, v případě Litvínovic přímo do MAS, v případě obcí Kvítkovice, Mojné, Chvalšiny a Kájov do příslušného členského svazku. Další obce, které této možnosti nevyužily, patří, na rozdíl od těchto zmíněných obcí, mezi obce menší velikosti. Lze tedy předpokládat, že důvodem nečerpání jsou především nedostatečné finanční prostředky na spoluúcast, popřípadě na předfinancování daných projektů.

Ovšem i tyto obce, které v programovacím období 2007–2013 nečerpaly dotace z programu LEADER, využily jiné služby MAS. V rámci této otázky vybralo 24 obcí jako službu, kterou využily, poradenství a monitoring v oblasti získávání prostředků na realizaci projektových záměrů, 12 obcí využilo kompletní projektové řízení, které MAS také poskytuje a zahrnuje vyhledání vhodného dotačního titulu, řízení realizace projektu, průběžné a závěrečné zprávy projektu. 12 obcí si od MAS nechalo kompletně zpracovat projekty do strukturálních fondů a 5 obcím MAS zpracovala rozvojový dokument, ať již z oblasti rozvoje municipalit, cestovního ruchu či komunitního plánování. Služeb v podobě lektorské činnosti v oblasti regionální i evropské dotační politiky, projektového řízení apod. a pomoci při vyhledávání zahraničních partnerů projektů, nebylo dle výzkumu ze strany obcí využito. Celkově využilo alespoň jedné ze zmíněných služeb 31 obcí, což představuje více jak 80 % dotázaných.

Graf 2: Využití služeb MAS BLN členskými obcemi v programovém období 2007-2013

Zdroj: Vlastní šetření

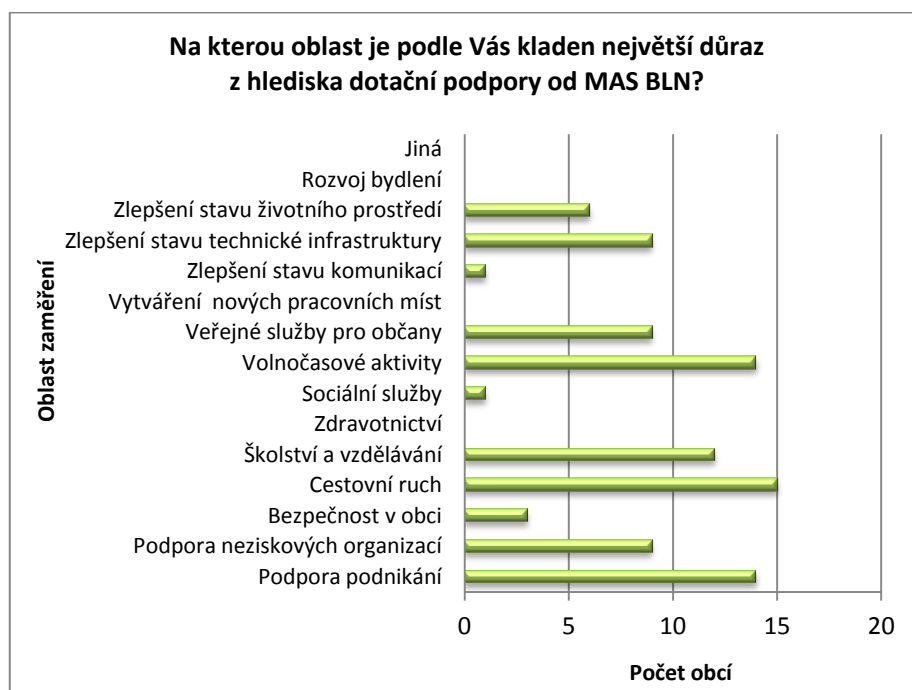
Výsledky tohoto šetření společně s dalšími aktivitami MAS BLN, které již byly prezentovány, mohou být považovány za dostatečný argument pro přijetí třetí hypotézy: MAS Blanský les – Netolicko podporuje regionální rozvoj i svou další činností, kterou vyvíjí nad rámec programu LEADER. Místní akční skupina Blanský les – Netolicko skutečně vyvíjí i jinou aktivitu a poskytuje i jiné služby, které jsou subjekty v území aktivně využívány a přispívají k jejich rozvoji. Přijetí třetí hypotézy umožňuje zároveň přijetí i hypotézy druhé: Existují MAS, které podporují rozvoj i svou další iniciativou nad rámec Programu rozvoje venkova (programu LEADER), neboť činnost MAS Blanský les – Netolicko je jasným příkladem existence právě takové MAS. Nutnost místních akčních skupin, které chtějí pracovat skutečně efektivně a chtějí opravdu hodnotně přispívat k rozvoji regionu, angažovat se i mimo rámec Programu rozvoje venkova, byla potvrzena již studiem odborných zdrojů (př. publikace Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice, 2008), což též navádí k závěru, že musí existovat MAS, které se nezaobírají pouze přerozdělováním prostředků z programu LEADER.

Cílem následujících otázek bylo potvrzení popřípadě vyvrácení první hypotézy: Projekty realizované v rámci MAS a jejich zaměření odpovídají specifickým vlastnostem a požadavkům regionu. Otázka č. 3 směřovala k zjištění oblasti, na kterou je podle názoru jednotlivých představitelů kladen největší důraz z hlediska dotační podpory MAS BLN. Na výběr bylo 14 možností plus patnáctá varianta jiná. Představitelé mohli označit i více oblastí, v průměru vybírali 2–3. Nejčastěji se v jejich odpovědích objevovala oblast cestovního ruchu, tu vybralo dokonce 15 obcí z 37, což odpovídá 40 % respondentů, následovala oblast podpora podnikání a volnočasové aktivity. Tyto varianty byly vybrány 14 obcemi. 12 obcí označilo jako odpověď školství a vzdělávání, 9 obcí se poté přiklonilo k variantě podpora neziskových organizací, variantě veřejné služby pro občany a shodně i k variantě zlepšení stavu technické infrastruktury.

MAS BLN se skutečně ve velké míře zaměřovala a stále zaměřuje na oblast cestovního ruchu, neboť si uvědomuje vysoký potenciál daného regionu. Nejen, že podporuje subjekty v území prostřednictvím dotačních podpor, ale též v tomto ohledu vyvíjí vlastní aktivitu. Není tedy divu, že obce vnímají cestovní ruch jako oblast, na kterou je kladen největší důraz. V očích starostů je velmi podporovanou oblastí i oblast podnikání. Tento dojem může vycházet z faktu, že v programovacím období 2007–2013 došlo k vypsání výzev, které byly zacíleny pouze na podnikatele, popřípadě již z nového

programovacího období 2014–2020, ve kterém je Program rozvoje venkova zaměřen téměř výhradně na podnikatelské subjekty. Ve skutečnosti však do oblasti podnikání plynula v programovacím období 2007–2013 pouze necelá čtvrtina prostředků rozdělovaných prostřednictvím programu LEADER. Zbylé prostředky putovaly obcím, neziskovým organizacím, spolkům apod., právě na podporu dalších nejvíce zmiňovaných oblastí, a tedy do oblasti volnočasové aktivity, školství a vzdělávání, na činnost neziskových organizací, na veřejné služby pro občany a na zlepšení stavu technické infrastruktury.

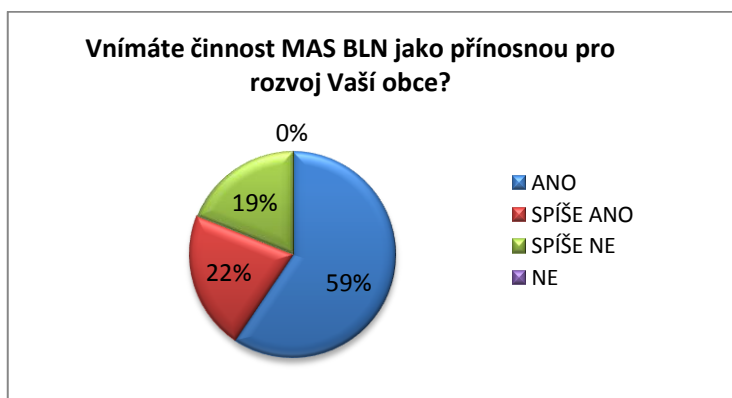
Graf 3: Na kterou oblast je podle Vás kladen největší důraz z hlediska dotační podpory od MAS BLN?

Zdroj: Vlastní šetření

Jako další bylo zjišťováno, zda obce vnímají působení MAS Blanský les – Netolicko jako přínosné, a to konkrétně pro ně samotné. 81 % se přiklonilo k možnosti, že MAS skutečně představuje přínos pro rozvoj jejich obce. Konkrétně 22 obcí (59 %) uvedlo odpověď ANO, 8 obcí (22 %) poté odpověď SPÍŠE ANO. Žádný z představitelů neodpověděl NE, ovšem 7 respondentů využilo varianty SPÍŠE NE.

Graf 4: Vnímáte činnost MAS BLN jako přínosnou pro rozvoj Vaší obce?

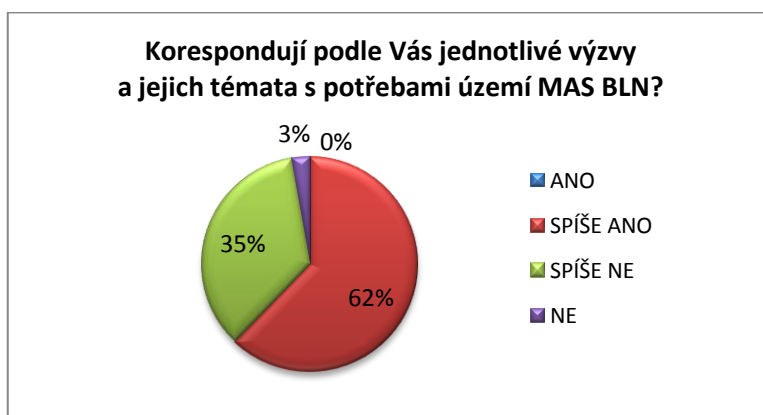
Zdroj: Vlastní šetření

Další otázka směřovala k odhalení problémů, se kterými se členské obce MAS potýkají, a to záměrně s cílem komparace s oblastmi, do kterých podle nich putuje největší finanční podpora. Mohly být uvedeny až tři problematické záležitosti v obci, které jsou shrnuty v Příloze 6. Nejčastěji byly zmiňovány problémy související se stavem vodohospodářské infrastruktury. Až 19 obcí, což znamená více jak polovina odpovídajících, se dotkla tohoto tématu. Uváděly problémy týkající se především stavu kanalizace, a tedy nutnosti její opravy, popřípadě rozšíření, 9 obcí poté výslovně zmínilo nutnost výstavby, rozšíření nebo opravy ČOV. Druhé místo z hlediska četnosti odpovědí bezpochyby obsadil problém týkající se stavu a nutnosti oprav místních komunikací. Tento problém zmínilo více jak 40 % respondentů (16 obcí z celkových 37 odpovídajících). Na dalších problémech se představitelé shodovali již méně. Představitelé 4 obcí uvedli jako problém obecně stav celé technické infrastruktury, též 4 představitelé uvedli problém bezpečnosti v obci související především s vysokou rychlostí a hustým provozem v obci, a tedy nutností vybudovat chodníky, přechody, popřípadě pořídit bezpečnostní radary. 4 představitelé dále zmínili problém volnočasových aktivit, 1 poté obecně společenského života, 3 představitelé uváděli jako problém vzhled obce a s tím související nutnost úprav veřejných prostranství. Další problémy byly uváděny již sporadicky. Jednalo se např. o problém odpadového hospodářství, cestovního ruchu, nedostatku stavebních parcel apod.

Otázka č. 6 směřovala k zjištění toho, zda představitelé obcí vnímají nastavení výzev a jejich témat jako vhodné s ohledem na potřeby celého území MAS BLN, nikoli pouze s ohledem na jejich potřeby. Žádný s představitelů nepovažuje jejich nastavení za jednoznačně korespondující s potřebami území, pouze jeden představitel se přiklonil k druhé z krajních variant, a to, že absolutně nekorespondují. Většina představitelů však

volila mírnější variantu. 23 obcí se přiklonilo k možnosti SPÍŠE ANO, nezanedbatelný počet respondentů (13 představitelů) však označil variantu SPÍŠE NE. Součástí otázky č. 6 byla i podotázka určená pro respondenty smýšlející, že výzvy nekorespondují se skutečnými potřebami území. Ti měli odpovědět na otázku, na jaké téma by měly být tedy více zaměřeny. Představitelé většinou odkazovali právě na problémy, které uvedli v přecházející otázce. Souhrnně lze tak vyvodit, že by měly být více zaměřeny na oblast vodohospodářské infrastruktury a dopravní infrastruktury. Někteří respondenti zdůrazňovali, že v minulosti byli spokojeni, ovšem v současné době již prakticky neexistuje možnost čerpání z PRV (LEADER) prostřednictvím MAS pro obce. S tím souvisí i odpovědi, že by měly být výzvy více zaměřeny na základní potřeby malých obcí. Objevila se i odpověď, která nereagovala až tak na témata, ale na fakt, že priority, které obec má, přesahují finanční možnosti MAS, což znamená, že projekty, které by mohla obec skrze MAS a skrze jednotlivé výzvy realizovat, nejsou ty, které skutečně potřebuje.

Graf 5: Korespondují podle Vás jednotlivé výzvy a jejich témata s potřebami území MAS BLN?

Zdroj: Vlastní šetření

Odpověď jedné z obcí související s jejími prioritami, nahrává otázce č. 7: **Máte někdy pocit, že realizujete projekty, které nejsou až tak prioritní, ale lze na ně zrovna získat dotační podporu od MAS?** Z 37 obcí uvedla sice více než polovina (22 obcí) obcí, že nerealizují projekty, které nejsou prioritní, ovšem 15 obcí, které představují více než 40 % souboru, uvedlo, že takové projekty realizují. Na základě doplňujících rozhovorů bylo zjištěno, že toto procento by bylo ještě mnohem větší, důvodem však je velikostní složení členských obcí MAS, kdy téměř 70 % z nich

představuje obce do 500 obyvatel, a tedy obce menší velikosti, které si z finančních důvodů opravdu nemohou dovolit realizaci projektů, které nemají prvořadý význam.

Graf 6: Realizujete někdy projekty, které nejsou až tak prioritní?

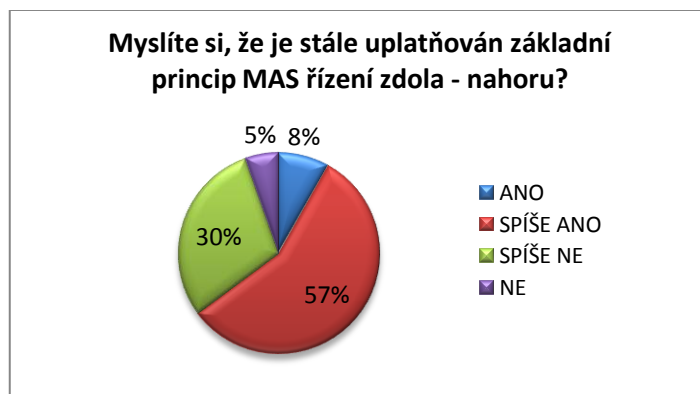

Zdroj: Vlastní šetření

Na další otázku, zaměřenou na uplatňování základního principu místních akčních skupin řízení zdola – nahoru právě v konkrétním případě MAS BLN, se převážná většina dotazovaných přiklonila k variantě, že tento princip řízení je v dané MAS skutečně dodržován (cca 65 %). Konkrétně 3 obce odpověděly, že jednoznačně ANO, 21 obcí že SPÍŠE ANO. 11 obcí označilo odpověď SPÍŠE NE, 2 obce se vyhranily pro odpověď, že rozhodně NE. Na doplňující otázku, určenou pro obce odpovídající spíše ne nebo ne, jaké aktivity jsou podle nich řízeny direktivně shora, řada představitelů neuměla konkrétně odpovědět. Z vyplněných dotazníků a doplňkových rozhovorů bylo vyvozeno, že členské obce si sice myslí, že tento princip již není tak moc dodržován, avšak jsou si vědomy, že to není chybou MAS. Podle nich je direktivně určováno množství peněz pro MAS, dotační tituly i kdo o ně může žádat, což znamená, že v prostředí politiky Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) je velice složité samotné fungování MAS. Obce si připadají díky současným principům uplatňovaným na národní úrovni tlačeni skrze finanční prostředky přidělované MMR především mikroregionům a MAS k rozhodnutí být součástí právě takovýchto uskupení. Zároveň uvádí, že v novém již probíhajícím programovém období je skoro nemožné pro obce čerpat z vyhlášených výzev, neboť současné výzvy např. z PRV jsou dle jejich slov určeny výhradně pro zemědělce, a že v tomto období nebyl brán zřetel na požadavky obcí, především v oblasti investiční výstavby. S lítostí tyto informace potvrzuje i ředitel MAS BLN, který uvedl, že v oblasti plánování je přístup bottom-up používán v současné době hlavně při přípravě strategie, avšak například nastavení operačních programů již téměř

nekoresponduje s tím, co obce v rámci MAS potřebují. Dodává ovšem, že jediné co místním akčním skupinám zbývá, je se s tímto stavem smířit, pracovat s ním a snažit se z něj vytěžit maximum. Byť mají místní akční skupiny svá pravidla pro svoje projekty, stejně se musejí řídit pravidly z MZe, MMR apod.

Graf 7: Myslíte si, že je stále uplatňován základní princip MAS řízení zdola - nahoru?

Zdroj: Vlastní šetření

Otázka č. 9 a 10 směřovala k zjištění počtu dotací přidělených obcím v období 2007–2013, a to celkově a přes MAS BLN. Hodnocení bylo založeno na prvotním rozdělení obcí do pěti kategorií dle počtu obyvatel. Jak můžeme vidět v následující Tabulce 6, nejméně dotací bylo ve sledovaném období přiděleno nejmenším obcím. Zároveň v těchto obcích tvořily dotace přes MAS BLN největší podíl z celkového počtu přidělených dotací, a to 22% podíl. To do jisté míry dokládá úspěšnou snahu MAS BLN, prostřednictvím nastavení preferenčního kritéria umístění v malých obcích, dosáhnout aktivizace činnosti v malých obcích. V obcích v kategorii 201–500 obyvatel byl průměrný počet přidělených dotací 14,4. Tuto hodnotu však výrazně zvýšil Jankov, který uvedl v dotazníku, že v období 2007–2013 obdržel 40 dotací. Při vyloučení této extrémní hodnoty by se průměrný počet přidělených dotací snížil na 11,25. V kategorii 501–1000 obyvatel nalezneme v území pouze 4 obce, z toho jedna obec na otázku počtu obdržených dotací odpověď neuvědla, což společně s výrazně vyšší hodnotou 30 dotací, které uvedla obec Zlatá Koruna, oproti dalším dvěma obcím, které uvedly počet 10 (obec Lipí) a počet 15 (obce Vitějovice), přispělo k výpočtu průměru 18,3 přidělených dotací. Tuto hodnotu nelze bohužel z hlediska malého počtu odpovědí považovat za vypovídající. V kategorii 1001–2000 obyvatel obdržely obce v průměru 25 dotací, z toho podíl dotací přes MAS BLN činil 6,7 %. Zde průměrný počet dotací výrazně navýšila obec Homole, která uvedla za zmiňované období počet 95 obdržených dotací.

Při vyloučení této extrémní hodnoty, bychom se pohybovali kolem průměrného počtu 12 dotací. Porovnání s hodnotou v předcházející i následující kategorii je velice obtížné, neboť i v kategorii 2001 a více obyvatel se na území nachází pouze 4 obce, které navíc uvedly velmi rozdílné hodnoty počtu obdržených dotací. Představitelka obce Kamenný Újezd uvedla počet 22 dotací, představitel obce Netolice uvedl počet kolem 80, starosta obce Křemže počet 54. Výrazně jinou hodnotu uvedla představitelka obce Litvínovice. Podle ní obec obdržela v období 2007–2013 pouze 6 dotací. Průměr byl poté spočítán na 40,5 dotací, z čehož podíl dotací přes MAS činil téměř 10 %, na čemž se výrazně přičinila obec Netolice, která skrze MAS obdržela dokonce 9 dotací. Pokud bychom opět vyloučili tuto extrémní hodnotu, průměrný počet dotací přidělených přes MAS by v této kategorii obcí činil 2,3. Konkrétní hodnoty počtu dotací uvedené představiteli jednotlivých obcí můžeme nalézt v Příloze 7: Počet přidělených dotací obcím MAS BLN v období 2007–2013.

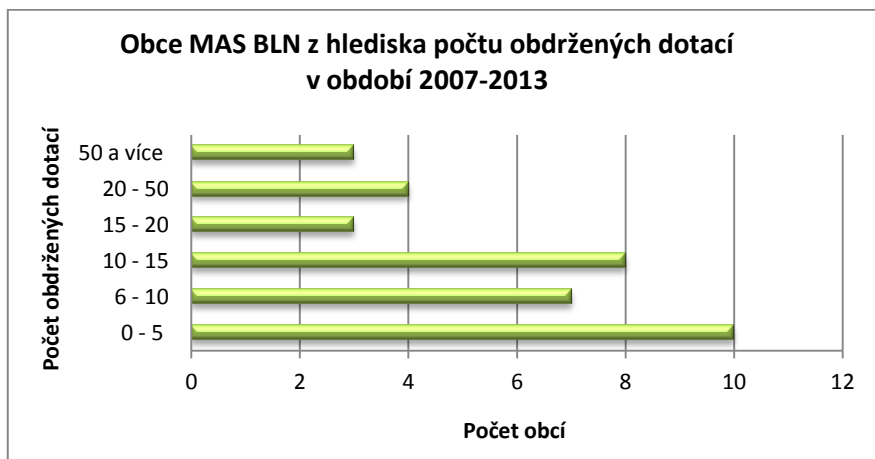
Tabulka 6: Průměrný počet přidělených dotací obcím MAS BLN v období 2007-2013

Kategorie obcí dle počtu obyvatel	Průměrný počet přidělených dotací	Průměrný počet přidělených dotací přes MAS BLN	Podíl dotací přes MAS BLN z celkového počtu přidělených dotací (v %)
1 - 200	5	1,1	22
201 - 500	14,4	1,5	10,4
501 - 1000	18,3	1,8	9,8
1001 - 2000	25,3	1,7	6,7
2001 a více	40,5	4	9,9

Zdroj: Vlastní šetření

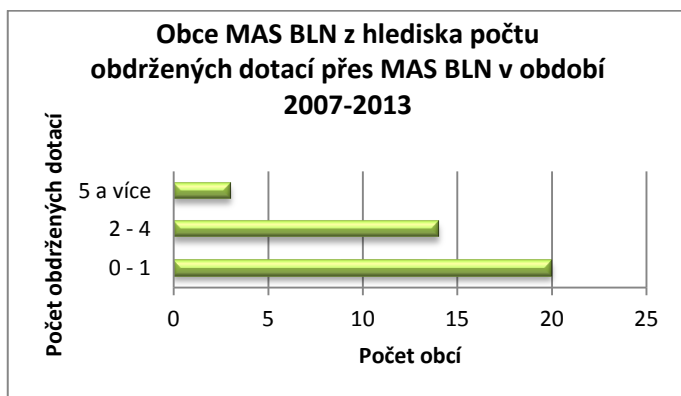
Z hlediska dalších analýz můžeme konstatovat, že největší počet obcí MAS BLN obdržel v období 2007–2013 0 až 5 dotací. Jedná se o relativně malý počet, jehož důvodem je již zmíněná velikost členských obcí. Z hlediska počtu dotací obdržených přes MAS BLN se poté jednalo o počet 0 až 1, přičemž přesně 10 obcí obdrželo právě jednu dotaci z MAS BLN a 10 obcí neobdrželo žádnou dotační podporu.

Graf 8: Obce MAS BLN z hlediska počtu obdržených dotací v období 2007-2013

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 9: Obce MAS BLN z hlediska počtu obdržených dotací přes MAS BLN v období 2007-2013

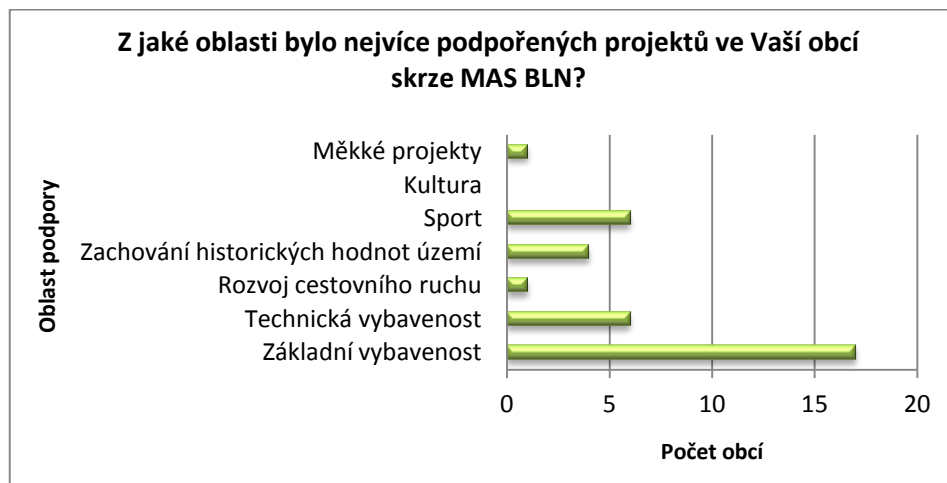

Zdroj: Vlastní šetření

Následující otázka směřovala k zjištění oblasti, ze které bylo nejvíce podpořených projektů v jednotlivých obcích skrze MAS. Tato otázka byla tedy určena pouze pro obce, které z MAS BLN skutečně obdržely finanční podporu. V případě stejného počtu podpořených projektů ze dvou a více oblastí, označovaly obce více možností. Výsledky šetření jsou shrnuty v následujícím grafu, ze kterého můžeme vyčíst, že obce převážně čerpaly finanční podporu na projekty týkající se základní vybavenosti obce, ať již na projekty související s dopravní infrastrukturou, veřejným osvětlením, tak opravou budov základní občanské vybavenosti. Další oblastí v pořadí, ze které bylo nejvíce podpořených projektů v obcích MAS, byla oblast technické vybavenosti (vodohospodářská infrastruktura, informační systém apod.) a oblast sport,

kteřá zahrnovala projekty týkající se především výstavby či rekonstrukce sportovních, ale i dětských hřišť.

Graf 10: Z jaké oblasti bylo nejvíce podpořených projektů ve Vaší obci skrze MAS BLN?

Zdroj: Vlastní šetření

Na základě výsledků dotazníkového šetření společně s předcházejícími informacemi můžeme přijmout i v pořadí první hypotézu: Projekty realizované v rámci MAS a jejich zaměření odpovídají specifickým vlastnostem a požadavkům regionu, a to i přes fakt, že výsledky dotazníkového šetření nepůsobí v tomto směru naprosto jednoznačně. Je ovšem nutné na tyto výsledky stále pohlížet jako na subjektivně zabarvené, neboť respondenty byly pouze obce. Převážná většina obcí se sice přiklonila k variantě, že MAS představuje přínos pro rozvoj jejich obce, že výzvy a jejich témata spíše korespondují s potřebami území a že princip řízení MAS zdola – nahoru je stále v dané MAS dodržován, avšak při komparaci uváděných problematických záležitostí obcí s oblastmi, do kterých putuje podle jejich názoru největší dotační podpora, se dostáváme do rozporu. Obce se potýkají především s problémy s vodohospodářskou a dopravní infrastrukturou, ale podpora podle nich směřuje nejvíce do oblasti podnikání, cestovního ruchu a volnočasových aktivit. Je však nutné vzít v potaz, že projekty realizované obcemi v období 2007–2013 měly převážně charakter projektů podporující základní vybavenost, a tedy i zmíněnou dopravní infrastrukturu. To společně s faktem, že obce nejsou pouze jediným subjektem, který se podílí na rozvoji regionu, na který musí brát MAS ohled, a kterému skrze MAS putuje finanční podpora, vypovídá o dobře zacílené podpoře. Problém lze spatřit spíše v rozsahu, neboť je jasné, že finanční prostředky, které má MAS k dispozici zdaleka nepostačují pro naplnění priorit všech

členských obcí ani všech subjektů v území. MAS na začátku programového období specifikovala prostřednictvím SPL problémy území, nastavila si určité cíle, které by měly přispět ke splnění požadavků regionu, a tyto cíle skutečně naplnila. Docílila toho ovšem nejen skrze obce, ale vhodným rozdělením prostředků mezi jednotlivé projekty a jednotlivé subjekty.

Předposlední otázka sloužila k zjištění toho, zda MAS BLN podporuje svou efektivitu práce i kontrolou realizovaných projektů, a tedy kontrolou toho jak účelně vynaložila finanční prostředky. Obce byly dotazovány, zda se ze strany MAS BLN setkaly s kontrolou realizovaných projektů, přičemž jejich odpověď mohla být: ano setkali, výsledek projektu byl kontrolován osobně, ano setkali, výsledek projektu byl kontrolován prostřednictvím určitých dokumentů, které musely být zaslány MAS, popřípadě ne, s žádnou kontrolou jsme se nesetkali. Tato otázka byla opět určena pouze obcím, které prostřednictvím MAS nějaký projekt realizovaly. Z celkového počtu 27 respondentů (z 37 odpovídajících 10 obcí projekt skrze MAS BLN nerealizovalo) se 12 obcí setkalo s osobní kontrolou, 8 obcí s kontrolou formou dokumentů. Lze tedy říci, že MAS Blanský les – Netolicko podporuje svou efektivitu práce i následnou kontrolou, neboť více jak 70 % obcí bylo po realizaci projektu zkontrolováno.

Graf 11: Setkali jste se ze strany MAS BLN s kontrolou realizovaných projektů?

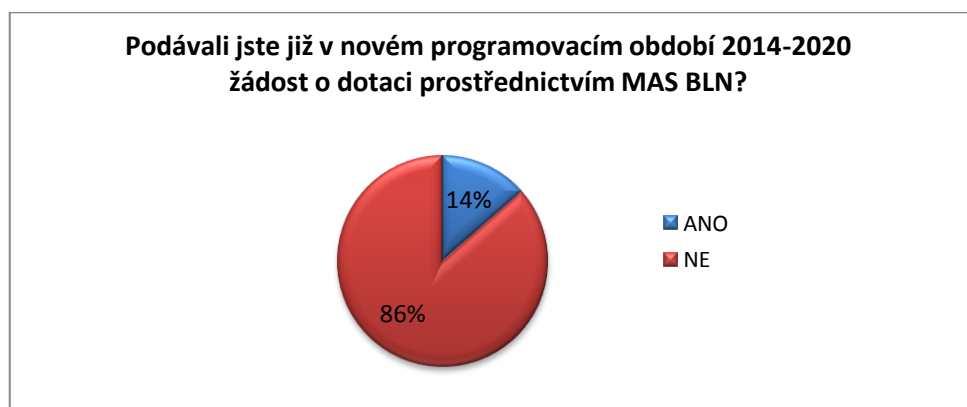

Zdroj: Vlastní šetření

Poslední otázka celého dotazníku se již týkala nového programovacího období. Konkrétně toho, zda již obce podávaly žádost o dotaci prostřednictvím MAS BLN. 32 obcí odpovědělo, že NE. Jako důvod uvedly, že zatím nemají fiche, do kterých by žádost podaly. Pro tyto obce byla připravena podotázka, zda se ale chystají využít této možnosti v budoucnosti. 28 z nich odpovědělo ANO, pouze 4 obce odpověděly NE. Na základní otázku, zda již podávali žádost o dotaci, odpovědělo 5 obcí ANO. Pro tyto

obce byla připravena podotázka, do jaké fiche (opatření) a o jaký projekt se jednalo. Většina obcí poskytla neúplné informace. Představitelka obce Litvínovice uvedla, že podávali prostřednictvím MAS žádost do IROPu, neuvédla ovšem, o jaký projekt se jednalo. Představitelka obce Branišov uvedla naopak pouze projekt, o který prý prostřednictvím MAS BLN žádala, a to nákup počítače a nákup kompostérů, podobně tak představitel Chvalšín uvedl projekt pořízení vybavení na konání kulturních akcí v obci, projekt nákup hasičského dopravního auta, projekt rekonstrukce budovy SDH a projekt počítačové a jazykové učebny v ZŠ Chvalšiny. Představitelka obce Kamenný Újezd uvedla, že podávala žádost do dotačního programu Program obnovy venkova Jihočeského kraje (POV JK) 2016 do Opatření 1 Dotačního titulu 2: Komplexní úprava veřejných prostranství, obnova, údržba a zřizování veřejné zeleně, oprava, rekonstrukce a výstavba místních komunikací, chodníků, veřejného osvětlení, rozhlasu, cyklistických a pěších stezek. Ve skutečnosti lze předpokládat, že obce Branišov, Chvalšiny a Kamenný Újezd, které odpověděly ANO, o tyto dotace žádaly jako samostatné subjekty a jejich žádosti směřovaly pravděpodobně ve všech případech do dotačního programu POV JK, a tedy výzev vyhlášených Jihočeským krajem, nikoli MAS. MAS BLN se v těchto případech přičinila s největší pravděpodobností pouze upozorněním na tyto výzvy na svých webových stránkách, maximálně pomocí při zpracování žádostí.

Graf 12: Podávali jste již v novém programovacím období 2014-2020 žádost o dotaci prostřednictvím MAS BLN?

Zdroj: Vlastní šetření

Na závěr lze tedy konstatovat, že ačkoliv nové programovací období je již v polovině, prozatím členství v MAS nepřináší subjektům v území žádné zvláštní výhody a není tedy divu, že minimálně obce hodnotí již dnes předcházející období jako velice úspěšné a to současné jako nerespektující potřeby obcí, ovšem s již zmíněným

dodatkem, že chyba není na straně místní akční skupiny, ale na politice uplatňované na národní úrovni, která neusnadňuje fungování ani samotným obcím ani MAS.

5 DISKUSE A DOPORUČENÍ

V diplomové práci byly stanoveny tři hypotézy. Cílem první hypotézy bylo dokázat či vyvrátit, že projekty realizované v rámci MAS a jejich zaměření odpovídají specifickým vlastnostem a požadavkům regionu. Metodika výběru projektů i konkrétní realizované projekty byly podrobně popsány v praktické části. Pokud se budeme zabývat tím, jak realizovat projekty, které skutečně přispívají k rozvoji území a odpovídají tedy požadavkům regionu, ve kterém MAS působí, pak je dle názoru Pelcla, Havránka, Lehmannové a Martínka (2008) nezbytné, aby jednotlivé MAS kvalifikovaně identifikovaly problémy a možnosti území a na základě jejich vyhodnocení stanovily odpovídající strategii rozvoje. Zároveň je nutné, aby vybudovaly odpovídající mechanismus distribuce peněz pro programy typu LEADER. Z analýzy činnosti MAS a dotazníkového šetření vyplývá, že MAS BLN dokázala pro programové období 2007–2013 adekvátně definovat strategii, a to na základě podrobné znalosti území, na základě vypracování SWOT analýzy, ale především na základě principu komunitního plánování (přístup zdola – nahoru), kdy zapojení subjektů a osob působících a žijících v regionu přispívá k lepší identifikaci reálných potřeb území, k posílení zodpovědnosti subjektů v území za realizaci této strategie, a celkově tedy v dlouhodobém horizontu k efektivnější činnosti. Též vhodně nastavila preferenční kritéria pro výběr projektů, definovala role a odpovědnost orgánů MAS při výběru projektů a poskytla všem potenciálním žadatelům asistenci při podávání žádostí. Dle testu sebehodnocení MAS vytvořeného zmíněnými autory, tak naplnila dílčí části 2 ze 4 základních oblastí vnitřních procesů MAS, které vedou k efektivnímu fungování MAS. Díky naplnění těchto dílčích částí došlo k realizaci projektů, které skutečně odpovídaly specifickým vlastnostem a požadavkům regionu vymezených ve SPL, což potvrzuje naplnění převážné většiny cílů SPL (i monitorovacích indikátorů) pouze přes projekty realizované subjekty v území za podpory z programu LEADER, a dotazníkové šetření, ve kterém bylo zjištěno, že převážná většina respondentů vnímala výzvy a jejich témata (a tedy projekty skrze ně realizované) jako korespondující se skutečnými potřebami území MAS. Na základě těchto výsledků mohlo dojít k potvrzení první z hypotéz, a to i přesto, že určitým omezením výzkumu byl výběrový vzorek, který obsahoval pouze subjekty reprezentující územní samosprávy, a tedy pouze jednu ze zájmových skupin v rámci MAS. Do budoucna by jistě bylo přínosné realizovat podobný výzkum, který by

však obsáhl zástupce všech subjektů působících v území, a to především s ohledem na současně probíhající programovací období 2014–2020, které zástupci územních samospráv hodnotí jako koncipované spíše pro podnikatelské subjekty, především pak pro zemědělské subjekty. K určitému povýšení výzkumu by mohlo dojít i zaměřením se na případnou existenci korelace mezi počtem obdržných dotací a dobou, po kterou setrvává jeden starosta ve funkčním období. Mohlo by dojít k identifikaci určitého trendu, a to předpokládejme vztahu, čím déle je starosta ve funkčním období, tím větší počet dotací získává, neboť je v problematice více zaangażovaný a tedy aktivnější. Na řešení této hypotézy již bohužel daná práce neposkytovala prostor.

K potvrzení druhé a třetí hypotézy: Existují MAS, které podporují rozvoj i svou další iniciativou nad rámce Programu rozvoje venkova (programu LEADER) a MAS Blanský les – Netolicko podporuje regionální rozvoj i svou další činností, kterou vyvíjí nad rámec programu LEADER, by postačovala pouhá analýza odborných zdrojů a analýza činnosti MAS BLN. I ta byla však doplněna dotazníkových šetřením, na jehož základě bylo zjištěno, že kromě toho, že MAS BLN realizuje řadu vlastních projektů, které mají přispívat k naplnění priorit schválených ve strategii rozvoje a byly popsány v praktické části, poskytuje též další služby, které jsou subjekty v území aktivně využívány a přispívají k jejich rozvoji. Tyto aktivity společně s kvalifikovaným a zkušeným personálem, dalšími aktivitami MAS probíhajícími v kooperaci se všemi místními aktéry, získáváním a přenášením zkušeností s prací ve venkovském prostoru na úroveň regionální, národní i mezinárodní a poskytováním informací o své činnosti a dění na území MAS, považuje Pelcl, Havránek, Lehmannová a Martínek (2008) za důležité principy přispívající k naplnění dalších 2 základních oblastí vedoucím k efektivnímu fungování MAS. I v těchto oblastech lze na základě kritérií nastavených ve zmíněném testu sebehodnocení MAS (např. MAS vytváří vlastní grantové programy financované z jiných zdrojů než LEADER, vlastní projekty MAS a komerční činnost MAS vycházejí z priorit schválené strategie, soulad projektů se strategií sleduje výkonný orgán MAS, management MAS zvyšuje svoji odbornost, v orgánech MAS je rovnoměrně zastoupen veřejný, podnikatelský a neziskový sektor, na webových stránkách MAS lze zjistit základní informace o MAS a její činnosti, MAS vydává vlastní tištěné nebo elektronické zpravodaje o své činnosti, téma „spolupráce“ je definováno ve strategii apod.) potvrdit naplnění převážně většiny kritérií, a tedy efektivní práci MAS. Tím se dostává nejen k potvrzení třetí hypotézy, částečně skrze ni i k potvrzení druhé hypotézy, neboť MAS BLN je jasným příkladem existence právě

takové MAS, která podporuje rozvoj i svou další iniciativou nad rámec Programu rozvoje venkova, ale i k potvrzení prospěšnosti a efektivnosti práce MAS Blanský les – Netolicko nejen na základě vlastního subjektivního hodnocení, ale i na základě testu sebehodnocení MAS vytvořeného autory publikace Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice (Pelcl, Havránek, Lehmannová, Martínek, 2008).

Závěry diplomové práce potvrzující všechny stanovené hypotézy, a tedy i efektivní práci MAS Blanský les – Netolicko pro rozvoj regionu v programovém období 2007 – 2013, lze srovnat i s výsledky názorového šetření u místních aktérů, které provedla MAS BLN v roce 2014. Cílovou skupinu představovali příjemci dotace, konkrétně ti, kteří v letech 2008–2013 obdrželi finanční podporu prostřednictvím programu LEADER (z PRV), popřípadě ti, kteří v letech 2012–2014 obdrželi finanční podporu z vlastního grantového programu Podpora konání kulturních a společenských akcí v regionu MAS BLN. Do dotazníkového šetření byly zapojeny obce, podnikatelské subjekty i neziskové organizace, celkem 14 subjektů. Výsledky šetření, jehož cílem bylo zjistit spokojenost subjektů s administrací projektů, všeobecně s činností MAS a umožnit těmto subjektům vyjádřit návrhy, které by mohly být uplatněny při přípravě strategie na nové období, prezentovala MAS následovně: *„Všichni respondenti byly spokojeni s procesem administrace ze strany MAS BLN, podpora projektů výrazně pozitivně přispěla k jejich dalšímu rozvoji. Respondenti jsou rovněž dostatečně informováni (prostřednictvím přímých zpráv z MAS, webových stránek, osobními konzultacemi). Většina respondentů označila za důležité oblasti, na které by se měla MAS BLN zaměřit, zejména občanskou vybavenost, vznik nových pracovních míst a udržení zaměstnanosti v obcích, volnočasové aktivity, podpora zemědělství (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014–2020 MAS BLN, 2014, Příloha 4e).“*

Komparace výsledků práce, v obecnější rovině, je možná i se závěry podobných výzkumů zahraničních autorů, kteří se též snaží na příkladech fungování konkrétních místních akčních skupin, popřípadě většího souboru místních akčních skupin, dokázat význam MAS při rozvoji venkova. Konkrétně například s výzkumem Guzal-Deca (2016), který na příkladu 16 polských MAS, působících v území Lublinského vojvodství, dokazuje vysoký potenciál MAS ovlivnit rozvoj venkova. Dochází ke stejným závěrům jako daná práce ohledně výhod, které přináší forma spolupráce skrze MAS. Jedná se například o to, že MAS zvyšuje sociální aktivity obyvatel, umožňuje členům získat dodatečné finanční prostředky pro rozvoj, které mohou výrazně přispět

k zlepšení kvality života obyvatel na venkově, umožňuje výměnu zkušeností a osvědčených postupů mezi členy a partnery a je např. i prostředkem pro udržení tradice na venkově. Závěry jeho výzkumu se odlišují z hlediska pohledu na využívání unikátních zdrojů vlastním způsobem. MAS podléhající výzkumu zmíněného autora, na rozdíl od MAS BLN, nevyužívají místní zdroje takovým způsobem, aby dostatečně podporovaly tradice a specifickou území.

I přes výrazně vyšší venkovskou úroveň rumunských oblastí ve srovnání s jinými zeměmi EU, lze výsledky této práce komparovat i se závěry výzkumu Alba & Chita (2014), kteří shodně deklarují důležitost existence programu LEADER, jakožto jednoho z nejdůležitějších nástrojů místního rozvoje, který pomáhá řešit ekonomickou a sociální nerovnováhu mezi venkovem a městech prostřednictvím udělování grantů na místní projekty, a tím i důležitost místních akčních skupin, které v tomto procesu představují důležitý institucionální spojník. O zásadním významu MAS na regionální, národní i evropské úrovni, jako institucionálního spojníku, respektive prvku, který umožňuje přenos informací a vztahů s vládami, vypovídá i výzkum Arroya, Lópeze & Blanca (2015), uskutečněný na 65 MAS působících ve Španělsku, které reprezentují přibližně čtvrtinu všech MAS v daném státě. Tento výzkum též dokládá důležitost existence iniciativy LEADER pro řešení problémů ve venkovském prostředí, a tedy i místních akčních skupin, které tento princip uplatňují, a tím významně přispívají k řešení problému nedostatku sociální koordinace, nižší ekonomické diverzifikace venkova a celkově aktivity, vylidňování venkova apod. Nejzajímavějším přínosem daného výzkumu je však nalezená shoda v názorovém šetření jednotlivých aktérů rozvoje venkova. Představitelé MAS, kteří byli podrobeni výzkumu ze strany zmíněných autorů a představitelé členských obcí MAS BLN se shodují na problému v podobě prosazování principu „top-down“ při plánování politiky rozvoje venkova. Respondenti sice uvádějí relativní svobodu při navrhování a provádění strategií, avšak nedostatečnou míru zapojení do procesu vypracovávání regionálních programů a programů rozvoje venkova, především pak před programovacím obdobím 2014–2020, což ve výsledné fázi velmi ovlivňuje podobu a efektivitu práce místních akčních skupin.

Na závěr diskuse lze konstatovat, že informace uvedené v této práci, konkrétně informace získané analýzou činnosti MAS a provedeným výzkumem, korespondují nejen s výsledky výzkumu MAS BLN, nýbrž i s výsledky výzkumů zahraničních autorů. Zmíněné výzkumy dokazují úlohu místních akčních skupin v regionálním rozvoji, důležitost existence iniciativy LEADER, zároveň potvrzují, že venkovské

oblasti v různých státech řeší stejné, popřípadě velmi obdobné problémy, ale i to, že aktéři rozvoje venkova velmi obdobně pohlízejí na fungování místních akčních skupin a celkově politiky rozvoje venkova.

Dosavadní informace a hodnocení činnosti místních akčních skupin se týkalo především minulého programovacího období. Částečně však již byla nastíněna i problematika období stávajícího (programovací období 2014–2020). Bezpochyby je skutečně nutné, pomyslet i na toto období, neboť se nacházíme již v jeho polovině. Informace zjištěné k současnému období již nejsou tak růžové. Obce stále nejsou informovány o fíchách a výzvách MAS a již ani nepředpokládají, že by se toto období ještě mohlo z hlediska možností vyrovnat období předcházejícímu. Kritizují nerespektování potřeb obcí, ale hlavně zaměření PRV téměř výhradně na zemědělské subjekty (zde by se právě uplatnil i pohled jiných zájmových skupin na tuto problematiku). Za viníka ovšem neoznačují Místní akční skupinu Blanský les – Netolicko. Ta by mohla alespoň částečně tento skeptický pohled obcí přebýt svou vlastní aktivitou, neboť MAS může přispívat k rozvoji venkova i jiným způsobem, než jen administrativou SCLLD. MAS může zaměřit svou pozornost mimo program PRV i na programový rámec ERDF a ESF, může se pokusit získávat finanční prostředky z dalších dotačních programů, přes nové sponzory nebo skrze provozování určité komerční činnosti. Vlastní prostředky poté může využít přímo (např. pro uspořádání kulturní akce) nebo při přípravě a realizaci projektů z ostatních fondů EU jako vlastní podíl. MAS také může výrazně pomoci jednotlivým obcím dostat se k různým finančním prostředkům, a tak též přispět k rozvoji oblasti a zvýšení kvality života místních. Jedná se tedy hlavně o to, že by se MAS BLN měla v současné době zaměřit především na svou vlastní činnost, kterou může docílit mnohem hodnotnějších výsledků a z momentálně fungujícího/nefungujícího čerpání prostředků z PRV se poučit a pokusit se pro nové programovací období např. skrze NS MAS více prosadit zájmy své a svého území (především pak obcí v území).

6 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo na základě analýzy činnosti Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko, a to konkrétně činnosti spočívající v identifikaci potřeby a zájmů území, tvorbě strategických dokumentů, nastavení cílů a na ně navazujících fíčí a výzev, spočívající ve výběru a realizaci projektů, ale i ve vlastní činnosti nad rámec Strategického plánu LEADER, obecně dokázat úlohu MAS v regionálním rozvoji, konkrétně pak zhodnotit prospěšnost činnosti a efektivitu práce této konkrétní MAS.

Místní akční skupiny byly v minulosti zakládány především v souvislosti s možností čerpat nemalé finanční prostředky z programu LEADER. Jejich hlavním posláním však již v té době bylo pomoci při rozvoji venkovských oblastí a zkvalitnění života místních obyvatel skrze ně samotné. Tohoto poslání dnes nelze dosáhnout pouze přerozdělováním finančních prostředků z Programu rozvoje venkova, nýbrž prací nad rámec Strategického plánu LEADER.

Před realizací vlastního výzkumu byly tak stanoveny tři hypotézy související právě s identifikací potřeb území a s prací MAS nad rámec PRV. Konkrétně se jednalo o hypotézu Projekty realizované v rámci MAS Blanský les – Netolicko a jejich zaměření odpovídají specifickým vlastnostem a požadavkům regionu, hypotézu Existují MAS, které podporují rozvoj i svou další iniciativou nad rámec Programu rozvoje venkova (programu LEADER) a hypotézu MAS Blanský les – Netolicko podporuje regionální rozvoj i svou další činností, kterou vyvíjí nad rámec programu LEADER. Všechny tyto hypotézy bylo možné na základě analýzy odborných zdrojů, analýzy činnosti MAS BLN, dotazníkového šetření a případných doplňujících rozhovorů přijmout.

V rámci výzkumu, který se týkal především ukončeného programovacího období 2007–2013, se ukázalo, že MAS Blanský les – Netolicko v tomto období dodržovala princip „bottom-up“, na základě dotazníkové šetření, jehož respondenty byly subjekty v území, identifikovala potřeby území, vytvořila odpovídající strategii, stanovila cíle, fíče, monitorovací indikátory, které mají být naplněny a vyhlášením výzev a realizací konkrétních projektů postupně přispívala k jejich plnění. Omezení jedné z výzkumných částí představovat soubor respondentů dotazníkového šetření, který se skládal pouze ze zástupců územních samospráv, jež představují pouze jednu ze

zájmových skupin působících v rámci MAS. Tato částečná subjektivnost byla však podpořena i dalšími informacemi a taktéž výzkumem samotné MAS BLN. Bezesporu byla dokázána i významná činnost MAS BLN nad rámec SPL spočívající nejen v poskytování mnohých služeb subjektům v území, ale i v realizaci vlastních projektů, projektů spolupráce a dalších jiných aktivit.

Z práce vyplývá, že MAS BLN v předcházejícím programovacím období 2007–2013 plnila svou hlavní úlohu a přispívala významně k rozvoji regionu. Dokázala adekvátně odhadnout potřeby nejen celého území, ale i jednotlivých zájmových skupin, dokázala na ně multifunkčně reagovat, což znamená, že postihovala svou činností, a to nejen činností jako pouhá regionální grantová agentura, veškeré sféry venkovského života. Nezaměřovala se tedy pouze na rozdělování finančních prostředků, i když i tuto činnost lze hodnotit jako efektivní, ale na aktivity, které přináší subjektům v území mnohem vyšší hodnoty. Činnost MAS BLN se tedy ukázala ve sledovaném období jako skutečně prospěšná a efektivní.

Výsledkem práce však nebylo pouze zhodnocení činnosti v minulém programovacím období, ale i upozornění na to současné, které již neodpovídá představám subjektů v území a metoda LEADER, respektive komunitní plánování a komunitní práce s veřejností musí být podporována MAS především vlastní činností, z vlastních zdrojů, popřípadě zdrojů z jiných dotačních titulů a programů než právě z Programu rozvoje venkova, který byl původním nositelem rozvoje venkova. Aby MAS dokázala co nejlépe přispět k rozvoji regionu a dokázala tak zvýšit ekonomický potenciál regionu, musí aktivně spolupracovat s jinými MAS, ale i s jinými organizacemi, a to v rámci ČR i EU.

7 SUMMARY

The aim of the diploma thesis „The role of LAG Blanský les – Netolicko in regional development and its contribution to stakeholders“ was to analyse in detail the activities of the local action group in terms of strategic documents, setting goals and with these related measures and challenges, selection and implementation of projects, fulfillment of monitoring indicators, but also in terms of its own activity beyond the Strategic plan “LEADER”. A detailed analysis of the activities of LAG was the starting point for assessing the benefits of activity and work efficiency of the LAG. The analysis was complemented through a survey. Respondents consisted by representatives of member municipalities Blanský les – Netolicko.

Local action groups were in the past primarily formed by connection with the possibility to draw funds from the “LEADER” program. At that time their main objective already was to assist in development of rural areas and improve the quality of life of locals. Nowadays this mission cannot be achieved only by redistribution of funds from the Rural Development Programme, but rather by work outside the Strategic plan “LEADER”.

Following this given diploma thesis comprised three hypotheses, namely Projects implemented within LAG Blanský les – Netolicko and their specializations which correspond to the specific characteristics and requirements of the region, hypothesis There are LAG which support the development by their initiative beyond the Rural Development Programme (LEADER), and hypothesis LAG Blanský les – Netolicko supports the regional development by its other activities which develops beyond LEADER. Stated hypotheses were accepted.

The thesis suggests that in the previous programming period 2007–2013 the LAG Blanský les – Netolicko managed to prove its major role and contributed significantly to the development of the region. The LAG Blanský les – Netolicko mastered adequately assess the needs of the entire area, as well as needs of other various interest groups, so the LAG Blanský les – Netolicko satisfied these needs complexly, even its work beyond regional grant agency. It focused not only on the distribution of funds, but also on activities that brought much greater value for the subjects in the whole area. It follows that the activity of LAG Blanský les – Netolicko was proved as a truly useful and

effective. The result of this thesis was to evaluate activities of the previous programming period and in addition to notice the activities of the present period.

Keywords: Local Action Group (LAG), Strategic plan “LEADER”, regional development, Rural Development Programme

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

Albu, R. G., & Chitu, I. B. (2014). Local Action Group (LAGS) – An Important Instrument in Ensuring the Sustainable Development of Rural Areas in Romania. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov*. 7(56), 97-104.

Armstrong, H., & Taylor, J. (2000). *Regional Economics and Policy*. (3rd ed.). Great Britain: Wiley-Blackwell.

Arroyo, F. M., López, H. S., & Blanco, J. L. Y. (2015). Are Local Action Group, under LEADER Approach, a Good Way to Support Resilience in Rural Areas? *Journal of Depopulation and Rural Development Studies*. 2015(6), 39-63.

Blažek, J., & Uhlíř, D. (2002). *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. Praha: Karolinum.

Boháčková, I., & Hrabánková, M. (2009). *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck.

Galvasová, I., & kol. (2007). *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown.

Guzal-Dec, D. (2016). Local Action Groups in the Development of Rural Areas in Lubelskie Voivodeship (Poland). *Economic Science for Rural Development*. 2016(42), 65-71.

Hrabánková, M., & Vosejpková, M. (2002). *Regionální management*. České Budějovice: Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity.

Chvojková, A., Květoň, V., & kol. (2007). *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007–2013*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku.

Kolektiv autorů. (2004). *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk.

Lacina, K. (2007). *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha: Vysoká škola finanční a správní.

Nejdl, P., Čermák, D., & kol. (2007). *Participace a partnerství v místní veřejné správě*. Praha: Sociologický ústav AV ČR.

Palková, M. (2015). *Svazek obcí Podkletí a mediální prezentace jeho činnosti* (Bakalářská práce). České Budějovice: PdF JU.

Pelcl, P., Havránek T., Lehmannová, A., & Martínek, J. (2008). *Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: zpráva z výzkumného projektu 2007–2008*. Plzeň: Centrum pro komunitní práci CpKP.

Peková, J., & Pilný, J. (2002). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI Publishing.

Pělucha, M., & kol. (2012). *Venkov na prahu 21. století*. Praha: Alfa Nakladatelství.

Stejskal, J., & Kovárník, J. (2009). *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál.

Stimson, R. J., Stough, R. R., & Roberts, B. H. (2006). *Regional Economic Development: Analysis and Planning Strategy* (2nd ed.). Berlin: Springer.

Svatošová, L., Boháčková, I., & Hrabánková, M. (2005). *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. České Budějovice: Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity.

Vanhove, N., & Klaassen, L. (1987). *Regional Policy: A European Approach*. Avenburg: Bookfield.

Wokoun, R. (2006). *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI.

Wokoun, R., Malinovský, J. & kol. (2008). *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde.

Dokumenty týkající se MAS

Aktualizace strategií členských svazků MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2006.

Aktualizace SPL MAS BLN o. p. s.: „MAS Blanský les – Netolicko, čertovsky hezké místo“, 2008 (č.1), 2009 (č.2), 2010 (č.3), 2010 (č.4), 2011 (č.5), 2012.

Dodatek č. 1 k Zakládací smlouvě obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les - Netolicko o.p.s., 2012.

Dodatek č. 2 k Zakládací smlouvě obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les - Netolicko o.p.s., 2014.

Metodické příručky MAS BLN o. p. s. pro žadatele k jednotlivým výzvám, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014.

Pilotní strategie území Místní akční skupina Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2006.

Strategie cestovního ruchu na území MAS BLN, 2007.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014–2020 Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko, 2014 (včetně všech příloh).

Strategický plán Leader (SPL) MAS Blanský les – Netolicko, čertovsky hezké místo, 2007.

Střednědobé hodnocení Strategického plánu Leader, 2010.

Výroční zpráva Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015.

Zakládací smlouva obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2004.

Zakládací smlouva obecně prospěšné společnosti Místní akční skupina Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2015.

Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 (5. vydání, 6. vydání), 2013.

Právní předpisy

Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj. Úřední věstník EU, L 277/1.

Oznámení Evropské komise pro členské země ze dne 14. dubna 2000, která stanoví zásady pro iniciativu Společenství pro rozvoj venkova (LEADER+).

Smlouva o Evropské unii. (1992). Maastricht: Evropská komise.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva

Elektronické zdroje

Český statistický úřad. (2008). *Variety vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006*. Praha: Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536004/130808k02.pdf/277ca6f9-8b45-49c4-8be9-4b44820dc2b7?version=1.0>.

Český statistický úřad. (2016). *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2016*. Praha: Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>.

eAGRI. (2010). *Výsledky hodnocení místních akčních skupin 2010*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/archiv/mistni-akcni-skupiny-2007-2013/aktuality/vysledky-hodnoceni-mistnich-akcnich.html>.

- eAGRI. (2016a). *Základní informace o Programu rozvoje venkova ČR*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>.
- eAGRI. (2016b). *M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/m19-podpora-mistniho-rozvoje-na-zaklade/>.
- European Commission. (2006). *Fact Sheet: The LEADER approach – a basic guide*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/pdf/factsheet_en.pdf.
- European Commission. (2013). *The common agricultural policy (CAP) and agriculture in Europe – Frequently asked questions*. Brussels: European Commission. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-631_en.htm.
- European Commission. (2016a). *Rural Development policy 2007–2013*. Brussels: European Commission. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev_en.
- European Commission. (2016b). *Rural development 2014–2020*. Brussels: European Commission. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020_en.
- European LEADER Association for Rural Development. (2016). *The Local Action group*. Dostupné z: http://www.elard.eu/en_GB/the-local-action-group.
- Euroskop. (2016a). *Přehled Fondů EU*. Praha: Vláda České republiky. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9035/sekce/prehled-fondu-eu/>.
- Euroskop. (2016b). *Fondy pro zemědělce a rybáře*. Praha: Vláda České republiky. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>.
- Evropské strukturální a investiční fondy. (2016a). *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD – European Agricultural Fund for Rural Development)*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD)).
- Evropské strukturální a investiční fondy. (2016b). *Programové období 2014–2020*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>.
- Galvasová, I. & kol. (2008). *Formy spolupráce obcí*. Deník veřejné správy. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6326681>.

- KS MAS Jihočeský kraj. (2017). Strakonice: Krajské sdružení NS MAS ČR Jihočeského kraje. Dostupné z: <http://jihocesky.nmascr.cz/>
- MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s. (2016). Netolice: MAS Blanský les – Netolice. Dostupné z: <http://www.mas-netolice.cz/?mas-blansky-les-netolicko,19>.
- Massot, A. (2016). *Financing of the CAP*. European Parliament. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.2.2.html.
- MAS Partnerství venkova, z. s., MAS Boskovicko PLUS, z. s., MAS Brána Brněnska, z. s., MAS Mikulovsko, o. p. s. & MAS Podbrněnsko, spolek. (2015). *Místní akční skupiny jako platformy pro různé aktivity regionálního rozvoje*. Dostupné z: <http://nmascr.cz/content/uploads/2015/06/M%C3%ADstn%C3%AD-ak%C4%8Dn%C3%AD-skupiny-jako-platformy-pro-r%C5%AFzn%C3%A9-aktivity-region%C3%A1ln%C3%ADho-rozvoje.pdf>.
- Metodická podpora regionálního rozvoje. (2016). *Regionální rozvoj*. Dostupné z: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. (2015). *Operační program Zaměstnanost 2014–2020*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Dostupné z: https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2ec9a47a-9e48-4013-9897-da0d2febf1b/OPZ_2014-2020_FINAL.pdf?ext=.pdf.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2013). *Strategie regionálního rozvoje na období 2014–2020*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2015a). *Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/be08c4f1-ff33-4eb4-9e8c-d0b69ba4555c/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2015b). *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/52791db3-c01e-4058-9314-9c3aeaac82ff/PD-IROP-20150604-schvalen-EK_2.pdf?ext=.pdf.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2016). *MMR vyhlašuje druhou výzvu na podporu komunitně vedeného místního rozvoje*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/MMR-vyhlasuje-druhou-vyzvu-na-podporu-komunitne-vedeneho-mistniho-rozv>.

- Ministerstvo zemědělství ČR. (2009). *Brožura LEADER budoucnost venkova 2009*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf.
- Ministerstvo zemědělství ČR. (2013). *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1393415127062.pdf.
- Ministerstvo zemědělství ČR. (2014). *Program rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf.
- Ministerstvo životního prostředí ČR. (2015). *Operační program Životní prostředí 2014–2020*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/188317b2-48f3-4628-8dee-15e407e0b4d5/50-1-OPZP_-2014-2020-\(2\).pdf?ext=.pdf](https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/188317b2-48f3-4628-8dee-15e407e0b4d5/50-1-OPZP_-2014-2020-(2).pdf?ext=.pdf).
- NS MAS České republiky. (2015). *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit*. Národní síť místních akčních skupin České republiky. Dostupné z: <http://nsmas.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.
- NS MAS České republiky. (2017). Benešov: Národní síť místních akčních skupin České republiky. Dostupné z: <http://nsmas.cz/>.
- OECD. (2011). *OECD Regional Typology*. Organisation for Economic Cooperation and Development. Dostupné z: https://www.oecd.org/gov/regional-policy/OECD_regional_typology_Nov2012.pdf.
- Perlín, R. (2009). *Vymezení venkovských obcí v Česku*. Deník veřejné správy. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068&ht=vymezeni%ED+venkovsk%FDch+obc%ED+v+%E8esku>.
- Perlín, R. (2010). *Venkov, typologie venkovského prostoru*. Praha: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Radim_Perlin/publication/228386326_Venkov_ty_pologie_venkovskeho_prostoru/links/0c96052a5889498e30000000.pdf.
- Salajka, R., & Zbytovská L. (2016). *Zájmové sdružení právnických osob a nový občanský zákoník*. epravo.cz. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zajmove-sdruzeni-pravnickych-osob-a-novy-obcansky-zakonik-101589.html>.
- Sustainable Environment. (2016). *Local Agenda 21*. Dostupné z: http://www.sustainable-environment.org.uk/Action/Local_Agenda_21.php.

Šafářová, B., & Škrabal, I. (2008). *Mikroregiony a místní akční skupiny*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>.

Wade, P., & Rinne, P. (2008). *A LEADER Dissemination Guide Book based on programme experience in Finland, Ireland and Czech Republic*. Vammala: Rural Policy Committee. Dostupné z: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/leader-tool-kit/0_tool-kit-leader-dissemination-guide-book.pdf.

Ostatní zdroje

Troup, J. (2016). *Rozhovor se starostou obce Křemže*.

Kolář, V. (2016). *Rozhovor s ředitelem MAS BLN*.

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ, GRAFŮ, ZKRATEK A PŘÍLOH

Seznam tabulek

Tabulka 1: Hlavní vývojové etapy teorií regionálního rozvoje a regionální politiky.....	8
Tabulka 2: Seznam obcí MAS Blanský les - Netolicko a počet obyvatel k 1. 1. 2016	45
Tabulka 3: Obce MAS Blanský les - Netolicko dle počtu obyvatel k 1. 1. 2016.....	46
Tabulka 4: Stanovené a naplněné monitorovací indikátory SPL v období 2008–2014.....	78
Tabulka 5: Plnění indikátorů stanovených v SPL.....	79
Tabulka 6: Průměrný počet přidělených dotací obcím MAS BLN v období 2007–2013 ...	94

Seznam obrázků

Obrázek 1: Území MAS BLN (2016).....	39
Obrázek 2: Logo MAS Blanský les - Netolicko	40
Obrázek 3: Organizační struktura MAS BLN v době založení MAS BLN (r. 2004).....	41
Obrázek 4: Organizační struktura MAS BLN v současnosti (prosinec 2016).....	42

Seznam grafů

Graf 1: Využila Vaše obec možnosti předkládat žádosti o dotace v rámci SPL MAS BLN v období 2007–2013?.....	86
Graf 2: Využití služeb MAS BLN členskými obcemi v programovém období 2007–2013.....	87
Graf 3: Na kterou oblast je podle Vás kladen největší důraz z hlediska dotační podpory od MAS BLN?	88
Graf 4: Vnímáte činnost MAS BLN jako přínosnou pro rozvoj Vaší obce?	90
Graf 5: Korespondují podle Vás jednotlivé výzvy a jejich témata s potřebami území MAS BLN?	91
Graf 6: Realizujete někdy projekty, které nejsou až tak prioritní?	92
Graf 7: Myslíte si, že je stále uplatňován základní princip MAS řízení zdola - nahoru?	93
Graf 8: Obce MAS BLN z hlediska počtu obdržených dotací v období 2007–2013	95

Graf 9: Obce MAS BLN z hlediska počtu obdržených dotací přes MAS BLN v období 2007–2013.....	95
Graf 10: Z jaké oblasti bylo nejvíce podpořených projektů ve Vaší obci skrze MAS BLN?.....	96
Graf 11: Setkali jste se ze strany MAS BLN s kontrolou realizovaných projektů?	97
Graf 12: Podávali jste již v novém programovacím období 2014–2020 žádost o dotaci prostřednictvím MAS BLN?	98

Seznam zkratk

A. s.	Akciová společnost
CBA	Cost benefit analysis
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development
EAGF	European Agricultural Guarantee Fund
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund
EFF	European Fisheries Fund
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	European Regional Development Fund
ERF	Evropský rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond (European Social Fund)
ESI fondy	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EZOZF	Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EZZF	Evropský zemědělský záruční fond
HSO	Hospodářsky slabá oblast
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie

IROP	Integrovaný regionální operační program
KS MAS	Krajského sdružení Národní sítě místních akčních skupin ČR
LAG	Local Action Groups
LED	Local Economic Development
LEADER	Liasions Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
LFA	Méně příznivé oblasti (Less Favoured Areas)
MA21	Místní agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MAS BLN	Místní akční skupina Blanský les – Netolicko
MI	Monitorovací indikátor
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MŠ	Mateřská škola
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
NNO	Nevládní (nestátní) nezisková organizace
NRP	Národní rozvojový plán
NS MAS	Národní síť místních akčních skupin ČR
NSPRV	Národní strategický plán rozvoje venkova ČR
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NSZM	Národní síť zdravých měst ČR
NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques (Nomenklatura územních statistických jednotek)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OP ZAM	Operační program Zaměstnanost
ORP	Obec s rozšířenou působností
O. p. s.	Obecně prospěšná společnost
O. s.	Občanské sdružení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZE	Obnovitelné zdroje energie
POÚ	Pověřený obecní úřad
POV JK	Program obnovy venkova Jihočeského kraje
PPP	Public Private Partnership
PR	Programový rámec
PRV	Program rozvoje venkova
RO SZIF	Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu

SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SK	Sportovní klub
SMO ČR	Svaz měst a obcí ČR
SMS ČR	Sdružení místních samospráv v ČR
SO	Svazek obcí
SPL	Strategický plán LEADER
SPZ	Společná zemědělská politika
S. r. o.	Společnost s ručením omezeným
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TJ	Tělovýchovná jednota
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Z. s.	Zapsaný spolek
Z. s. p. o	Zájmové sdružení právnických osob
ZŠ	Základní škola

Seznam příloh

Příloha 1: Předpokládaná alokace dle jednotlivých let a fíčí

Příloha 2: Monitorovací tabulka

Příloha 3: Příklady konkrétních projektů (fotodokumentace)

Příloha 4: Přehled počtu přijatých a vybraných žádostí k realizaci projektů v období 2008–2014

Příloha 5: Dotazník pro členské obce MAS Blanský les – Netolicko

Příloha 6: Problematické záležitosti v členských obcích MAS BLN

Příloha 7: Počet přidělených dotací obcím MAS BLN v období 2007–2013

PŘÍLOHY

Příloha 1: Předpokládaná alokace dle jednotlivých let a fichí

Období	Číslo výzvy	Témata v rámci výzvy	Roční alokace
Rok 2008	1. výzva	Fiche 1 Zemědělství	24%
	(červenec)	Fiche 5 Rozvoj	55%
		Fiche 7 Vzdělávání	1%
	Režie MAS		max. 20%
Rok 2009	2. výzva	Fiche 6 Dědictví	7%
	(březen)	Fiche 4 Zázemí	48%
		Fiche 7 Vzdělávání	2%
	3. výzva	Fiche 2 Diverzifikace	8%
	(červenec)	Fiche 3 Venkovská turistika	12%
		Fiche 8 Řemesla a služby	3%
	Režie MAS		max. 20%
	Rok 2010	4. výzva	Fiche 1 Rozvoj
(březen)	Fiche 1 Zemědělství	16%	
	Fiche 6 Dědictví	5%	
5. výzva	Fiche 2 Diverzifikace	4%	
(červenec)	Fiche 4 Zázemí	27%	
	Fiche 7 Vzdělávání	2%	
Režie MAS		max. 20%	
Rok 2011	6. výzva	Fiche 7 Vzdělávání	1%
	(březen)	Fiche 1 Zemědělství	20%
		Fiche 5 Rozvoj	20%
	7. výzva	Fiche 3 Venkovská turistika	8%
	(červenec)	Fiche 6 Dědictví	7%
		Fiche 4 Zázemí	24%
	Režie MAS		max. 20%
Rok 2012	8. výzva	Fiche 8 Řemesla a služby	8%
	(březen)	Fiche 2 Diverzifikace	8%
	9. výzva	Fiche 4 Zázemí	32%
	(červenec)	Fiche 5 Rozvoj	32%
	Režie MAS		max. 20%
Rok 2013	10. výzva	Fiche 1 Zemědělství	28%
	(březen)	Fiche 7 Vzdělávání	2%
	11. výzva	Fiche 3 Venkovská turistika	8%
	(červenec)	Fiche 5 Rozvoj	42%
Režie MAS		max. 20%	

Zdroj: SPL MAS BLN, 2007

Příloha 2: Monitorovací tabulka

Příloha 3: Monitorovací tabulka

Plnění monitorovacích a hodnotících kritérií (monitorovací tabulka)

Zadatel	Registrační číslo	Název projektu

	splněno
Počet nově vytvořených pracovních míst	
Počet osob využívajících z kvalitnější služby	
Počet vzdělávacích akcí	
Počet obnovených památek a významných kulturních prvků (vč. výstavních expozic)	
Počet podpořených podnikatelských subjektů	
Pořízení strojů a technologií (počet)	
Počet lůžek	
Výstavba nebo obnova objektů občanské vybavenosti (počet)	
Výstavba nebo obnova technické infrastruktury (kanalizace, vodovody, ČOV, komunikace) (počet)	

V dne

.....
podpis žadatele

Příloha 3: Příklady konkrétních projektů (fotodokumentace)

Projekt Dívčí Kámen - záchrana vstupu do paláce

Zdroj: Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2010

Projekt peletizační linka v Dobčicích

Zdroj: Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2011

Projekt chodník u „Nové Hospody“ v katastrálním území Vrábče

Zdroj: Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2012, 5. vydání

Projekt cyklus vzdělávacích seminářů

Zdroj: Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2012, 6. vydání

Projekt modernizace a dovybavení ubytovacích zařízení, vybavení půjčovny sportovních potřeb

Zdroj: MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016

Projekt vybavení nové třídy MŠ Lipí

Zdroj: Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2013

Projekt pořízení naháněcích a manipulačních ohrad

Zdroj: Zpravodaj MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2013

Příloha 4: Přehled počtu přijatých a vybraných žádostí k realizaci projektů v období 2008–2014

	Přijaté žádosti	Vybrané projekty	Skutečná finanční podpora (v Kč)*
Fiche 1 - Zemědělství			
1. výzva	4	3	1 337 937
4. výzva	4	4	629 420
6. výzva	9	6	1 078 400
10. výzva	20	9	1 936 650
Celkem	37	22	4 982 407
Fiche 2 - Diverzifikace			
3. výzva	2	2	163 631
5. výzva	0	0	0
8. výzva	1	1	135 000
Celkem	3	3	298 631
Fiche 3 - Venkovská turistika			
3. výzva	1	1	274 400
7. výzva	1	1	249 000
10. výzva	3	3	502 750
Celkem	5	5	1 026 150
Fiche 4 - Zázemí			
2. výzva	8	7	4 406 554
5. výzva	5	5	3 108 670
7. výzva	11	11	3 224 787
9. výzva	8	8	2 124 234
Celkem	32	31	12 864 245
Fiche 5 - Rozvoj			
1. výzva	12	8	3 678 836
4. výzva	6	3	2 300 401
6. výzva	13	5	1 097 968
9. výzva	12	9	2 749 271
10. výzva	23	11	2 876 262
11. výzva	3	3	291 600
Celkem	69	39	12 994 338
Fiche 6 - Dědictví			
2. výzva	3	3	640 717
4. výzva	2	2	657 913
7. výzva	2	2	176 997
Celkem	7	7	1 475 627
Fiche 7 - Vzdělávání			
1. výzva	1	1	0
2. výzva	1	1	170 000
4. výzva	1	1	180 000
6. výzva	1	1	65 000
10. výzva	1	1	136 300

Celkem	5	5	551 300
Fiche 8 - Řemesla a služby			
3. výzva	7	7	957 230
8. výzva	7	7	470 750
Celkem	14	14	1 427 980
CELKEM	172	126	35 620 678

*částky jsou uvedeny bez přiznané dotační podpory projektům, k jejichž realizaci nakonec nedošlo, ale i bez dotační podpory náhradních projektů

Zdroj: MAS Blanský les – Netolicko, o. p. s., 2016; vlastní zpracování

Příloha 5: Dotazník pro členské obce MAS Blanský les – Netolicko

Dotazník pro členské obce MAS Blanský les – Netolicko

Dobrý den, jmenuji se Martina Palková a jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích oboru Strukturální politika EU a rozvoj venkova. Tímto dotazníkem bych Vás zástupce jednotlivých obcí chtěla požádat o spolupráci při tvorbě mé diplomové práce s tématem „Úloha MAS Blanský les – Netolicko v regionálním rozvoji a její přínos pro zainteresované subjekty“. Jedná se o krátký dotazník, jehož cílem je zjištění efektivity práce MAS Blanský les – Netolicko. Tento dotazník Vám nezabere příliš času, ale bude velkým přínosem pro mou diplomovou práci, proto Vám předem děkuji za ochotu a čas strávený jeho vyplněním.

Prosím o vyplnění následujících údajů:

Jméno a příjmení: Klepněte sem a zadejte text.

Jsem starosta obce: Klepněte sem a zadejte text.

1) Využila Vaše obec možnosti předkládat žádosti o dotace v rámci Strategického plánu Leader Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko v období 2007–2013?

ano

ne

2) Využili jste v minulosti kromě možnosti podávat žádosti o dotace do jednotlivých výzev i jiné služby MAS Blanský les – Netolicko?

ne

ano

Pokud ano, vyberte o jakou službu/y se jednalo:

poradenství a monitoring v oblasti získávání prostředků na realizaci projektových záměrů

kompletní projektové řízení (vyhledání vhodného dotačního titulu, řízení realizace projektu, průběžné a závěrečné zprávy projektu)

kompletní zpracování projektů do strukturálních fondů, zpracování studií proveditelnosti, CBA analýz projektu, podnikatelských záměrů atd.

zpracování rozvojových dokumentů (strategie, analýzy atd.) z oblasti rozvoje municipalit, cestovního ruchu, komunitního plánování

lektorská činnost v oblasti regionální i evropské dotační politiky, projektového řízení apod.

pomoc při vyhledávání zahraničních partnerů Vašeho projektu

3) Na kterou oblast je podle Vás kladen největší důraz z hlediska dotační podpory přicházející od MAS Blanský les – Netolicko?

podpora podnikání

podpora neziskových organizací

bezpečnost v obci

cestovní ruch

školství a vzdělávání

zdravotnictví

sociální služby

volnočasové aktivity

veřejné služby pro občany

vytváření nových pracovních míst

zlepšení stavu komunikací

zlepšení stavu technické infrastruktury

zlepšení stavu životního prostředí

rozvoj bydlení

jiná

4) Vnímáte činnost MAS Blanský les – Netolicko jako přínosnou pro rozvoj Vaší obce?

ano

spíše ano

spíše ne

ne

5) Co je pro Vaši obec nejpálčivějším problémem?

Můžete uvést až 3 problematické záležitosti v obci

1. Klepněte sem a zadejte text.

2. Klepněte sem a zadejte text.

3. Klepněte sem a zadejte text.

6) Korespondují podle Vás jednotlivé výzvy a jejich témata (fiche) se skutečnými potřebami území MAS?

- ano
 spíše ano
 spíše ne
 ne

Pokud ne, na jaké téma by měly být více zaměřeny? Klepněte sem a zadejte text.

7) Máte někdy pocit, že realizujete projekty, které nejsou až tak prioritní, ale lze na ně zrovna získat dotační podporu od MAS?

- ano
 ne

8) Myslíte si, že je stále uplatňován základní princip MAS řízení zdola – nahoru?

- ano je
 spíše ano
 spíše ne
 ne

Pokud odpovídáte spíše ne nebo ne, jaké aktivity jsou podle Vás již řízení direktivně shora?

Klepněte sem a zadejte text.

9) Kolik dotací bylo Vaši obci přiděleno v období 2007–2013? (napište počet)

Klepněte sem a zadejte text.

10) Kolik z těchto dotací bylo přiděleno přes MAS BLN?

Klepněte sem a zadejte text.

11) Z jaké oblasti bylo nejvíce podpořených projektů ve Vaši obci skrze MAS?

- základní vybavenost (dopravní komunikace, veřejné osvětlení apod.)
 technická vybavenost
 rozvoj cestovního ruchu (např. rozvoj lyžařské turistiky)

- zachování historických hodnot území, obnova významných památek
- sport (např. rekonstrukce sportovních areálů, dětských hřišť)
- kultura (např. rekonstrukce divadla, pořízení vybavení pro pořádání kulturních akcí apod.)
- měkké projekty (projekty vzdělávací a informační)

12) Setkali jste se ze strany MAS Blanský les - Netolicko s kontrolou realizovaných projektů?

- ano setkali, výsledek projektu byl kontrolován osobně
- ano setkali, výsledek projektu byl kontrolován prostřednictvím určitých dokumentů, které musely být zaslány MAS
- ne s žádnou kontrolou jsme se nesetkali

13) Podávali jste již v novém programovacím období 2014–2020 žádost o dotaci prostřednictvím MAS BLN?

- ano
- ne

Pokud ano, do jaké fiche (opatření) a o jaký projekt se jednalo?

Klepněte sem a zadejte text.

Pokud ne, chystá se Vaše obec využít této možnosti v budoucnosti?

- ano
- ne

Děkuji Vám za spolupráci.

Příloha 6: Problematické záležitosti v členských obcích MAS BLN

	Problémy obce		
Boršov nad Vltavou	stav dopravní infrastruktury		
Branišov	ČOV	kanalizace	místní komunikace
Břehov	nutná úprava veřejných prostranství	volnočasové aktivity	
Čakov	chybějící kanalizace a ČOV a s tím spojené vysoké finanční investice	chybějící prostor pro setkávání občanů	přemíra administrativy a nesmyslné legislativní zátěže, nemožnost získání finančních prostředků pro přímé potřeby obce jednodušším způsobem
Dubné	malá kapacita školy	stav místních komunikací	absence dětského lékaře
Habří	technická infrastruktura		
Homole	zpracování žádostí o dotace	dotace pro obce	
Hradce	volnočasové aktivity	stav místních komunikací	
Jankov	ČOV, kanalizace	řešení projektů s důrazem na památkovou péči	cestovní ruch
Kamenný Újezd	odkanalizování osad	dopravní infrastruktura	mezilidské vztahy
Kvítkovice	bez odpovědi		
Lipí	bezpečnosti v obci (nutnost vybudovat chodníky atd.)	vodohospodářská infrastruktura (ČOV)	
Planá	vzhled obce		
Radošovice	občanská vybavenost		
Strýčice	-	-	-
Včelná	kanalizace	místní komunikace	
Vrábče	výstavba ČOV	oprava kanalizace	oprava komunikací
Záboří	stav komunikací	stav vodovodní sítě	odpadové hospodářství
Závraty	stav místních komunikací	zásobování pitnou vodou	
Žabovřesky	stav komunikací	ČOV	kanalizace
Babice	ČOV, kanalizace		
Hracholusky	vodohospodářská infrastruktura	opravy objektů občanské vybavenosti	dopravní infrastruktura
Chvalovice	-	-	-
Lužice	kanalizační síť		
Mahouš	-	-	-
Němčice	místní komunikace	nutnost rozšíření ČOV	
Netolice	nutná rekonstrukce obecních budov	bezpečnost v obci (požadavek kamerového systému)	
Olšovice	stav infrastruktury (technické i dopravní)	nízký příjem z RUD	
Vítějovice	technická infrastruktura - kanalizace, vodovodní síť, plynovod	nutná rekonstrukce budovy ZŠ	problémy s odpady (černé skládky, třídění odpadů)

Brloh	kvalita ovzduší v zimních měsících – vytápění malými zdroji	infrastruktura – vodovody, kanalizace, komunikace	možnosti zaměstnání v místě
Holubov	-	-	-
Chvalšiny	volnočasové aktivity mládeže	místní komunikace	nedostatek stavebních parcel
Kájov	veřejná prostranství (úpravy zeleně, parky)	nedostatek parkovacích míst	
Křemže	nedostatek fin. prostředků na opravy a nové investice do technické infrastruktury		
Mojné	nízké finanční prostředky obce kvůli systému RUD na opravy obecních budov		
Nová Ves	oprava místních komunikací	podpora volnočasových aktivit	
Přísečná	ČOV a kanalizace	bezpečnost v obci (chodníky, přechod apod.)	
Srnín	nedostatek obecních pozemků a téměř nulová možnost jejich nákupu		
Zlatá Koruna	obnova vodohospodářské infrastruktury	společenský život	obnova památek a nemovitostí obce
Chlumeč	bez odpovědi		
Litvínovice	bezpečnost na silnicích (vysoká rychlost, hustý provoz)		

Zdroj: Vlastní šetření

Příloha 7: Počet přidělených dotací obcím MAS BLN v období 2007–2013

	Počet přidělených dotací	Počet dotací přidělených přes MAS BLN		Počet přidělených dotací	Počet dotací přidělených přes MAS BLN
Boršov nad Vltavou	18	1	Hracholusky	více než 10	1
Branišov	5	1	Chvalovice	-	-
Břehov	5	0	Lužice	2	0
Čakov	cca 12	2	Mahouš	-	-
Dubné	10	3	Němčice	8	3
Habří	3	0	Netolice	kolem 80	9
Homole	95	3	Olšovice	5	5
Hradce	3	0	Vítějovice	15	2
Jankov	40	2	Brloh	26	4
Kamenný Újezd	22	2	Holubov	-	-
Kvítkovice	méně než 5	0	Chvalšiny	8	0
Lipí	kolem 10	2	Kájov	9	0
Planá	méně než 10	1	Křemže	54	5
Radošovice	méně než 5	0	Mojné	10	0
Strýčice	-	-	Nová Ves	nezodpovězeno	2
Včelná	11	1	Přísečná	7	1
Vrábče	nezodpovězeno	2	Srnín	19	3
Záboří	12	1	Zlatá Koruna	cca 30	1
Závraty	6	2	Chlumec	méně než 5	1
Žabovřesky	12	2	Litvínovice	6	0
Babice	5 až 10	1			

Zdroj: Vlastní šetření